

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

รายงานการวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้และทัศนคติ
ที่มีต่อการปรับปรุงวิธีการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา

Relationship Between Behavioral Opening to Mass Communications With
Knowledge and Attitude towards the Agricultural Development Production of
Farmers in Chachaengsao Province

รายงานผลการวิจัยต่อสำนักคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

โครงการสนับสนุนงานวิจัยจากงบประมาณ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

RCH เจ้าคุณทหารลาดกระบัง พุทธศักราช 2543

S

494.5

.A4

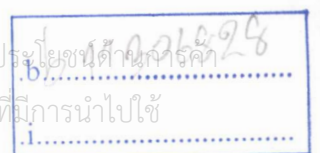
เลขหมู่..... ๗๕๕๕

เลขทะเบียน..... 54572

วัน,เดือน,ปี..... 21/06/2548

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้ในการเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตาม ผู้ซึ่งทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตจะถือว่าผิดกฎหมาย และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้และทัศนคติที่มีต่อการปรับปรุงวิธีการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา

Relationship Between Behavioral Opening to Mass Communications With Knowledge and Attitude towards the Agricultural Development Production of Farmers in Chachaengsao Province

โดย : นางสาวสุชมาภรณ์ ชันธุ์ศรี นายสมศักดิ์ คูหาสวรรค์เวช และนายพีรชัย กุลชัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของเกษตรกร รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อทางการเกษตรให้เข้าถึงเกษตรกรมากที่สุด สัมภาษณ์เกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทราจำนวน 100 คน ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อเพื่อการสื่อสารทั้ง 4 คือ สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ และสื่อโทรทัศน์ เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมเปิดรับข่าวสารทางด้านการเกษตรจากสื่อโทรทัศน์เป็นอันดับ 1 รองลงมาเป็นสื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อวิทยุ ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารของเกษตรกรจากสื่อต่าง ๆ ไม่บ่อยมากนัก และช่วงเวลาส่วนใหญ่ที่เกษตรกรได้รับข่าวสารทางการเกษตร มักจะเป็นช่วงเวลาตอนเย็นหลังจากเลิกงาน เวลาในการรับข่าวสารแต่ละสื่อน้อยกว่า 1 ชม. เกษตรกรได้นำความรู้ที่ได้รับจากสื่อบุคคลไปปรับใช้มากเป็นอันดับ 1 รองลงมาเป็นสื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุและสื่อสิ่งพิมพ์ เกษตรกรชอบรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด เกษตรกรมีปัญหาน้อยที่ไม่มีเวลาในการรับฟังข่าวสารทางด้านการเกษตรได้มากพอและต่อเนื่อง และได้เสนอแนะเกี่ยวกับความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอข่าวสารทางการเกษตรทั้งในสื่อโทรทัศน์และสื่อวิทยุควรอยู่ในช่วงเวลาประมาณครั้งละ 30 นาที ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้และทัศนคติที่มีต่อการปรับปรุงวิธีการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรนั้นข่าวสารที่เกษตรกรได้รับถ้าเป็นประโยชน์กับกิจกรรมทางการเกษตรที่เกษตรกรทำอยู่ก็นำไปปรับใช้ได้บ้าง ส่วนที่ไม่ได้นำไปใช้เพราะไม่ตรงกับกิจกรรมที่ทำในขณะนั้น มีความรู้ ข่าวสารบางเรื่องที่สามารถนำไปปรับใช้ได้บ้างในอนาคต แต่ถือเป็นสิ่งดีที่ได้รับความรู้ทางการเกษตรและเทคโนโลยีใหม่เพิ่มเติมเพื่อความก้าวหน้าทางการประกอบอาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Abstract

Subject : Relationship Between Behavioral Opening to Mass Communications With Knowledge and Attitude towards the Agricultural Development Production of Farmers in Chachaengsao Province

By : Ms.Sukhumaporn Khansri, Mr.Somsak Khuhasawanvej and Mr.Peerachai Kullachai

The objectives of this research study about economics and social status, behavioral opening to agricultural communications, problems and some suggestions of 100 farmers in Chachaengsao. In the field of 4 media such as personal media, printed media, radio media and television media. The research results showed the best favorite media is television because of almost of the farmers had received agricultural news, new technology, some information news and data from television media, the second is personal media and the others media are radio media and printed media. Because of almost of theirs' families had the television tuners. Beside of theirs' work, theirs' leisure time, they had not enough time to follow the news and agricultural news. The appropriate time for them are in the evening and less than one hour. However, they had been used to improve the agricultural knowledge that concerned on theirs work from the personal media. They had some problems about the time to take attention so that they suggested the appropriate time for them are in the evening and not longer than 30 minutes in each program. The relationship between behavioral opening to mass communications with knowledge and attitude to develop their agricultural products, the farmers used to use some new agricultural knowledge and some new appropriate technology that they had received to develop theirs work on farm and to increase theirs' agricultural products, if it was concerned or related. However, they thought that the new agricultural knowledge made them learning how to use and apply new technology for theirs work. On the other hand they had some problem about the printed media because the printed media had not distributing very well in their community or their village.

คำนำ

งานวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้และทัศนคติที่มีต่อการปรับปรุงวิธีการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทราฉบับนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจและสอบถามที่ต้องการศึกษาประเด็นของการได้รับข่าวสารทางการเกษตรและเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ทางทางการเกษตรกับการนำไปใช้ว่ามีความสัมพันธ์กับการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรหรือไม่ เพื่อการปรับปรุงวิธีการเสนอข่าวสารการเกษตรไปสู่เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายให้ได้ผลดียิ่งขึ้นและเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการสื่อสารผ่านสื่อต่าง ๆ รวมทั้งความพยายามที่จะปรับปรุงวิธีการสื่อสาร ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารการเกษตรผ่านสื่อที่เหมาะสม ทั้งรูปแบบรายการ ช่วงระยะเวลาในการนำเสนอให้เหมาะสมกับเกษตรกรให้มากที่สุด จึงเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการวิจัย ที่จะนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ได้จริงให้เหมาะสมกับกลุ่มเกษตรกร สภาพพื้นที่และชุมชน ผลของการวิจัยได้สร้างความรู้ในเรื่องของการสื่อสารผ่านสื่อ รูปแบบของรายการและช่วงเวลาที่เหมาะสมในการนำเสนอกับผู้วิจัยได้ในระดับหนึ่งที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการติดต่อสื่อสารกับเกษตรกรกลุ่มอื่น ๆ ต่อไป รวมทั้งประโยชน์ที่ผู้วิจัยท่านอื่น ๆ ที่จะได้รับเมื่อต้องการวิจัยในชุมชน โดยเฉพาะการติดต่อสื่อสารที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกทีนอกจากจะสร้างความเข้าใจ ความร่วมมือ การยอมรับซึ่งกันและกันระหว่างผู้วิจัยและตัวเกษตรกรเอง อันจะทำให้การเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสาร หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางทางการเกษตรของผู้วิจัย นักวิชาการ เจ้าหน้าที่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนภาครัฐทำได้ง่ายและสะดวกขึ้น เพื่อความร่วมมือ ร่วมกันในการสร้างชุมชนภาคการเกษตรให้สามารถยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ การปรับวิธีคิดที่เกษตรกร สามารถจะพึ่งพาตนเองได้อันเป็นพื้นฐานของการพัฒนาภาคการเกษตรของประเทศต่อไปและเป็นความมุ่งหวังของผู้วิจัยทุกคนด้วย

ผู้วิจัย

สุชมาภรณ์ ชันธิศรี

สมศักดิ์ คุณาสวรรค์เวช

พีรชัย กุลชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(ก)
คำนำ	(ข)
สารบัญ	(ง)
สารบัญตาราง	(จ)
บทที่ 1 บทนำ : ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	3
บทที่ 2 ตรวจสอบเอกสาร : ทฤษฎีการสื่อสาร	4
สื่อ	8
พฤติกรรม	11
ความรู้	15
ทัศนคติ	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับข่าวสาร	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม	22
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย : รูปแบบการวิจัย ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	23
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บและการวิเคราะห์ข้อมูล	25
บทที่ 4 ผลการวิจัย	27
บทที่ 5 สรุปและเสนอแนะ	60
เอกสารอ้างอิง	64
ภาคผนวก : ก ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดฉะเชิงเทรา	66
ข แบบสอบถามเกษตรกร เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม การเปิดรับ ข่าวสารกับความรู้และทัศนคติที่มีต่อการปรับปรุงวิธีการผลิตทางการเกษตร ของเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา	67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงจำนวนครัวเรือนเกษตรกรในแต่ละอำเภอของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา	24
ตารางที่ 2 แสดงสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วไปของเกษตรกร	28
ตารางที่ 3 แสดงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้จากสื่อบุคคล	32
ตารางที่ 4 แสดงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ของเกษตรกร	35
ตารางที่ 5 แสดงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุของเกษตรกร	39
ตารางที่ 6 แสดงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ของเกษตรกร	41
ตารางที่ 7 แสดงถึงความรู้และทัศนคติของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล	44
ตารางที่ 8 แสดงความรู้และทัศนคติของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์	46
ตารางที่ 9 แสดงความรู้และทัศนคติที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุของเกษตรกร	47
ตารางที่ 10 แสดงถึงความรู้และทัศนคติที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ของเกษตรกร	48
ตารางที่ 11 แสดงปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อบุคคลทางการเกษตรของเกษตรกร	50
ตารางที่ 12 แสดงปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ทางการเกษตรของเกษตรกร	51
ตารางที่ 13 แสดงปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อวิทยุทางการเกษตรของเกษตรกร	53
ตารางที่ 14 แสดงปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อโทรทัศน์ทางการเกษตรของเกษตรกร	55
ตารางที่ 15 แสดงถึงทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อสื่อต่าง ๆ ในการถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตร	58

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเริ่มมีการพัฒนาประเทศอย่างมีทิศทางมีหลักเกณฑ์ และมีแบบแผนอย่างจริงจังเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2504 โดยตั้งแต่เริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 เป็นต้นมา ทำให้อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมีอัตราค่อนข้างสูง เมื่อวิเคราะห์ในแง่ของการกระจายผลประโยชน์อันเนื่องมาแต่การพัฒนาประเทศ จะเห็นได้ว่าเป็นไปอย่างขาดความสมดุล กล่าวคือการพัฒนาของประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมและการเจริญเติบโตของสังคมเมืองมากกว่าสังคมชนบท ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาภาคการเกษตรและเกษตรกรไทย ซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ของประเทศประมาณร้อยละ 60 ของประชากรไทยทั้งหมด เกษตรกรยังขาดความรู้ในการประกอบอาชีพ สังคมเกษตรกรไทยยังเป็นสังคมขนาดเล็กและแคบ มีการติดต่อสื่อสารกันในวงจำกัด การแลกเปลี่ยนความรู้และเทคโนโลยีการเกษตรแผนใหม่ทำได้ยากและมีไม่มากนัก ส่วนใหญ่เกษตรกรได้รับความรู้ทางการเกษตรและการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษและบุคคลใกล้ชิด วิธีการผลิตทางการเกษตรยังเป็นแบบดั้งเดิม การนำเทคโนโลยีไปใช้ยังมีน้อยและไม่ถูกต้อง ดังนั้นหากพิจารณาถึงการขยายตัวภาคการเกษตรของประเทศไทย ในช่วงระยะหลังที่ผ่านมามีแนวโน้มลดต่ำลงทุกปี ดังจะเห็นได้ว่าการขยายตัวภาคการเกษตรในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 3 มีการขยายตัวอัตราร้อยละ 5.6 ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 4 การขยายตัวลดลงเหลือร้อยละ 3.4 และในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 การขยายตัวภาคการเกษตรลดลงเหลือเพียงร้อยละ 2.8 เท่านั้น ภาคการเกษตรเป็นปัญหาสำคัญอันดับ 1 และยากที่สุดในการพัฒนาประเทศ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต และยังคงพบว่าเกษตรกรที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นยากจน คือ รายได้ 3,000 บาทต่อปี มีจำนวนถึง 10 ล้านคน (เอกชัย โอเจริญ และสุวนันท์ พานิชโยทัย 2541 : 131) ทั้งนี้เพื่อสร้างความสมดุลในการพัฒนาภาคการเกษตรของไทยให้สามารถรองรับคนส่วนใหญ่ของประเทศ และลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคมระหว่างชุมชนเมืองกับชุมชนชนบท จึงต้องให้ความสำคัญกับสังคมชนบท การพัฒนาในระยะต่อไปจึงมีเป้าหมายดังนี้

1. ลดช่องว่างการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มที่มีรายได้สูงสุดและต่ำสุด เน้นผู้มีรายได้ปานกลางลงมาถึงรายได้ต่ำน้อย ให้มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 50 ของรายได้ประเทศชาติ
2. ลดสัดส่วนคนยากจนของประเทศให้เหลือร้อยละ 10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. กระจายการให้บริการทางเศรษฐกิจและสังคมที่จำเป็น สำหรับการพัฒนาศักยภาพของ คนและอาชีพ เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างพอเพียง รวดเร็วและมีคุณภาพ
4. ขยายพื้นที่ปรับโครงสร้างการเกษตรแบบยั่งยืน โดยให้มีพื้นที่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของพื้นที่ เกษตรกรรมทั่วประเทศ
5. สร้างโอกาสให้กลุ่มยากจนจำนวน 80 ล้านคน ในการประกอบอาชีพทางการเกษตรให้มี รายได้พอเพียง และมีทางเลือกที่จะดำรงชีวิตอยู่ในชนบทได้อย่างมั่นคง
6. เพิ่มทางเลือกในการประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรให้แก่เกษตรกรมากขึ้น
7. ให้ทุกชุมชนมีโอกาสมากขึ้นในการได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูบูรณะ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. ให้ทุกชุมชนสามารถแก้ปัญหาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่การวิเคราะห์สาเหตุ ของปัญหา การแก้ปัญหา การจัดทำแผน และประสานการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน

จากนโยบายของภาครัฐแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและพยายามหา ทางช่วยเหลือให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น โดยส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในการปรับปรุงวิธีการ ผลิตทางการเกษตร เพื่อให้การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น เพิ่มปริมาณผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น นอกจากนี้ยังมีการใช้สื่อสารมวลชนในการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ เกษตรกร เพื่อความสะดวกและรวดเร็ว ครอบคลุมทุกพื้นที่เป็นบริเวณกว้าง เน้นการใช้สื่อบุคคลในแต่ ละท้องถิ่นอย่างมีระบบและสอดคล้อง ด้วยความร่วมมือของภาครัฐและเกษตรกรร่วมกันที่จะช่วยใน การทำหน้าที่ของตนให้บรรลุเป้าหมาย การวิจัยในครั้งนี้จะช่วยในด้านการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อการเปิด รับข่าวสารทางการเกษตร การนำความรู้จากเทคโนโลยีการเกษตรแผนใหม่มาช่วยในการพัฒนาปรับ ปรุงผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรให้ดีขึ้นและเพิ่มมากขึ้น ก็จะเป็นการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และนำข้อเท็จจริงที่ได้จากการสำรวจไปสู่การแก้ปัญหา อุปสรรคในการรับรู้ข่าวสารของเกษตรกรให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาภาคการเกษตรของตนเองให้ดีขึ้น เพื่อเป็นการยกระดับการครองชีพของตนเองและครอบครัว รวมทั้งเป็นการสร้างชุมชนภาคการเกษตร ของตนเองให้เข้มแข็งและช่วยตนเองได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ของพฤติกรรม การเปิดรับข่าวสารของ เกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทราทั้งในด้านความรู้ ทักษะ ทักษะ ที่มีต่อการปรับปรุงวิธีการผลิตทางการเกษตร ในสื่อประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อมวลชนกับความรู้และทัศนคติที่มีต่อ การปรับปรุงวิธีการผลิตทางการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อบุคคลภายในห้องถิ่นกับความรู้และทัศนคติที่มีต่อการปรับปรุงวิธีการผลิตทางการเกษตร

3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อบุคคลภายนอกห้องถิ่นกับความรู้และทัศนคติที่มีต่อการปรับปรุงวิธีการผลิตทางการเกษตร

4. เพื่อประเมินว่าสื่อใดเป็นสื่อที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมที่เกษตรกรมีต่อการปรับปรุงวิธีการผลิตทางการเกษตร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ สังคมของเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา
2. ทราบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อมวลชน สื่อบุคคลทั้งภายในและภายนอกห้องถิ่นกับความรู้ ทัศนคติที่มีต่อการปรับปรุงวิธีการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา
3. สามารถประเมินได้ว่าสื่อใดที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมที่เกษตรกรมีต่อการปรับปรุงวิธีการผลิตทางการเกษตร
4. จำแนกประเภทของสื่อที่มีระดับความสัมพันธ์กับการปรับปรุงวิธีผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทราได้ตามลำดับ
5. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพิจารณาวางแผนการใช้สื่อเพื่อการพัฒนาการเกษตรในด้านความรู้ การศึกษา พัฒนาอาชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารของเกษตรกรที่มีต่อการปรับปรุงวิธีการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่เป็นพื้นที่วิจัยโดยศึกษาเฉพาะเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครอบครัวหรือเป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจในการเลือกใช้ปัจจัยในการเกษตรเพียงครอบครัวละ 1 คน รวม 296 คน

ผลกระทบที่เกิดขึ้น

เป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะทำให้ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีทางการเกษตร ผ่านสื่อที่เหมาะสมตรงตามความต้องการของเกษตรกรได้

บทที่ 2 ตรวจเอกสาร

งานวิจัยเรื่องพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารกับความรู้และทัศนคติที่มีต่อการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้ทำการวิจัยทำการตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ทฤษฎีการสื่อสาร
2. สื่อ
3. พฤติกรรม
4. ความรู้
5. ทัศนคติ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีการสื่อสาร

ความหมายของการสื่อสาร

ยุพา สุภากุล (2540 : 2) ให้ความหมายของการสื่อสารไว้ว่า การสื่อสาร หมายถึง การสื่อสารของมนุษย์ (Human Communication) โดยการที่มนุษย์อาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมใดๆ ของตนและเพื่ออยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมคำว่า "การสื่อสาร" (Communication) มาจากภาษาลาตินว่า "communis" ซึ่งหมายถึงร่วมกัน คล้ายคลึงกันหรือกล่าวโดยทั่วไปก็คือ การสื่อสารเป็นกระบวนการ ในการส่งหรือแลกเปลี่ยนข่าวสาร หรือความคิด ระหว่างบุคคล ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า การสื่อสาร แตกต่างกันไปตามแต่ทัศนะของแต่ละคนและสิ่งที่ยึดถือในการพิจารณา

Charles E. Osgood (1954) ให้ความหมายไว้ว่า เรามีการสื่อสารกันก็ต่อเมื่อ มีระบบหนึ่งซึ่งแหล่งของสารมีอิทธิพลต่ออีกระบบหนึ่งที่เป็นจุดหมายปลายทาง โดยการควบคุมสัญญาณต่างๆ กันซึ่งสามารถส่งผ่านไปตามช่องทางที่มีการต่อเชื่อมโยงกันส่วน Shannon และ Weaver (1949) กล่าวถึง การสื่อสารทั่ว ๆ ไปจะครอบคลุมถึงกระบวนการทั้งหมดที่ทำให้จิตใจของบุคคลหนึ่งไปมีผลกระทบบถึงบุคคลอื่น Schramm (1960) เน้นถึงการสื่อสารว่า อยู่ที่ความสัมพันธ์ของมนุษย์

Rogers (1971) ได้ให้ความหมายของการติดต่อสื่อสารว่า คือ ผู้ที่ส่งสาร ส่งสารไปยังผู้รับสาร โดยมีวัตถุประสงค์ในการส่งสารเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวของผู้รับสาร ด้านความรู้ ทัศนคติ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับสาร จากแนวความคิดของบุคคลต่าง ๆ อาจสรุปได้ว่า การสื่อสารเป็นการติดต่อเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในผู้รับสาร (ณรงค์ สมพงษ์ , 2530 : 22-23)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสำคัญของการสื่อสาร

ติเกษก บรรลือฤทธิ์ (2543 :12-13) กล่าวถึง ความสำคัญของการสื่อสารไว้ว่า การสื่อสารเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกควบคู่กับพฤติกรรมอื่นๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เพื่อตอบสนองความต้องการทางร่างกาย บทบาทที่สำคัญของการสื่อสาร คือ การสืบทอดส่งต่อวัฒนธรรม ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ต่อกันไปได้ในแต่ละชั่วอายุคน อาจมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. บอกกล่าวให้ความรู้
2. ให้ข้อมูลข่าวสารทุกชนิดให้ความบันเทิง เพลิดเพลิน มีความสุข
3. ให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึกทางใดทางหนึ่ง
4. วัตถุประสงค์เฉพาะ เช่น เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพเพื่อให้เกิดการสืบ

ค้น เพื่อให้เกิดการประสานงาน และเข้าใจในกฎระเบียบปฏิบัติ

ปรมะ สตะเวทิน (2540 : 1-2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสื่อสารไว้ว่า การสื่อสารเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งนอกเหนือจากปัจจัยสี่ และการที่จะได้มาซึ่งปัจจัยสี่นั้นย่อมต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมของตน และเพื่ออยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม การสื่อสารมีความสำคัญหลัก ๆ ต่อมนุษย์ 5 ประการ คือ

1. ความสำคัญต่อความเป็นสังคม

เป็นเครื่องมือที่จะรักษาสถาบัน และกฎเกณฑ์ของสังคมให้เป็นที่ยอมรับและปฏิบัติกันต่อไป เมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไป การสื่อสารก็จะทำความเข้าใจระหว่างกันสร้างกฎเกณฑ์ใหม่ เปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสังคม

ในสังคมแบบดั้งเดิมและสังคมขนาดเล็ก สมาชิกของสังคมอาศัยการสื่อสารด้วยการบอกเล่าจากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง เป็นการสื่อสารแบบเผชิญหน้า และการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นหลัก ในขณะที่ในสังคมสมัยใหม่และมีขนาดใหญ่ มีความสลับซับซ้อน มีกิจกรรมมากมาย และมีคนเป็นจำนวนมากนั้น ต้องอาศัยการสื่อสารมวลชนเข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญในการสื่อสาร

2. ความสำคัญต่อชีวิตประจำวัน

มนุษย์มีการสื่อสารอยู่ตลอดเวลา มีกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำเป็นประจำวันมากมาย ล้วนแล้วแต่มีการสื่อสารเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่เสมอไม่ในฐานะผู้ส่งสาร (พูด เขียน แสดงกิริยาท่าทาง) ก็ในฐานะผู้รับสาร (ฟัง อ่าน ดู) หรือแม้แต่การสื่อสารภายในตัวเองก็เกิดขึ้นตลอดเวลาที่ตื่นอยู่

3. ความสำคัญต่ออุตสาหกรรมและธุรกิจ

การประชาสัมพันธ์ เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข่าวสารเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้เกิดขึ้น รวมทั้งตรวจสอบประสามติ หรือความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ให้ "การโฆษณา" เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าและชักจูงใจให้

ประชาชนซื้อสินค้า โดยอาศัยสื่อต่าง ๆ เช่น ป้ายโฆษณาตามอาคาร ป้ายโฆษณาข้างและทำยรถ โดยสารประจำทาง โฆษณาทางหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และภาพยนตร์

4. ความสำคัญต่อการปกครอง

การเผยแพร่ข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบและเข้าใจ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ และการปฏิบัติตามนโยบายและกฎเกณฑ์ที่รัฐบาลได้กำหนดไว้ เช่นการเสียภาษี การเลือกตั้ง ฯลฯ

5. ความสำคัญต่อการเมืองระหว่างประเทศ

พัฒนาการของเทคโนโลยีทางการสื่อสารช่วยให้ประเทศต่าง ๆ สามารถติดต่อ แลกเปลี่ยนข่าวสารและความคิดเห็นได้โดยสะดวกและรวดเร็ว เพื่อเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับประเทศ สร้างความเข้าใจอันดีและชักจูงใจให้ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากประเทศอื่น รวมทั้งเพื่อศึกษาถึง ความรู้สึกรู้สีกนึกคิดของประชาชนในประเทศอื่นที่มีต่อประเทศของตน

กระบวนการและวิธีการติดต่อสื่อสาร

พูนทรัพย์ สิทธิพรหม (2539 : 4) กล่าวว่า กระบวนการสื่อสาร คือ การเกิดปรากฏ การณ์เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องกันอยู่ตลอดเวลาไม่หยุดนิ่ง ที่มีความเชื่อมโยงกับสภาพ แวดล้อมต่างๆ เช่น เวลา ระยะทาง สถานที่ สภาพอากาศ และบุคคลเข้าด้วยกัน

กระบวนการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับกระบวนการทางสังคม วัฒนธรรม และจิต วิทยา ตลอดจนการรับรู้ การเรียนรู้ ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม และความคิดกลายเป็นพฤติกรรม การ สื่อสารของมนุษย์ที่มีความยุ่งยากซับซ้อน ดังนั้น การที่จะให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผลจึงต้องศึกษาถึงองค์ ประกอบของกระบวนการสื่อสารด้วยการศึกษาจากแบบจำลองการสื่อสาร (Communication Model)

เสถียร เขยประทับ (2541 : 22-23) ได้กล่าวถึงกระบวนการสื่อสารว่ามีองค์ประกอบที่ สำคัญ 5 ประการด้วยกัน คือ

1. แหล่งสาร หรือผู้ส่งสาร มีปัจจัยสำคัญ 4 ประการ ที่กำหนดความสามารถของ แหล่งสาร ได้แก่ ทักษะในการสื่อสาร ทศนคติ ความรู้ และระดับของสังคมและวัฒนธรรม การสื่อ สารจะมีประสิทธิภาพ ถ้าแหล่งสารและผู้รับสารมีคุณลักษณะทั้ง 4 ประการนี้คล้าย ๆ กัน

2. สาร หมายถึง สิ่งเร้าที่แหล่งสารส่งออกไปยังผู้รับสาร สารถือได้ว่าเป็นผลผลิต ของผู้ส่งสารที่ส่งผ่านช่องสารไปยังผู้รับสาร องค์ประกอบของสารไว้ซึ่งได้แก่ รหัสของสาร เนื้อหาของ สาร การปฏิบัติต่อสารส่วนประกอบ และโครงสร้าง

3. ช่องสาร ในแง่ของคลื่นแสง คลื่นเสียง หรือสื่อในการสื่อสาร เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ

4. ผู้รับสาร การที่ผู้รับสารจะรับสารได้ดีแค่ไหนขึ้นอยู่กับปัจจัยในตัวของผู้รับสาร ได้ แก่ ทักษะในการสื่อสาร ทศนคติ ความรู้ และระดับของสังคมและวัฒนธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ผลของการสื่อสาร อาจเป็นไปได้ทั้งผลในทางลบและผลในทางบวก ซึ่งอาจจะ เป็นผลในระยะสั้น หรือผลในระยะยาวก็ได้ การสื่อสารอาจมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ ความเชื่อ ทศนคติ หรือพฤติกรรมของผู้รับสารได้

กระบวนการในการส่งสาร การโต้ตอบต่อสารที่ส่ง และการโต้ตอบซึ่งกันและกัน หรือ ปฏิกริยาสัมพันธ์ จะเห็นได้ว่าในกระบวนการสื่อสารสามารถเป็นได้ทั้งผู้เข้ารหัสและผู้ถอดรหัส หรืออีก นัยหนึ่งเป็นทั้งแหล่งสาร หรือผู้ส่งสารและผู้รับสารในเวลาเดียวกันก็ได้

หลักและทฤษฎีการสื่อสาร

พจนทรัพย์ สิทธิพรหม (2539 : 4-8) นักการศึกษาท่านหนึ่งได้กล่าวถึง แบบจำลองการ สื่อสาร (Communication Model) หลาย ๆ รูปแบบ ซึ่งเป็นตัวแทนที่ทำให้มองเห็นภาพการสื่อสารที่ เป็นรูปธรรม อันจะทำให้เกิดความเข้าใจกระจ่างชัดขึ้น สามารถรู้ว่าปัญหาอยู่ที่ไหน เกิดขึ้นได้อย่างไร และจะหลีกเลี่ยงปัญหาและอุปสรรคของการสื่อสารได้อย่างไรบ้าง และได้อ้างถึง แบบจำลองของอริสโตเติล (The Aristotle Model) ที่ได้ให้ความสำคัญในการสื่อสาร 3 ประการ คือ

1. ผู้พูด (Speaker)
2. คำพูด (Speech)
3. ผู้ฟัง (Audience)

แบบจำลองของลาสเวลล์ (The Lasswell Model) ที่ได้เสนอถึงวิธีการที่จะอธิบาย กระบวนการสื่อสารได้ชัดเจนที่สุด คือ การตอบคำถามต่างๆ ต่อไปนี้

1. ใคร (Who) คือ ผู้ส่งสาร
2. กล่าวอะไร (What) คือ สาร
3. ในช่องทางใด (Channel) คือ สื่อ
4. ถึงใคร (to Whom) คือ ผู้รับสาร
5. มีผลอะไร (What effect) คือ ผล

แบบจำลองของแชนนอน และวีเวอร์ (The Shannon and Weaver Model) เป็น กระบวนการสื่อสารทางเดียว เชิงเส้นตรง ประกอบด้วย แหล่งสาร (Information Source) ส่งสารในรูป รหัสเข้าตัวถ่ายสาร (Transmitter) เป็นสัญญาณ (Signal) ส่งไปยังผู้รับสาร (Receiver) ที่จะแปล สัญญาณกลับเป็นสารส่งไปยังจุดหมาย (Destination) ในขณะที่สัญญาณถูกส่งไปจะมีสิ่งรบกวน หรือ อุปสรรคในการสื่อสารเกิดขึ้น (noise source) ทำให้เกิดผลเสียต่อสารที่จะส่งไปยังผู้รับสาร ซึ่งทำให้ การสื่อสารประสบความผิดพลาดหรือล้มเหลวได้ (Communication Breakdown)

แบบจำลองของออสกู๊ดและชเรมม (The Osgood and Schramm Model) ได้เสนอ แบบจำลองกระบวนการสื่อสารเป็นแบบวงกลม ที่เน้นให้เห็นว่าทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร ได้ทำหน้าที่ อย่างเดียวกันด้วยการเข้ารหัสและถอดรหัส แสดงถึงการสื่อสารที่คู่สื่อสารต่างส่งสารให้กันและกัน ต่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำหน้าที่อย่างเดียวกันคือ ทั้งเข้ารหัสตีความ ถอดรหัสตีความ แบบจำลองนี้มีประโยชน์อย่างยิ่งในการสื่อสารระหว่างบุคคล ที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารกระทำหน้าที่คล้ายคลึงกัน

แบบจำลองของเบอร์โล (The Berlo Model) ได้เสนอแบบจำลองการสื่อสารเชิงเส้นตรง ซึ่งมีผู้ใช้มากในชื่อของ S-M-C-R Model ที่มีส่วนประกอบหลัก 4 ประการ คือ

1. ผู้ส่งสาร (Source) ทักษะในการสื่อสาร ทักษะคนคิด ความรู้ ระบบสังคม วัฒนธรรม
2. สาร (Message) ประกอบด้วย ส่วนประกอบ โครงสร้าง การจัดสาร เนื้อหา รหัส
3. ช่องว่าง (Channel) ประกอบด้วย การเห็น การได้ยิน การสัมผัส การได้กลิ่น
4. ผู้รับสาร (Receiver) ทักษะในการสื่อสาร ทักษะคนคิด ความรู้ ระบบสังคม วัฒนธรรม

2. สื่อ

ความหมายของสื่อ

ยุพา สุภากุล (2540 :100) ได้อ้างถึง สื่อ ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 และ พ.ศ. 2525 หมายถึง ทำการติดต่อให้ถึงกัน ชักนำให้รู้จักกัน

ในกระบวนการของสื่อมวลชน คำว่า สื่อ (Channel or Medium) คือ พาหนะนำข่าวสาร (Message Vehicles) หรือพาหนะของสารหรือสิ่งที่ขนส่งสาร (Carrier of Messages) จากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร

ประเภทของสื่อ

ได้มีนักการศึกษาทางด้านสื่อหลายท่านพยายามแบ่งสื่อเป็นหลายลักษณะ อาทิเช่น ยุพา สุภากุล (2540 :102) ได้กล่าวถึงประเภทของสื่อที่นักวิชาการที่ได้แบ่งไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

1. แบ่งประเภทของสื่อไว้หลายรูปแบบ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์
2. แบ่งประเภทของสื่อออกเป็นสื่อที่รับรู้โดยการฟังหรือสื่อโสต การเห็นหรือสื่อทัศน์

และทั้งการฟังและการมองเห็นหรือสื่อโสตทัศน์

3. แบ่งประเภทของสื่อเป็นร้อนและสื่อเย็น เช่น ภาพยนตร์และโทรทัศน์
4. แบ่งประเภทของสื่อโดยธรรมชาติในการนำสาร เช่น ภาษาพูด เขียน สัญลักษณ์
5. แบ่งประเภทของสื่อ ตามรูปแบบและสถานการณ์การสื่อสารมี 3 ลักษณะ ดังนี้

5.1 สื่อภายในบุคคล เป็นการสื่อสารกับตนเอง

5.2 สื่อระหว่างบุคคล การสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นรูปแบบของการสื่อสารตั้งแต่

2 คนขึ้นไป บุคคลได้มีการพูดกันอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

5.3 การสื่อสารมวลชน เป็นการแบ่งประเภทสื่อโดยอาศัยการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสเป็นหลัก คือ สื่อทัศน์ สื่อโสต สื่อโสตทัศน์

6. การแบ่งประเภทของสื่อเป็นสื่อสนับสนุน แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้
 - 6.1 สื่อสนับสนุนในการบันทึกข่าวสาร เช่น เครื่องพิมพ์ กล้อง ฟิล์ม ฯลฯ
 - 6.2 สื่อสนับสนุนในการขนส่งข่าวสาร เช่น การคมนาคม และบริการไปรษณีย์
 - 6.3 สื่อสนับสนุนในการถ่ายทอดข่าวสาร เช่น ระบบสื่อสารโทรคมนาคม

เกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อ

การเลือกใช้สื่อเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร กิติมา สุวสนธิ (2541 :13) กล่าวว่า อาจขึ้นอยู่กับปัจจัยในด้านการพิจารณาเลือกใช้สื่อของผู้ส่งสาร ดังนี้

1. ความเหมาะสมของสื่อกับผู้ส่งสาร เช่น การเข้ากันได้กับการใช้สื่อของผู้ส่งสาร
2. ความเหมาะสมของสื่อกับเนื้อหาของสาร เช่น สื่อที่มีภาพและเสียงหรือสื่อสิ่งพิมพ์
3. ความเหมาะสมของสื่อกับผู้รับสาร เช่น การอ่านออกเขียนได้ การฟังได้ยินชัดเจน
4. ความเหมาะสมของสื่อกับสภาพแวดล้อม เช่น เหมาะสมกับสถานการณ์ ทันสมัย
5. ความเหมาะสมของสื่อกับต้นทุนที่ผลิต เช่น ค่าใช้จ่ายที่ต่างกันของสื่อแต่ละชนิด

ปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการเปิดรับข่าวสารจากสื่อ

1. การแสวงหาข้อมูลเพื่อต้องการให้มีความคล้ายคลึงกับคนอื่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
2. การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจะเปิดรับ เมื่อตนเองสนใจหรือเกี่ยวข้อง
3. การเปิดรับประสบการณ์ รับข่าวสารเพราะต้องการผ่อนคลาย หรือเรียนรู้

การเลือกรับสื่อและข่าวสาร ผู้รับสารมีกระบวนการเลือกสรรที่แตกต่างกัน ตามความต้องการ ความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิดที่ไม่เหมือนกันของแต่ละบุคคล กระบวนการดังกล่าวประกอบด้วย

1. การเลือกเปิดรับหรือเลือกสนใจ ตามความเชื่อและหลักเลียงสิ่งที่ขัดแย้ง
2. การเลือกรับรู้หรือตีความข่าวสารที่สนใจ ตามความเข้าใจ ความเชื่อ
3. การเลือกจดจำ บุคคลจะจดจำข่าวสารที่ตนสนใจกับความต้องการของตนเอง

นอกจากนี้การเลือกใช้สื่อได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ ก็จะเป็นประโยชน์ทั้งกับผู้ส่งสารและผู้รับสารด้วยกัน มีวิธีการเลือกใช้สื่ออยู่ 2 ประการด้วยกัน คือ

1. การใช้สื่อเดียว ในการถ่ายทอดข่าวสารไปยังผู้รับเช่น ใช้สื่อบุคคลอาจมีข้อจำกัดในเรื่องของการเข้าถึงผู้รับ สื่อบางสื่อเร้าความสนใจผู้รับน้อย เช่น สื่อวิทยุ ซึ่งไม่มีภาพ ไม่มีสีสรร
2. การใช้สื่อผสม เป็นการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร โดยการใช้สื่อหลายประเภทหรือหลายสื่อเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการรับรู้ข่าวสารได้อย่างต่อเนื่อง เช่น ผู้ส่งอาจใช้ทั้งสื่อพื้นบ้าน สื่อบุคคล สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อโทรทัศน์ สื่อภาพยนตร์ และสื่ออื่น ๆ ที่เหมาะสม

ข้อดีและข้อจำกัดของสื่อแต่ละประเภท

เสน่ห์ นครสันติภาพ (2541 : 24-25) ได้กล่าวถึง คุณสมบัติของสื่อบุคคลไว้ดังต่อไปนี้

1. ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข่าวสารแบบสองทาง (two way communication) ผู้รับสารไม่เข้าใจก็สามารถซักถาม หรือขอข่าวสารเพิ่มเติมจากแหล่งสารได้ในเวลาอันรวดเร็ว ผู้ส่งสารก็สามารถปรับปรุง แก้ไข สารที่ส่งออกไปให้เข้ากับความต้องการ และความเข้าใจของผู้รับสารได้ ในเวลาอันรวดเร็วเช่นกัน ทำให้สามารถลดอุปสรรคของการสื่อสารที่เกิดจากการเลือกรับสาร เลือกแปลความ หรือตีความสาร และการเลือกจำสารได้

2. สามารถสร้างความน่าเชื่อถือในตัวของผู้ส่งสารได้มาก และทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ปฏิบัติการตอบสนองในขณะที่ทำการสื่อสารอยู่ในระดับสูง

4. ช่วยลดกระบวนการทางเลือกในทางจิตวิทยา โดยเฉพาะการเลือกรับสาร

แต่สื่อบุคคลมีข้อจำกัดคือไม่สามารถส่งข่าวสารไปยังผู้รับจำนวนมาก ๆ ในเวลาอันรวดเร็วได้ ในขณะที่นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2542 : 158-159) ได้กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดของสื่อประเภทต่าง ๆ ไว้ดังต่อไปนี้

สื่อสิ่งพิมพ์

1. สามารถให้ข่าวสารจำนวนมาก หรือข่าวสารที่ซับซ้อนได้

2. จะอ่านในโอกาสใดที่เหมาะสมกับตนก็ได้

3. เก็บไว้อ่านซ้ำได้จึงทบทวนให้กระจ่างว่าทำอย่างไร เป็นขั้นเป็นตอน

4. จะอ่านช้าหรือเร็วก็ได้แล้วแต่ผู้อ่าน

ข้อจำกัดของสื่อสิ่งพิมพ์ คือผู้รับสารจะต้องอ่านหนังสือออก หรือมิฉะนั้นก็ใช้ภาพให้มาก ถ้าหากตัวบุคคล เป้าหมายหรือผู้รับสารไม่มีทักษะการอ่านมากนัก หรืออ่านหนังสือไม่ได้

ณรงค์ สมพงษ์ (2530 : 292- 293) ได้กล่าวถึงข้อจำกัดของสื่อวัสดุสิ่งพิมพ์ไว้ดังนี้

1. มีความบอบบางและฉีกขาดง่าย

2. มีปัญหาและอุปสรรคในการแจกจ่าย ถ้าหากการขนส่งหนังสือพิมพ์ไม่ถึงกลุ่มเป้าหมาย การสื่อสารด้วยสิ่งพิมพ์ก็จะขาดตอนลง

3. การใช้วัสดุสิ่งพิมพ์กับกลุ่มเป้าหมายที่ไม่รู้หนังสือ ต้องอาศัยการออกแบบสิ่งพิมพ์ที่มีความหมายและน่าสนใจ เนื่องจากต้องอาศัยเวลามากกว่าการสื่อสารด้วยสื่ออื่น

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2542 : 158-159) ได้กล่าวถึง ข้อดีและข้อจำกัดของสื่อเสียงไว้ดังนี้

1. สร้างความตื่นตัวและเร้าใจให้ติดตามรับข่าวสาร

2. แก้ปัญหาการอ่านไม่ออกให้รับทราบเรื่อง และจดจำได้ตามสมควร

3. ให้ข่าวสารที่ละเอียด และซับซ้อนไม่ตึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ผู้รับสื่ออาจทำกิจกรรมอื่นไปด้วย การฟังอาจไม่ตื่นแต่ไม่ต้องหยุดกิจกรรมอื่น ๆ ณรงค์ สมพงษ์ (2530 : 292- 293) ได้กล่าวถึงข้อจำกัดของสื่อวิทยุกระจายเสียง และสื่อวิทยุโทรทัศน์ ไว้ดังนี้

1. สื่อวิทยุกระจายเสียงสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้กว้างเนื่องจากมีรัศมีการส่งคลื่นวิทยุไปได้ไกลมากกว่าวิทยุโทรทัศน์

2. มีความรวดเร็วในการเสนอข่าวสาร ทำให้คนฟังมีความเชื่อมั่นในข่าวสารจากสื่อวิทยุว่าเป็นข้อเท็จจริงที่จะติดตามรายละเอียดจากสื่อชนิดอื่น ๆ ต่อไป

3. ไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลาและสถานที่

4. เครื่องรับมีราคาถูก ประชาชนสามารถเปิดรับข่าวสารได้มากกว่าสื่อมวลชนอื่น ๆ

5. ไม่ต้องอาศัยทักษะในการอ่าน ฟังแล้วเข้าใจ เข้าถึงผู้ฟังทุกระดับ ทุกเพศ ทุกวัย ส่วนข้อจำกัดของสื่อวิทยุกระจายเสียง มีดังนี้

1. ผู้ฟังไม่สามารถย้อนกลับมาฟังรายการได้ใหม่

2. เป็นการสื่อสารแบบทางเดียว ผู้ไม่สามารถถามหรือติดต่อผู้จัดรายการได้

3. ผู้ฟังได้ยินเพียงแค่เสียงอย่างเดียวจึงต้องใช้จินตนาการประกอบ

สื่อวิทยุโทรทัศน์

1. เป็นสื่อที่ให้ทั้งภาพและเสียง มีการเคลื่อนไหวจึงดึงดูดความสนใจของผู้ดูได้มาก

2. สามารถแพร่ภาพไปได้ในระยะทางไกล ๆ ด้วยเวลาอันรวดเร็ว

3. สามารถสร้างแรงจูงใจ สร้างทัศนคติและเสนอปัญหาเรื่องต่าง ๆ ได้ดี จึงมีพลังในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนในสังคมได้ดี

ข้อจำกัด คือผู้ชมไม่สามารถสะท้อนปฏิกิริยาได้ทันที ผู้ชมจำเป็นต้องปรับตัวเข้าหารายการที่จะรับ ผู้ชมส่วนใหญ่มีแนวโน้มในการดูรายการโทรทัศน์เพื่อความบันเทิงมากกว่าดูเพื่อการศึกษา

3. พฤติกรรม

ความหมายของพฤติกรรม

เกดณี จุฑาวิจิตร (2540 : 55) ได้ให้ความหมายของ "พฤติกรรม" ว่าหมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของบุคคล ซึ่งสามารถสังเกตเห็นได้ โดยปกติคนเราส่วนใหญ่มักจะแสดงออกตามทัศนคติของตน เสมือนเป็นทางเลี้ยวของพฤติกรรม ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องควบคุมการกระทำของบุคคล

และในทำนองเดียวกัน ชนิษฐา วิเศษสาร (2536 : 2) ได้ให้ความหมายของคำว่า "พฤติกรรม" ไว้ว่า เป็นกิจกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ ที่ร่างกายแสดงออกมา ซึ่งอาจสังเกตเห็นได้โดยตรงหรือไม่ก็ได้ แต่สามารถใช้เครื่องมือวัดได้ พฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้เช่น การหัวเราะ การร้องไห้

การดีใจ กิริยาท่าทางต่าง ๆ ส่วนพฤติกรรมที่ไม่สามารถมองเห็นได้ต้องใช้เครื่องมือวัด หรืออนุมานเอาจากการแสดงออก เช่น ความคิด ความจำ การเรียนรู้ ความถนัด และสติปัญญา เป็นต้น

ประเภทของพฤติกรรม

ศิริินภา จามรมา และปนัดดา ชำนาญสุข (2542 : 2) พบว่า นักจิตวิทยาได้แบ่งพฤติกรรมของมนุษย์ออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. Overt behavior หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกให้บุคคลอื่นมองเห็นได้ เช่น การยิ้ม การเขียนหนังสือ การเดิน หน้าแดง เป็นต้น
2. Covert behavior หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายใน ซึ่งบุคคลอื่นมองไม่เห็นแต่สามารถวัดได้ เช่น ความคิด ความรู้สึก ทักษะ ทักษะ ความเชื่อ เป็นต้น พฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในนี้ เราอาจวัดได้ง่าย ๆ เช่น การสอบถามโดยตรง หรือวัดในระดับที่สูงขึ้น คือการสอบถามทางอ้อม เช่น การใช้แบบทดสอบ หรือการใช้เครื่องมือช่วยวัด

นอกจากนี้ทฤษฎี วิเศษสาร (2536:3) ได้กล่าวถึง พฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายในว่ามีความสัมพันธ์กัน โดยพฤติกรรมภายในมักเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมภายนอก ปกติมนุษย์มักมีธรรมชาติที่จะแสดงออกปฏิกิริยาต่าง ๆ ออกมาตามความรู้สึกนึกคิดภายในจิตใจของตนเอง ดังนั้น การจะเข้าใจ "จิตใจ" ซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในของบุคคล จึงต้องศึกษาจากพฤติกรรมภายนอก แต่การจะเข้าใจพฤติกรรมภายนอกของบุคคลนั้น ๆ ได้อย่างสมบูรณ์จำเป็นต้องเข้าใจธรรมชาติของพฤติกรรมภายในอย่างถ่องแท้ด้วย นั่นคือนักจิตวิทยาจะศึกษาทั้งพฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายในของบุคคล ซึ่งรวมกันเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ทั้งหมด

ลูฟท์และอิงแฮม (Joseph Luft and Harry Ingham) ได้แบ่งพฤติกรรมไว้เป็น 4 ประเภท ซึ่งจะช่วยให้เราเข้าใจพฤติกรรมภายในและภายนอกที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น (นิรนาม 2542 : 6) ดังนี้

1. เปิดเผย (Open) คือ พฤติกรรมที่ตนเองรู้ และผู้อื่นก็รู้
2. ความลับ (Secret) คือ พฤติกรรมที่ตนเองรู้ แต่ผู้อื่นไม่รู้
3. จุดบอด (Blind) คือ พฤติกรรมที่ตนเองไม่รู้ แต่ผู้อื่นรู้
4. อวิชชา (Unknown) คือ พฤติกรรมที่ตนเองไม่รู้และผู้อื่นก็ไม่รู้

อิทธิพลที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

โดยทั่วไปการโน้มน้าวให้บุคคลเปลี่ยนพฤติกรรมในทุกระดับของการสื่อสารสังคมผ่านสื่อต่าง ๆ อาจทำได้โดยอาศัยวิธีการดังนี้

1. การปลุกเร้าอารมณ์ เพื่อให้เกิดความตื่นตัวในการติดตาม โดยใช้เสียงหรือภาพ หรือทั้งเสียงและภาพ
2. การสร้างแบบอย่างขึ้นในใจ เป็นการสร้างมาตรฐานอย่างหนึ่งขึ้น เพื่อให้มาตรฐานนั้นปลูกศรัทธา และเป็นตัวอย่างแก่ผู้รับสารที่ต้องปฏิบัติตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การให้รางวัล เช่นการลด แลก แจก แถม ในการโฆษณาเพื่อเป็นการจูงใจให้เลือกซื้อสินค้าที่หืออื่น ๆ หรือใช้ในการรณรงค์เพื่อให้ประชาชนร่วมมือ หรือเข้าร่วมในกิจกรรมตามที่ต้องการ
 กระจวบ อินอ้อด (2529) กล่าวถึงนักมนุษยวิทยาหลาย ๆ ท่าน ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับพลังที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ได้ดังนี้

1. มนุษย์แต่ละคนมีแรงขับ และพลังที่จะต้องประพฤติปฏิบัติ เพื่อความอยู่รอดและความมั่นคงแห่งชีวิต อันเป็นความจำเป็นพื้นฐานของสัตว์ทั้งหลาย
2. มนุษย์แต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่หล่อหลอมรวมตัว จึงมักจะต้องประพฤติปฏิบัติไปตามครรลองของสังคมแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายส่วนตัว
3. พลังทางสังคมมีอิทธิพลต่อมนุษย์มากที่สุดได้แก่ ครอบครัวของตนเอง เพื่อนบ้าน
4. ความจำเป็นเบื้องต้นของชีวิตมนุษย์ และประสบการณ์ได้หล่อหลอมให้เกิดเป็นรูปแบบของมนุษย์แต่ละคนที่เรียกว่า "บุคลิกภาพ"
5. แม้ว่ามนุษย์แต่ละคนจะมีบุคลิกภาพของตนเอง แต่เมื่อมาอยู่รวมในกลุ่มเดียวกัน มีผลประโยชน์ร่วมกัน ภายในสิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกัน ก็ย่อมเกิดเป็นบุคลิกภาพของกลุ่มขึ้นได้ ซึ่งจะมีผลต่อการแสดงออกของกลุ่มด้วย เช่น จะพบว่าว่าคนบางกลุ่มมีลักษณะก้าวร้าว รุกราน บางกลุ่มมีลักษณะหัวโบราณ ฯลฯ เป็นต้น
6. มนุษย์จะมีสัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย ส่วนตัวของเขาเองในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งจะสามารถสืบสาวไปถึงพลังภายในที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนั้น ๆ ได้ เช่น คำพูด วัตถุ การกระทำ ตลอดจนสิ่งที่สื่อถึงการกระทำทั้งในจิตสำนึกและภายใต้จิตสำนึก เช่น การนึกถึงภาพของผู้ที่ชอบขับรถเปรียบเทียบกับผู้ที่นิยมฟังเพลงไทยเดิม ซึ่งบุคคลทั้ง 2 นี้จะมีพฤติกรรมต่างกันโดยสิ้นเชิง

ลักษณะของเกษตรกร

ปัญญา หิรัญรัตน์ (2529 : 193-194) ได้จำแนกเกษตรกรออกเป็นหลายจำพวกด้วยกันและได้อ้างถึง E.M. Rogers และ G.M. Beal (1958) ซึ่งจำแนกเกษตรกรออกเป็น 6 ประเภท ที่มีพฤติกรรมต่าง ๆ กันในการที่จะยอมรับความรู้ใหม่ทางเทคโนโลยี

1. Innovators หรือกลุ่มหัวไวใจผู้ เป็นเกษตรกรที่มีการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจดี มีความคิดริเริ่มชอบทดสอบ ชอบศึกษา กล้าได้กล้าเสีย พร้อมทั้งจะยอมรับวิทยาการหรือเทคโนโลยีใหม่ได้ง่าย มีการตัดสินใจได้รวดเร็ว และเป็นผู้ที่พร้อมจะเป็นผู้นำกลุ่มเกษตรกรอื่น ๆ โดยที่คนกลุ่มนี้จะมีอยู่ประมาณร้อยละ 2.5
2. Early adopters หรือกลุ่มขอดูที่ทำ กลุ่มนี้มีลักษณะคล้าย ๆ กับกลุ่มแรกเพียงแต่การยอมรับจะช้าลงไปกว่าเกษตรกรกลุ่มแรก ต้องใช้เวลากับการตัดสินใจมากกว่า เป็นกลุ่มที่ขอบดูความสำเร็จของผู้อื่นก่อนแล้วจึงจะยอมรับปฏิบัติตาม เกษตรกรกลุ่มนี้จะมีอยู่ประมาณร้อยละ 13.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. Early majority หรือกลุ่มเบ่งตาลั่งเล กลุ่มนี้มีการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง จะยอมรับวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ช้ากว่า 2 กลุ่มแรก มีความลังเลต่อสถานการณ์มาก ต้องดูว่าผู้อื่นทำสำเร็จก่อน และมีผู้ทำกันมาก ๆ จนแน่ใจว่าไม่มีปัญหาทำได้แน่แล้วจึงปฏิบัติตาม เกษตรกรกลุ่มนี้มีอยู่ประมาณร้อยละ 34.0

4. Late majority หรือกลุ่มหันเหหัวดี้อ กลุ่มนี้มีการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่าไม่ค่อยจะเชื่อใครง่าย ๆ เจ้าหน้าที่ต้องใช้เวลาในการให้ความรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยี เกษตรกรกลุ่มนี้มีความกลัวและวิตกต่อการเสี่ยง การสูญเสียซึ่งมีสาเหตุมาจากฐานะทางเศรษฐกิจก็มีผลต่อการลังเล การส่งเสริมทำได้ลำบากต้องมีการพิสูจน์ผลหลายครั้ง จึงจะยอมรับนำไปปฏิบัติตาม เกษตรกรกลุ่มนี้มีอยู่ประมาณร้อยละ 34.0

5. Laggards หรือกลุ่มงอมือจับเจ้า เกษตรกรประเภทที่มีสติปัญญาไม่ปราดเปรื่อง แต่ก็เป็นคนที้อาจจะเรียกได้ว่าค่อนข้างหัวอ่อน แต่มีความเกียจคร้าน เฉื่อยชา ไม่ยุ่งกับงานสังคม การส่งเสริมหรือแนะนำสิ่งใดต้องคอยจ้ำจี้จ้ำไช เกษตรกรกลุ่มนี้มีอยู่ประมาณร้อยละ 13.5

6. Dogmatist หรือกลุ่มไม่เอาไหน เกษตรกรกลุ่มนี้แทบจะไม่มีการศึกษาเลยและฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมากบางคนมีหนี้สิน มีความเกียจคร้าน งอมืองอเท้า ไม่ค่อยยอมรับความเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ กลุ่มนี้ทำการส่งเสริมยากที่สุด หากเจ้าหน้าที่ไม่มีความอดทนเพียงพอแล้วอาจจะต้องตัดออกไปจากกลุ่มที่จะทำการส่งเสริม เพราะมีความคิดน้อย มีความเชื่อเก่า ๆ ยากต่อการเปลี่ยนแปลง เกษตรกรกลุ่มนี้มีอยู่ประมาณร้อยละ 16.0

ทำนอง สิงคาลวณิช (2519 : 29-30) ได้แบ่งประเภทของเกษตรกรไทยออกตามลักษณะความรู้ คือมีระดับการศึกษาที่ต่างกันและการดำเนินกิจการก็ต่างกัน

1. ประเภทบัวในตม หมายถึง เกษตรกรที่ผลิตไม่พอเลี้ยงชีพเนื่องจากไม่มีพื้นที่ทำกินเป็นของตนเองหรือมีพื้นที่ขนาดเล็กต้องเช่าทำ รายได้ต่ำต้องอาศัยรายได้จากการรับจ้างทำงานอื่น

2. ประเภทบัวใฝ่เหนือตมแต่อยู่ได้น้ำ หมายถึง เกษตรกรที่มีขีดความสามารถในการประกอบการสูงกว่าประเภทแรก ช่วยตัวเองในการนำทรัพยากรที่มีอยู่และที่มีบริการจากภายนอกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ตลอดจนมีพลังกาย พลังใจ ที่แข็งแกร่งอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

3. ประเภทบัวปริมน้ำ หมายถึง เกษตรกรที่มีความสามารถในการประกอบการดี มีประสิทธิภาพ มีรายได้พอเลี้ยงชีพอย่างไม่เดือดร้อน แต่ยังต้องการความช่วยเหลือเพิ่มเติม เพื่อให้ได้มีโอกาสพัฒนากิจการยิ่งขึ้น

4. ประเภทบัวตูมเหนือน้ำ หมายถึง เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเกษตรกรรม อาศัยความช่วยเหลือจากภายนอกเป็นส่วนน้อย หรือไม่ต้องการความช่วยเหลือเลย มีรายได้ดี มีมาตรฐานการครองชีพที่ดี

5. ประเภทบัวบาน หมายถึง เกษตรกรชั้นประกอบการระดับทำการเกษตรเป็นการค้าหรือเกษตรธุรกิจ หรือ เกษตรอุตสาหกรรม มีรายได้ดี มีความเป็นปึกแผ่นมั่นคงในอาชีพ

4. ความรู้

ความหมายของความรู้

ความรู้ (Knowledge) คือ ความสามารถในการจำเรื่องราวและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เรียนมาแล้ว ความรู้จะแสดงออกได้ด้วยการระลึก (recall) ข้อมูลเรื่องราวต่าง ๆ ได้ถูกต้องตรงกับเรื่องเดิม ความรู้หรือความจำ (เพราะพรรณ เปลี่ยนภู, 2540 : 186)

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2542 : 67) ได้ให้คำจำกัดความ ความรู้ คือ การรับรู้ เข้าใจ แยกแยะ วิเคราะห์และประเมินได้ในใจ ดังนั้นจะมีความรู้ได้ดีต้องรับรู้ ใคร่ครวญจนเข้าใจ และประเมินได้ว่าสิ่งใดเหมาะสม แต่ยังไม่เคยลงมือปฏิบัติเท่านั้น

เกศินี จุฑาวิจิตร (2540 : 52) ได้กล่าวว่า ความรู้ หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนที่จะรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ โดยแบ่งออกเป็นความรู้ต่อสถานการณ์และความรู้ต่อเรื่องราวทั่วไปในระดับกว้าง ความรู้จึงเป็นความสามารถในการใช้ข้อเท็จจริง ความคิด ความหยั่งรู้ หยั่งเห็น ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงความรู้เข้ากับเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้

ในงานองเดียว พูนทรัพย์ สิทธิพรหม (2539 : 12) ก็กล่าวเกี่ยวกับความรู้ไว้ว่า ความรู้ของผู้สื่อสารก็มีผลต่อการสื่อสารสามารถทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพหรือไม่ก็ได้ การมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่สื่อสารมากเพียงพอ หากทำหน้าที่สื่อสารก็จะส่งเนื้อหาที่ถูกต้องและครบถ้วน หากทำหน้าที่รับสารก็จะเข้าใจเรื่องราวนั้นถูกต้องเช่นกัน

ระดับของความรู้

เกศินี จุฑาวิจิตร (2540 : 52) ได้แบ่งระดับความรู้ออกได้เป็น 6 ระดับ ดังนี้

1. ระดับที่ระลึกได้ การเรียนรู้ในลักษณะที่จดจำเรื่องเฉพาะวิธีปฏิบัติกระบวนการและแบบแผนได้ ความสำเร็จระดับนี้ คือ ความสามารถในการดึงข้อมูลจากความจำออกมาได้
2. ระดับที่รวบรวมสาระสำคัญได้ หมายความว่า บุคคลสามารถทำบางสิ่งได้มากกว่าการจดจำเนื้อหาที่ได้รับ เช่นสามารถเขียนข้อความด้วยภาษาของตนเองได้ แสดงให้เห็นได้ด้วยภาพ ให้ความหมายลึกซึ้ง แปลความและเปรียบเทียบความคิดอื่น ๆ หรือคาดคะเนผลที่เกิดขึ้นต่อไปได้
3. ระดับการนำไปใช้ เป็นความสามารถที่จะนำข้อเท็จจริงและความคิดที่เป็นนามธรรม ไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม
4. ระดับการวิเคราะห์ สามารถนำความคิดมาแยกเป็นส่วน เป็นประเภท หรือนำข้อมูลมาประกอบกันเพื่อการปฏิบัติของตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ระดับการสังเคราะห์ คือ สามารถใช้ข้อมูลเพื่อตั้งเกณฑ์ การรวบรวมข้อมูลตามมาตรฐาน เพื่อให้ข้อตัดสินถึงระดับของประสิทธิผลของกิจกรรมแต่ละอย่าง

6. ระดับของการประเมินผล คือ ความสามารถในการใช้ข้อมูลเพื่อตั้งเกณฑ์ การรวบรวม และการวัดข้อมูลตามมาตรฐานเพื่อให้ข้อตัดสินถึงระดับของประสิทธิผลของกิจกรรมแต่ละอย่าง

เพราะพรอน เปลียนญู (2540 : 186-187) ได้แบ่งระดับของความรู้ออกเป็นส่วน ๆ ดังนี้

1. ความรู้ในเรื่องได้แก่ ความสามารถในการจำเนื้อหา ข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับศัพท์และนิยามศัพท์ ความรู้เกี่ยวกับกฎและความเป็นจริง

2. ความรู้เกี่ยวกับวิธีดำเนินการ เป็นความรู้เกี่ยวกับวิธีการ การจัดระเบียบการเรียบเรียง วิธีการตัดสินการดำเนินการ หรือการปฏิบัติต่าง ๆ อันได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบแบบแผนที่นิยมยึดถือปฏิบัติ หรือแบบฟอร์มที่ใช้ปฏิบัติ ความรู้เกี่ยวกับลำดับขั้นและแนวโน้ม ความรู้เกี่ยวกับการจัดประเภท ความรู้เกี่ยวกับวิธีดำเนินงาน

3. ความรู้ในเรื่องสากลและแนวความคิดในสาขาวิชา ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับหลักการและการแผ่ขยาย ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและโครงสร้าง

ประเภทของความรู้

ส. ศิวรักษ์ (สุลักษณ์ ศิวรักษ์, 2524 : 36) นักการศึกษาพร้อมสมัยได้กล่าวถึง ความรู้ในแบบต่าง ๆ ที่พอจะจำแนกได้ไว้ ดังนี้

1. วิรณ (Revealed) ความรู้ประเภทนี้รู้ได้โดยการเปิดเผยความลับอันซ่อนเร้นเป็นที่ปรากฏ เช่น พระเจ้าปรากฏพระองค์ต่อท่านนบีมูฮัมหมัดหรือต่อโมเสส

2. สำนึกเอง (Intuitive) ความรู้ที่ขึ้นกับความคิด ความฝันและประสบการณ์ส่วนตัว

3. วิตรรก (Rational) ความรู้ที่อาศัยเหตุผลเพียงอย่างเดียว โดยไม่นำเอาการสังเกตพฤติกรรมมาประกอบ เพราะหาสิ่งจะได้โดยการใช้เหตุผลในทางนามธรรมเท่านั้น

4. ประจักษ์ (Empirical) ความรู้ที่รับรู้โดยอายตนะทั้งห้าคือ ตาเห็น หูได้ยิน จมูกได้กลิ่น ลิ้นได้รส และกายสัมผัส ทั้งหมดนี้รวมกันเข้าเป็นความรู้ที่เรามีเกี่ยวกับโลกรอบ ๆ ตัวเรา

5. คัมภีร์ (Authoritative) สิ่งซึ่งเรารับว่าเป็นความรู้นั้น ส่วนมากเราไม่ได้ตรวจสอบดูอย่างถ่องแท้จนแน่ใจ

ปรมะ สตะเวทิน (2540 : 65) กล่าวว่า การสื่อสารความที่ถูกต้องและประสิทธิผลของการสื่อสารขึ้นอยู่กับความรู้ 2 ประเภท ด้วยกันคือ

1. ความรู้เรื่องที่จะสื่อสาร หมายถึงความรู้ ความเข้าใจในสาระของเรื่องที่จะสื่อสาร

2. ความรู้เรื่องกระบวนการสื่อสารซึ่งองค์ประกอบการสื่อสารมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

5. ทักษะทัศนคติ

ความหมายของทัศนคติ

เสนาะ ตีแยร์ (2537 : 65) ได้กล่าวว่า "ทัศนคติ" (attitude) เป็นความรู้สึก ความคิด และความพร้อมที่จะตอบสนองของบุคคลที่มีต่อสภาพแวดล้อมภายนอกมีความหมาย 3 ลักษณะคือ

1. ทัศนคติ หมายถึง ปฏิกริยาที่แสดงความรู้สึกหรือ การประเมินค่าในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น การที่คนมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
2. ทัศนคติคือความพร้อมที่จะตอบสนองทางใดทางหนึ่งซึ่งเป็นไปได้ทั้งบวกและลบ
3. ทัศนคติ หมายถึง ส่วนประกอบระหว่างความเข้าใจ ความรู้สึก และการกระทำ อย่างใดอย่างหนึ่งที่มีต่อสิ่งนั้น

ส่วนประกอบของทัศนคติจึงประกอบด้วยส่วนแรกการรับรู้เหตุการณ์ (cognition) ซึ่ง ได้แก่ ความคิด ความเห็นและความเชื่อ ส่วนที่สอง ความพอใจ (affection) คือ ความรู้สึก อารมณ์ ส่วนที่สามได้แก่ พฤติกรรม (behavior) เตรียมพร้อมที่จะตอบสนอง กล่าวอย่างง่าย ๆ ทัศนคติเป็น ความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของบุคคลคนนั่นเอง ดังนั้นพอจะสรุปได้ว่า "ทัศนคติ" หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกนั้นอาจจะเป็นไปในทางที่พึงพอใจหรือไม่พอใจก็ได้

เกคินี จุฑาวิจิตร (2540 : 53) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกและความคิดเห็น ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งของ เหตุการณ์ บุคคล สถานการณ์ สถาบัน และข้อ เสนอใด ๆ ในทางที่ยอมรับหรือปฏิเสธ ซึ่งมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงปฏิกริยาตอบสนองด้วย พฤติกรรมอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน หรือสอดคล้องกัน

ลักษณะที่สำคัญของทัศนคติ

เสนาะ ตีแยร์ (2537 : 65) ได้แบ่งลักษณะของทัศนคติออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ทิศทาง (Direction) หมายถึง ทิศทางในทางบวก ลบหรือเป็นกลาง คือกลุ่มที่ตอบสนองในทางสนับสนุน ในทางคัดค้าน และกลุ่มที่ไม่ทั้งสนับสนุนหรือคัดค้านและวางเฉยคือไม่มีทิศทาง
2. ขนาด (Intensity) หมายถึง พลังหรืออำนาจของทัศนคติ เมื่อบุคคลมีความรู้สึก รุนแรงหรือไม่รุนแรง ขนาดของความรู้สึกนั้นอาจเริ่มจากศูนย์ไปจนถึงไม่มีที่สิ้นสุด ความรู้สึกนั้นอาจ เป็นเรื่องทั่วไปหรือเรื่องเฉพาะ ซึ่งมีความลึกซึ้ง และขนาดของความลึกซึ้งมีมากหรือน้อยที่มีผลต่อการ เปลี่ยนแปลงความรู้สึก กล่าวคือถ้ามีขนาดของทัศนคติน้อยก็จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ง่ายและเร็ว
3. ความเด่นชัด (Salience) หมายถึง จุดรวมที่ทำให้เห็นลักษณะของทัศนคตินั้น อย่างถูกต้อง ความเด่นชัดนี้จะแสดงให้เห็นถึงบทบาทหรือความสำคัญของทัศนคติที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมของบุคคล และยังกระทบต่อความพร้อมของพฤติกรรมตอบสนอง หรือพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง

องค์ประกอบของทัศนคติ

การที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น ทรวงพล ภูมิพัฒน์ (2538 : 135-136) ได้กล่าวไว้ว่าต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบเกี่ยวกับการรับรู้ (Cognitive component) การที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งใดนั้น บุคคลจำเป็นต้องมีความรู้ในสิ่งนั้นว่ามีประโยชน์หรือมีโทษเพียงใด
2. องค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้สึก (Affective component) เมื่อบุคคลมีความรู้ในสิ่งใดมาแล้ว และความรู้นั้นมากพอที่จะรู้ว่าสิ่งนั้นดีมีประโยชน์ บุคคลก็จะเกิดความรู้สึกชอบ (affective) สิ่งนั้น แต่ถ้ารู้ว่าสิ่งนั้นไม่ดี บุคคลก็จะเกิดความรู้สึกไม่ชอบ
3. องค์ประกอบเกี่ยวกับการกระทำ (behavioral component) คือเมื่อบุคคลมีความรู้ในสิ่งนั้นและรู้สึกชอบหรือไม่ชอบเกิดขึ้น บุคคลก็พร้อมที่จะตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่งลงไป

ประเภทของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

พัชนี เขยจรรยาและคณะ(2538 :119 -120) กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไว้ดังนี้

1. การเสริมทัศนคติที่มีอยู่เดิม หรือการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในทางที่สอดคล้องกัน การเสริมหรือย้ำ คือการทำให้ทัศนคติที่มีอยู่เดิมมีความหนักแน่นยิ่งขึ้น
2. การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (attitude change) คือ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติในทางตรงข้าม เช่น เปลี่ยนจากทัศนคติในทางบวกให้กลายเป็นทัศนคติในทางลบ เป็นต้น
3. ผลกระทบแบบวงกลับ (boomerang effect) คือ การต้องการเปลี่ยนสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง แต่สิ่งที่เกิดขึ้นกลับเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับสิ่งที่ต้องการ
4. การอนุรักษ์ (conservation) คือ การคงทัศนคติที่มีอยู่ไว้ สารจึงถูกสร้างขึ้นมาเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ต่อทัศนคติที่มีอยู่
5. การเป็นกลาง (neutralization) คือ การเปลี่ยนทัศนคติให้อยู่ที่ศูนย์ กล่าวคือ ไม่มีทัศนคติในทางบวก (สนับสนุน) หรือในทางลบ (ต่อต้าน) ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด
6. การถึงระดับเพดานหรือจุดสูงสุด (ceiling effect) คือ การเสริมหรือย้ำทัศนคติมีมากจนถึงขีดซึ่งการเสริมหรือย้ำใดๆ มากไปกว่านี้ไม่ก่อให้เกิดผลใด หรือไม่สามารถวัดผลของการเสริมที่เพิ่มเติมนอกเหนือจากจุดอิ่มตัวนั้นแล้ว

ขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

วิวัฒนา ศรีสัตย์วาจา (2535 : 93-94) ได้อ้างถึง แมคคัลลาย (McGuire, 1969) ที่ได้เสนอขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติว่าจะต้องผ่านกระบวนการ 5 ขั้นตอน ตามลำดับดังต่อไปนี้ คือ

1. ความตั้งใจในข่าวสาร (Attended to the Message) เป็นขั้นที่บุคคลจะต้องยอมให้ความสนใจ และเอาใจใส่ต่อข่าวสารชักจูง มีความอยากรู้ ดังนั้น การมีสมาธิพอที่จะรับรู้ข้อความต่าง ๆ จึงเป็นปัจจัยสำคัญของความตั้งใจในข่าวสารที่ตนสนใจและยินดีรับทราบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ความเข้าใจในข่าวสาร (Comprehended the Message) เป็นการแสดงถึงความสามารถในการรับรู้ข่าวสารที่ถูกต้อง แต่ความเข้าใจจะเกิดขึ้นอยู่กับ ความยากง่าย ความชัดเจนของข่าวสาร และความเหมาะสมระหว่างข่าวสารที่ถูกต้องกับระดับการศึกษาของผู้รับ

3. การยอมรับข่าวสาร (Yielded to It) หลังจากที่บุคคลมีความเข้าใจข่าวสารที่ถูกต้องแล้ว จะแสดงออกในสองลักษณะ คือการยอมรับการชักจูงของข่าวสาร กับการไม่ยอมรับ การยอมรับการชักจูงก็คือ เชื่อตามการชักจูง การปฏิบัติหรือการคล้อยตามข่าวสารที่ถูกต้อง ก็คือการเปลี่ยนทัศนคติตามการชักจูงของข่าวสารนั่นเอง ส่วนการไม่ยอมรับก็เป็นไปในลักษณะตรงกันข้าม

4. การเก็บรักษาข่าวสาร (Retended the Message) เมื่อเกิดการยอมรับแล้ว การเปลี่ยนทัศนคติจะเก็บไว้นานเท่าไรก็ขึ้นอยู่กับความจำเป็นในการเพิ่ม ลดหรือไม่ยอมรับในคำสั่งนั้น ๆ

5. การกระทำซึ่งเป็นผลมาจากข่าวสาร (Acted as a Result of This Message) เมื่อบุคคลมีการยอมรับและมีการเก็บรักษาข่าวสารที่ถูกต้องนั้นไว้ได้ บุคคลย่อมมีการแสดงพฤติกรรมให้ปรากฏโดยสอดคล้องกับการยอมรับนั้น ๆ

กระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

เกดสินี จุฑาวิจิตร (2540 : 54 - 55) ได้กล่าวว่กระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคล มีอยู่ด้วยกัน 3 ประการ ดังนี้

1. การยินยอม (Compliance) จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อเขา และเพื่อมุ่งหวังให้เกิดความพึงพอใจจากบุคคลที่มีอิทธิพลนั้น การที่เขายอมทำตามสิ่งที่ บุคคลผู้มีอิทธิพลอยากให้ทำ ก็เพราะคาดหวังว่าจะได้รับรางวัลหรือการยอมรับ

2. การเลียนแบบ (Identification) เป็นภาวะที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นเป็นผลมาจากความต้องการสร้างสัมพันธที่ดี ที่พึงพอใจระหว่างตนเองกับบุคคลหรือกลุ่มซึ่งจะออกมาในรูปของการรับเอาบทบาทของบุคคลหรือกลุ่มมาเป็นของตน หรือเปลี่ยนแปลงบทบาทซึ่งกันและกัน

3. ความต้องการที่อยากเปลี่ยนแปลง (Internalization) เกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลเหนือกว่า และสิ่งนั้นตรงกับความต้องการภายในและค่านิยมของเขา พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปนี้จะสอดคล้องกับค่านิยมที่มีอยู่เดิม ความพอใจจะขึ้นอยู่กับเนื้อหาของรายละเอียดของพฤติกรรมนั้น ๆ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับข่าวสาร

ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการรับรู้ข่าวสารการเกษตรของเกษตรกรในภาคเหนือ พบว่าพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารด้านการเกษตรและปัจจัยต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข่าวสารของเกษตรกร รวมทั้งความต้องการรับทราบข่าวสารและชนิดของสื่อที่จะรับ

ข่าวสารได้ จากกลุ่มตัวอย่าง 1,004 ครั้วเรือน ผลปรากฏว่า เกษตรกรส่วนใหญ่รับข่าวสารการเกษตรจากโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือเพื่อนบ้านญาติ/คนในครอบครัวและผู้ใหญ่บ้าน ตามลำดับ

อมรทิพย์ ครอบพันธ์ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อและการยอมรับการพัฒนาที่ดินของเกษตรกร ใน จ. น่าน ลำพูน กำแพงเพชร และขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า วิทยุเป็นสื่อมวลชนที่นิยมมากใน 4 จังหวัด รองลงมา คือ โทรทัศน์ และสื่อพื้นบ้าน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าเกษตรกรใน 4 จังหวัด มีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนแตกต่างกัน พฤติกรรมการเปิดรับสื่อพื้นบ้านแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเฉพาะกิจและการยอมรับการพัฒนาที่ดิน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดวงจันทร์ สุทธาโรจน์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด จ.นครสวรรค์ พบว่าการรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่ได้จากสื่อบุคคลซึ่งเป็นญาติพี่น้องและเพื่อนบ้าน มีสื่อโทรทัศน์และวิทยุยังเป็นที่นิยมของประชาชนในการรับชมรายการบันเทิงและข่าวสาร ส่วนสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร โปสเตอร์ ประชาชนไม่นิยมเนื่องจากส่วนใหญ่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ และการหาสื่อดังกล่าวนี้ทำได้ยาก

เลิศศักดิ์ สายแก้วมา (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการรับรู้ของเกษตรกรจากหอกระจายข่าวของหมู่บ้าน กรณีศึกษาใน อ. ปาซาง จ. ลำพูนประมาณ ผลการวิจัยปรากฏว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีโอกาสและสนใจติดตามรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลข่าวสารที่สำคัญ 4 ประเภท คือ วิทยุ โทรทัศน์ เอกสารสิ่งพิมพ์-และหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน อย่างสม่ำเสมอหรือค่อนข้างสม่ำเสมอในช่วงเวลา ตอนเช้า และตอนเย็นหรือค่ำ เวลาที่ใช้ในการรับฟัง ชมรายการโดยเฉลี่ยอยู่ในช่วง 30 - 120 นาทีต่อวัน ขณะที่เวลาที่ใช้ในการอ่านเอกสารสิ่งพิมพ์ เฉลี่ย 16 - 30 นาทีต่อวัน มีความต้องการที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารทุกประเภทมากและประสงค์จะให้มีการนำเสนอข้อมูล ข่าวสารในลักษณะผสมผสานทั้งสาระความรู้ และความบันเทิงเข้าด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการเพลงลูกทุ่ง เพลงพื้นเมือง และเพลงไทยสากล

จิรพรรณ ไสมอินทร์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การเปิดรับฟังข่าวสารด้านการเกษตรจากหอกระจายข่าวของเกษตรกรในท้องที่ จ. นครนายก ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรต่าง ๆ คืออายุ ระดับการศึกษา และการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรของเกษตรกรไม่มีความแตกต่างกับการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ ส่วนรายได้ของเกษตรกรมีผลต่อความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อุษณีย์ จินาพงษ์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อรายการโรงเรียนเกษตรทางอากาศ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตรและการนำความรู้จากรายการโรงเรียนเกษตรทางอากาศไปใช้ประโยชน์ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นำความรู้จากรายการโรงเรียน

เกษตรทางอากาศไปใช้ประโยชน์ปานกลางคิดเป็นร้อยละ 71.5 โดยนำความรู้นั้นไปปรับปรุงการประกอบอาชีพที่ทำอยู่แล้ว ได้มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมก่อนการนำไปใช้ประโยชน์ และเรื่องในกลุ่มตัวอย่างได้มีการนำไปใช้ประโยชน์มากที่สุดและให้ผลดีมากที่สุด ได้แก่ เรื่องการพัฒนาที่ดิน การทดสอบสมมุติฐานพบว่า ภูมิปัญญา อายุ อาชีพ และรายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับฟังรายการโรงเรียนเกษตรทางอากาศ ส่วนเพศและการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับฟังรายการโรงเรียนเกษตรทางอากาศ นอกจากนี้ยังพบว่าทัศนคติและความคิดเห็นของสมาชิกต่อรายการโรงเรียนเกษตรทางอากาศ และการนำความรู้จากรายการโรงเรียนเกษตรทางอากาศไปใช้ประโยชน์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับฟังรายการโรงเรียนเกษตรทางอากาศ

ทวีศักดิ์ สุวรรณสนธิ (2527: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องสื่อที่เหมาะสมในการถ่ายทอดความรู้แผนใหม่ ทางการเกษตรเพื่อประกอบอาชีพของเกษตรกร อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าสื่อบุคคลเป็นสื่อที่ดีที่สุดเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรไปสู่เกษตรกร เกษตรกรเห็นว่าได้เรียนรู้ดีที่สุดในสื่อต่อไปนี้คือ สื่อบุคคลร้อยละ 45.83 ของจริง ร้อยละ 35.83 เอกสารเผยแพร่ร้อยละ 12.50 การสาธิตประกอบร้อยละ 4.17 และทัศนศึกษาดูงานร้อยละ 1.67

สุวรรณ บัวทวน (2514: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงการยอมรับและการไม่ยอมรับนวัตกรรมของ ชาวนาในจังหวัดขอนแก่น พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมของ ชาวนาคือตัวบุคคลเป็นแหล่งที่ให้ข่าวเกี่ยวกับของใหม่ที่สำคัญที่สุดซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และผู้นำภายในหมู่บ้าน เพื่อนบ้านที่ให้คำแนะนำ ให้ข่าวสาร ข้อมูลใหม่ ๆ ทางการเกษตร

สิริรัตน์ บำรุงภรณ์ (2532: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงการยอมรับและไม่ยอมรับนวัตกรรมของชาวนาในจังหวัดปัตตานีพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับ และไม่ยอมรับนวัตกรรมของ ชาวนา คือ ศาสนา ขนาดที่นา วัตถุประสงค์ในการทำงาน ระดับความทันสมัยและการติดตามข่าวสาร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2521) ศึกษาบทบาทของสื่อมวลชนต่อการ ศึกษาของชาวบ้านในปี พ.ศ. 2521 พบว่ามีผู้รับฟังวิทยุสูงที่สุดคือร้อยละ 87 ชมภาพยนตร์ร้อยละ 74 อ่านหนังสือพิมพ์ร้อยละ 47 ชมโทรทัศน์ร้อยละ 34 และอ่านนิตยสารร้อยละ 16 ผู้รับฟังวิทยุส่วนใหญ่ฟังจากสถานีวิทยุประจำท้องถิ่นมากกว่าวิทยุจากส่วนกลางร้อยละ 71 ฟังทุกวันประมาณวันละ 2 ชั่วโมง โดยฟังข่าวมากที่สุด รองลงไปคือบันเทิง ร้อยละ 30 ดูทุกวันประมาณวันละ 1 ชั่วโมงครึ่ง ส่วนใหญ่ดูรายการบันเทิงร้อยละ 29 ผู้อ่านหนังสือพิมพ์อ่านทุกวัน ๆ ละครึ่งชั่วโมง ส่วนใหญ่อ่านข่าว 1 ใน 3 ของผู้อ่านนิตยสาร อ่านน้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 วัน ส่วนใหญ่อ่านเรื่องบันเทิง สำหรับผู้ชมภาพยนตร์ ร้อยละ 95 ได้ชมเพียงปีละประมาณ 1-4 ครั้งเท่านั้น

Thandee Damrong (1987) ศึกษาบทบาทของการติดต่อสื่อสารในการพัฒนาการ ประกอบอาชีพของชาวชนบทพบว่า การติดต่อสื่อสารมีบทบาทสำคัญที่มีส่วนช่วยให้ชาวชนบท สามารถเพิ่มผลผลิตทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ข่าวสารเกี่ยวกับการใช้ของใหม่หรือนวัตกรรมใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การผลิตความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิทยาการใหม่ ๆ การตลาดและแหล่งเงินกู้เป็นสิ่งที่ชาวชนบทต่างแสวงหาข่าวสารดังกล่าวผ่านทางแหล่งข่าวต่าง ๆ ได้แก่ แหล่งข่าวของภาครัฐและเอกชน สื่อมวลชน ประเภทวิทยุมีบทบาทสำคัญในการกระจายความรู้เรื่องต่าง ๆ สู่ชุมชน

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม

สมปราชญ์ จอมเทศ (2516) สนับสนุนแนวความคิดนี้ว่าทัศนคติของคนเป็นผลของความรู้สึกทางใจที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเอนเอียงไปในทิศทางหนึ่ง จึงมีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งมีผลสะท้อนมาสู่พฤติกรรมของคน ฉะนั้นพฤติกรรมของมนุษย์ คือการแสดงออกซึ่งทัศนคติที่ดีของเขา ซึ่งส่งผลมาจากประสบการณ์ ความรู้ ความคิด ความเชื่อ และการเรียนรู้ อันรวมถึงภูมิหลังของแต่ละคนต่างกัน จึงทำให้การประพุดติดต่อดังเดียวกันในลักษณะที่แตกต่างกัน

Freedman (1961) ศึกษาความแตกต่างของบุคคลที่ระดับอายุต่างกัน พบว่า คนที่มีอายุน้อยจะมีการเรียนรู้และทัศนคติในระดับสูงกว่าผู้ที่มี อายุมาก กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ อายุของผู้รับสารจะมีอิทธิพลต่อการสื่อสารไม่มากนักน้อย ซึ่งจะออกมาในรูปของความสนใจ ความเชื่อ หรือพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารของผู้รับสาร

Zimbardo, Ebbesem and Maslach (1977) ได้สรุปว่า ทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดของคนเราจะเป็นอย่างไร ขึ้นอยู่กับความรู้ที่มีอยู่ของผู้คนนั้น คือ ถ้าผู้ใดมีความรู้ดี ทัศนคติต่อสิ่งนั้นก็มักจะดีไปด้วย เมื่อมีทัศนคติดีแล้วก็มีแนวโน้มที่จะส่งผลให้ผู้คนนั้นแสดงพฤติกรรมไปในทางที่ดี ดังนั้นความรู้ทัศนคติและการแสดงพฤติกรรมจึงมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

Shelly Chaiken and Alice Eagly (1976) พบว่าทัศนคติของคนจะแตกต่างกันต่อเมื่อ ข่าวสารนั้นยากต่อการเข้าใจ เขาศึกษาโดยเปรียบเทียบสื่อวิทยุกับสื่อสิ่งพิมพ์ พบว่าสื่อวิทยุสามารถสร้างทัศนคติเชิงบวกได้มากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์

Hovland (1953) ศึกษาความแตกต่างของแหล่งข่าวที่มีความน่าเชื่อถือต่อกับแหล่งข่าวที่มีความน่าเชื่อถือสูงในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติพบว่า ผู้รับสารจากแหล่งข่าวที่มีความน่าเชื่อถือสูงกว่าจะเปลี่ยนทัศนคติหลังจากการรับรู้ข่าวสารแล้ว มีจำนวนสูงกว่าผู้รับสารจากแหล่งข่าวที่มีความน่าเชื่อถือต่ำกว่า

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารงานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีวิธีการทำงานวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรหรือหน่วยที่จะทำการศึกษา (Unit of analysis) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครั้วเรือนเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งมีประชากรหรือจำนวนครั้วเรือนเกษตรกรทั้งสิ้น 72,993 ครั้วเรือน สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครั้วเรือนเกษตรกร โดยทำการสุ่มในทุกอำเภอของจังหวัดฉะเชิงเทรารวมทั้งสิ้น 100 ครั้วเรือน

การศึกษานี้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ทั้งนี้เพราะประชากรมีคุณลักษณะของแต่ละบุคคลคล้ายกัน เช่น อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และอยู่ในจังหวัดเดียวกัน ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ข้อมูลที่สำรวจจากกลุ่มตัวอย่างสามารถนำมาคะเน ข้อมูลที่สำรวจประชากรทั้งหมดได้ การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (ประคอง กรรณสูต, 2542 : 10-11) ใช้ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ที่ 10% เพื่อให้เหมาะสมกับงานวิจัย มีสูตรคำนวณดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร (72,993 ครั้วเรือน)

e = ค่าความคลาดเคลื่อน (0.10)

แทนค่า

$$n = \frac{72,993}{1 + 72,993 (0.10)^2}$$
$$n = \frac{72,993}{730.93}$$
$$n = 100$$

จากสูตรสามารถคำนวณกลุ่มตัวอย่างได้ 100 ราย จากประชากร 72,993 ราย การสุ่มหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของแต่ละอำเภอโดยวิธีสุ่มของ Negtalon (ประคอง กรรณสูต, 2542 : 12) มีสูตรดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$n_1 = \frac{nN_1}{N}$$

- เมื่อ n_1 = ขนาดกลุ่มตัวอย่างของแต่ละอำเภอ
 n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (100 ครั้วเรือน)
 N_1 = ขนาดของประชากรแต่ละอำเภอ
 N = ขนาดของประชากรทั้งหมด (72,993 ครั้วเรือน) ✓

จากสูตรสามารถคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนครั้วเรือนเกษตรกรในแต่ละอำเภอของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา

รายชื่ออำเภอ	จำนวนครั้วเรือน (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. เมือง	10,222	14
2. บางคล้า	5,033	7
3. บางน้ำเปรี้ยว	8,984	12
4. บางประกง	4,798	7
5. บ้านโพธิ์	5,570	8
6. พนมสารคาม	8,882	12
7. สนาบชัยเขต	11,139	15
8. ราชสาสน์	2,219	3
9. แปลงยาว	5,415	7
10. ท่าตะเกียบ	8,653	12
11. กิ่งอำเภอคลองเขื่อน	2,078	3
รวมทั้งสิ้น	72,993	100

ที่มา: สมุดรายงานสถิติจังหวัดฉะเชิงเทรา สถิติข้อมูลการเกษตรประจำปีการเพาะปลูก 2542/43

การสุ่มหากกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้รวบรวมข้อมูลในแต่ละอำเภอ จะใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) โดยวิธีการสุ่มแบบบังเฉิญ (Accidental Sampling)

สถานที่และระยะเวลาที่ทำการศึกษา (Local and Duration of the Study)

ทำการศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทราในพื้นที่ 10 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบางคล้า อำเภอบางประกง อำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอสนามชัยเขต อำเภอพนมสารคาม อำเภอราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาสน์ อำเภอแปลงยาว อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอท่าตะเกียบ และกิ่งอำเภอคลองเขื่อน การทำการวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาศึกษาเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม 2542 – กันยายน 2543 รวมเป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 12 เดือน

เครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือในการวิจัย (Research Instruments and Pre-Test)

เพื่อให้การวิจัยพฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้และทัศนคติที่มีต่อการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงได้สร้างเครื่องมือ คือ แบบสอบถามที่มีคำถามปลายปิด (Close-end Question) และคำถามปลายเปิด (Open – end Question) ที่จัดขึ้นสอดคล้องกันตามวัตถุประสงค์และการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง จำแนกแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วไปของเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา
2. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา
3. ความรู้และทัศนคติที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารของเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา
4. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัด-ฉะเชิงเทรา

วิธิตดสอบเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่จะใช้เก็บข้อมูลนั้นมาทำการทดสอบกับกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 16 ราย ก่อนนำไปสำรวจจริง เมื่อทำการทดสอบแล้ว ได้นำมาทำการแก้ไขข้อบกพร่องโดยได้รับคำปรึกษาจากประธานและกรรมการปัญหาพิเศษจึงนำไปทำการสำรวจกับกลุ่มตัวอย่างจริง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Equipments)

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ในระหว่างช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2543 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2544 (รวมเป็นระยะเวลา 2 เดือน)

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล (Method of Activities)

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมในครั้งนี้จะนำไปดำเนินการลงรหัส เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Sciences) ช่วยในการวิเคราะห์ นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative) และนำค่าร้อยละมาแปรผลและอธิบายในเชิงพรรณนา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการแจกแจงของข้อมูลเป็นร้อยละ และหาค่าเฉลี่ย (Mean)

ตารางการปฏิบัติงาน (Schedule of Activities)

ตาราง แสดงระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

กิจกรรมในการดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินงาน/ เดือน												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1. การวางแผนรวบรวมข้อมูล													
2. ออกแบบสอบถามและทดสอบ													
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล													
4. การวิเคราะห์ข้อมูล													
5. สรุปผลและเขียนรายงานวิจัย													
6. จัดพิมพ์รายงานการวิจัย													
7. จัดทำรายงานวิจัยเข้าเล่มฉบับสมบูรณ์													

บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้และทัศนคติที่มีต่อการปรับปรุงวิธีการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา จากแบบข้อมูลการสัมภาษณ์เกษตรกรที่สมบูรณ์จำนวน 100 ราย ปรากฏผลดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วไปของเกษตรกร

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรจะแสดงถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ศาสนา สถานภาพการสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงานด้านการเกษตร อาชีพเกษตรกร และอาชีพอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการประกอบอาชีพเกษตรกร การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร รายได้จากประกอบอาชีพการเกษตรต่อปีต่อครัวเรือน สภาพการถือครองที่ดิน ขนาดของพื้นที่ทำกิน การประสบปัญหาด้านการเงิน ภาวะการกู้เงิน และแหล่งในการกู้ยืมเงินของเกษตรกร (ตารางที่ 2)

ผลการวิจัยจากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์จำนวน 100 คน พบว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 63 เพศหญิงร้อยละ 37 มีอายุสูงสุด 82 ปี และต่ำสุด 18 ปี อายุเฉลี่ยประมาณ 47 ปี มีอายุอยู่ระหว่าง 34-50 ปี มากที่สุดร้อยละ 49 จบการศึกษาสูงสุดระดับชั้นประถมศึกษาร้อยละ 81 และไม่ได้รับการศึกษาร้อยละ 4 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 93 และนับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 7 มีสถานภาพการสมรสแล้วร้อยละ 92 เป็นโสดร้อยละ 8 มีสมาชิกในครอบครัวมากที่สุด 24 คนและน้อยที่สุด 1 คนมีสมาชิกในครอบครัวระหว่าง 1-6 คนมากที่สุดร้อยละ 88 โดยเฉลี่ยมีสมาชิกในครอบครัว 5 คน เป็นสมาชิกที่เป็นแรงงานเกษตรมากที่สุด 20 คน และน้อยที่สุด 1 คน เป็นแรงงานเกษตรอยู่ในระหว่าง 1-5 คนมากที่สุดร้อยละ 96 เฉลี่ยในแต่ละครอบครัวมีสมาชิกที่เป็นแรงงานเกษตรประมาณ 2 คน เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองร้อยละ 59.09 และไม่มีที่ทำกินร้อยละ 5.46 มีพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุด 150 ไร่ และน้อยที่สุด คือ ไม่มีที่ทำกิน มีพื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 0-50 ไร่ มากที่สุดร้อยละ 91 เฉลี่ยมีพื้นที่ทำการเกษตร 23 ไร่ ส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวนมากที่สุดเช่น ทำสวนมะม่วงและทำสวนยาง ร้อยละ 29.66 รองลงมาทำการประมงบ่อกุ้งร้อยละ 28.81 นอกเหนือจากอาชีพเกษตรแล้วส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพอื่นร้อยละ 52 รองลงมาทำอาชีพรับจ้างเก็บผลผลิตทางการเกษตรร้อยละ 35 และประกอบอาชีพอื่น ๆ เช่น ข้าราชการ แม่บ้าน ฯลฯ ร้อยละ 7 กลุ่มตัวอย่างมีรายได้จากการประกอบอาชีพเกษตรต่อปีต่อครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมามากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 55 เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีรายได้ค่อนข้างต่ำเนื่องจากราคาผลผลิตตกต่ำ เช่น มันสำปะหลัง, กุ้งตกต่ำ การทำนา ประสบกับภาวะการขาดแคลนน้ำ เนื่องจากสภาพภูมิอากาศ และการเกิดโรคระบาดของกุ้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรร้อยละ 57 และเป็นสมาชิกร้อยละ 43 เช่น สมาชิกกลุ่ม ธกส.(ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์) สหกรณ์บ้านบางคล้า สหกรณ์บางน้ำเปรี้ยว ส่วนใหญ่เคยประสบปัญหาด้านการเงินร้อยละ 83 และไม่เคยประสบปัญหาดังกล่าวร้อยละ 17 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แก้ปัญหาโดยการกู้เงินจากแหล่งเงินกู้ถึงร้อยละ 72 และไม่ได้กู้เงินร้อยละ 28 แหล่งเงินกู้ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คือ ธกส. (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์) ร้อยละ 29 รองลงมาคือเพื่อนบ้านร้อยละ 25 และกลุ่มสหกรณ์ร้อยละ 20

ตารางที่ 2 แสดงสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วไปของเกษตรกร (N = 100)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
1. เพศ				
ชาย	63	63.00		
หญิง	37	37.00		
2. อายุ				
17-33 ปี	17	17.00		
34-50 ปี	49	49.00		
51-67 ปี	22	22.00		
68-84 ปี	12	12.00		
อายุเฉลี่ยของเกษตรกร 47 ปี				
3. การศึกษา				
ไม่ได้รับการศึกษา	4	4.00		
ประถมศึกษา	81	81.00		
มัธยมศึกษา	10	10.00		
อนุปริญญา (ปวส.,ปวช.)	2	2.00		
ปริญญาตรี	3	3.00		
4. ศาสนา				
พุทธ	93	93.00		
อิสลาม	7	7.00		
5. สถานภาพการสมรส				
โสด	8	8.00		
สมรส	92	92.00		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
6. สมาชิกในครอบครัว				
1 - 6 คน	88	88.00		
7 - 12 คน	7	7.00		
13 - 18 คน	1	1.00		
19 - 24 คน	4	4.00		
7. สมาชิกที่เป็นแรงงานเกษตร				
1 - 5 คน	96	96.00		
6 - 10 คน	3	3.00		
11 - 15 คน	0	0.00		
16 - 20 คน	1	1.00		
8. อาชีพทางการเกษตร			N=118*	
ทำนา	29	29.00	29	24.58
ทำสวน	35	35.00	35	29.66
ทำไร่	20	20.00	20	16.95
ประมง	34	34.00	34	28.81
9. อาชีพอื่นๆ				
ไม่มีอาชีพ	52	52.00		
รับจ้าง	35	35.00		
ค้าขาย	6	6.00		
อื่นๆ	7	7.00		
10. การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร				
เป็นสมาชิก	43	43.00		
ไม่เป็นสมาชิก	57	57.00		
11. รายได้จากอาชีพเกษตร(ปี)				
ต่ำกว่า 5,000 บาท	10	10.00		
5,001 - 10,000 บาท	7	7.00		
10,001 - 15,000 บาท	20	20.00		
15,001 - 20,000 บาท	8	8.00		
มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป	55	55.00		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
1. สภาพการถือครองที่ดิน			N*=110	
ไม่มีที่ทำกิน			6	6.00
เช่าที่ทำกิน			39	39.00
มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง			65	65.00
2. จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร**				
0 – 50 ไร่	91	91.00		
51 – 100 ไร่	8	8.00		
101 – 150 ไร่	1	1.00		
พื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 23 ไร่**ของตนเอง/เช่า				
3. การประสบปัญหาด้านการเงิน				
เคย	83	83.00		
ไม่เคย	17	17.00		
4. แก้ปัญหาการเงินโดย				
กู้	72	72.00		
ไม่กู้	28	28.00		
16. แหล่งเงิน				
ญาติ	18	18.00		
เพื่อนบ้าน	25	25.00		
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์(ธกส.)	29	29.00		
ธนาคารพาณิชย์	5	5.00		
ธนาคารของรัฐ	1	1.00		
กลุ่มสหกรณ์	20	20.00		
กลุ่มออมทรัพย์	1	1.00		
อื่น ๆ (นายทุน)	1	1.00		

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ** รวมพื้นที่ดินในการทำการเกษตรของตนเองและเช่าทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ที่ได้รับจากสื่อต่าง ๆ ของเกษตรกร

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้และทัศนคติที่มีต่อการปรับปรุงวิธีการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรที่ได้รับความรู้จากสื่อต่าง ๆ จำแนกสื่อที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น 4 ประเภท คือสื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง และสื่อวิทยุโทรทัศน์ ในส่วนของสื่อบุคคลได้แสดงผลการวิจัย ไว้ดังนี้

2.1 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลของเกษตรกร (ตารางที่ 3)

ผลการวิจัยจากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ได้รับข่าวสารการเกษตรจากสื่อบุคคลร้อยละ 70 ส่วนเกษตรกรที่เหลือไม่เคยได้รับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อบุคคล การเปิดรับข่าวสารการเกษตรส่วนใหญ่จะได้รับจากเพื่อนบ้านร้อยละ 20.37 รองลงมาเป็นญาติพี่น้องร้อยละ 13.43 และคนในครอบครัวร้อยละ 11.57

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากเพื่อนบ้านและเจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐมีความน่าเชื่อถือมากที่สุดร้อยละ 20 และรองลงมาได้รับจากผู้ใหญ่บ้านร้อยละ 15.71 เกษตรกรได้รับข่าวสารการเกษตรจากสื่อบุคคลโดยการพูดคุยสับดาห์ละ 2-3 ครั้งมากที่สุดร้อยละ 34.29 รองลงมาเดือนละครั้ง ร้อยละ 27.14 ช่วงเวลาที่ได้พบปะพูดคุยหรือได้รับข่าวสารทางการเกษตร คือ ช่วงเวลาหลังจากเลิกงานมากที่สุดร้อยละ 40 รองลงมาไม่มีเวลาที่แน่นอนในการได้รับข่าวสารร้อยละ 27.14 สถานที่ที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มักจะได้รับข่าวสารด้านการเกษตรคือที่บ้านของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างเองร้อยละ 49.41 รองลงมาไม่มีสถานที่ที่แน่นอน เช่น ได้รับข่าวสารที่บ้านผู้ใหญ่บ้าน บ้านเพื่อนบ้าน บ้านญาติ หรือระหว่างทางที่เจอร้อยละ 22.36

การได้รับข่าวสารจากเกษตรอำเภอหรือเกษตรตำบลพบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ไม่เคยได้รับข่าวสารทางด้านการเกษตรจากเกษตรอำเภอหรือเกษตรตำบลร้อยละ 68 และได้รับข่าวสารด้านการเกษตรร้อยละ 32 ความถี่ในการรับข่าวสารส่วนใหญ่ปีละครั้งร้อยละ 37.50 รองลงมาไม่มีระยะเวลาที่แน่นอนขึ้นอยู่กับระยะเวลาของโครงการต่าง ๆ ของรัฐร้อยละ 34.37 เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีเวลาที่แน่นอนในการได้รับข่าวสารทางด้านการเกษตรร้อยละ 28.12 รองลงมามักจะได้รับข่าวสารในช่วงเวลาหลังเลิกงานร้อยละ 25 เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารที่บ้านของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างหรืออาจจะได้รับข่าวสารที่บ้านของเพื่อนบ้านร้อยละ 35.14 รองลงมาได้รับที่หอประชุมประจำหมู่บ้านร้อยละ 24.32

ตารางที่ 3 แสดงพฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้จากสื่อต่าง ๆ ของเกษตรกร (N = 100)

2.1 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลของเกษตรกร

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
สื่อบุคคล				
1. <u>ท่านได้รับข่าวสารการเกษตรจากสื่อบุคคล</u>				
เคย	70	70.00	70*	
ไม่เคย	30	30.00	30	
2. <u>บุคคลที่ให้ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร</u>			N=216*	
คนในครอบครัว	25	25.00	25	11.57
ญาติพี่น้อง	29	29.00	29	13.43
เพื่อนบ้าน	44	44.00	44	20.37
กำนัน	10	10.00	10	4.63
ผู้ใหญ่บ้าน	24	24.00	24	11.11
เจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐ	22	22.00	22	10.19
ร้านค้าทางการเกษตร	13	13.00	13	6.02
พนักงานขายทางการเกษตร	12	12.00	12	5.56
องค์กรเอกชน	5	5.00	5	2.31
องค์การบริหารส่วนตำบล	15	15.00	15	6.94
NGO (Non Government Organization)	1	1.00	1	0.46
ครู	1	1.00	1	0.46
พระสงฆ์	2	2.00	2	0.93
อื่น ๆ (สมาชิกกลุ่มสหกรณ์)	13	13.00	13	6.02
3. <u>บุคคลที่ให้ความรู้ได้น่าเชื่อถือที่สุด</u>			N=70*	
คนในครอบครัว / ญาติพี่น้อง			14	20.00
เพื่อนบ้าน			14	20.00
ผู้ใหญ่บ้าน			11	15.71
เจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐ			14	20.00
ร้านค้า/ พนักงานขายทางการเกษตร			7	10.00
องค์การบริหารส่วนตำบล			2	2.86
อื่น ๆ (สมาชิกกลุ่มสหกรณ์)			8	11.43

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
5. <u>ได้รับข่าวสารบ่อยเพียงไร</u>			N=70*	
ปีละครั้ง			14	20.00
เดือนละครั้ง			19	27.14
สัปดาห์ละครั้ง			13	18.57
อื่น ๆ (สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง)			24	34.29
6. <u>เวลาที่พูดคุย/รับข่าวสารจากสื่อบุคคล</u>			N=70*	
ก่อนไปทำงาน			5	7.14
พักกลางวัน			11	15.72
ในขณะที่ทำงาน			4	5.71
หลังจากเลิกงาน			28	40.00
เสาร์ - อาทิตย์			3	4.29
อื่น ๆ			19	27.14
7. <u>สถานที่พูดคุย/รับข่าวสารด้านการเกษตร</u>			N=85*	
บ้านของเกษตรกร			42	49.41
หอประชุมประจำหมู่บ้าน			11	12.94
ร้านค้า			11	12.94
ไร่นา			2	2.35
อื่น ๆ (บ้านผู้ใหญ่บ้าน เพื่อนบ้าน ญาติ)			19	22.36
8. <u>การรับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่เกษตร</u>	N=100			
เคย	32*	32.00		
ไม่เคย	68	68.00		
9. <u>ลักษณะการรับข่าวสารการเกษตร</u>			N=32*	
ปีละครั้ง			12	37.50
เดือนละครั้ง			9	28.13
อื่น ๆ (ไม่แน่นอน)			11	34.37

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
10. เวลาที่พูดคุย/รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ฯ			N=32*	
ก่อนไปทำงาน			2	6.25
พักกลางวัน			6	18.75
ในขณะที่ทำงาน			4	12.50
หลังจากเลิกงาน			8	25.00
เสาร์-อาทิตย์			3	9.38
อื่น ๆ (ไม่แน่นอน)			9	28.12
11. สถานที่พูดคุย/รับข่าวสารด้านการเกษตร			N=37*	
บ้านของเกษตรกร			13	35.14
หอประชุมประจำหมู่บ้าน			9	24.32
ร้านค้า			2	5.40
อื่น ๆ (บ้านเพื่อนบ้าน ญาติ ไม่แน่นอน)			13	34.14

2.2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ของเกษตรกร (ตารางที่ 4)

ผลจากการวิจัยเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามในจังหวัดฉะเชิงเทราจำนวน 100 คน พบว่า ในหมู่บ้านของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดฉะเชิงเทราไม่มีหนังสือพิมพ์ร้อยละ 62 และมีหนังสือพิมพ์ร้อยละ 38 ในจำนวนที่มีหนังสือพิมพ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างได้อ่านร้อยละ 40 หนังสือพิมพ์ที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างนิยม คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐร้อยละ 59.32 ส่วนใหญ่สนใจอ่านเกี่ยวกับข่าวการเมืองร้อยละ 20 และสนใจอ่านเกี่ยวกับข่าวสารด้านการเกษตรร้อยละ 18.71 เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างได้อ่านข่าวหรือบทความทางการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ร้อยละ 29 เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่ได้อ่านข่าวสารทางด้านการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะอ่านเกือบทุกวัน (3-4 วัน/สัปดาห์) ร้อยละ 37.93 และใช้เวลาในการอ่านข่าวหรือบทความทางการเกษตรน้อยกว่า 1 ชม. ร้อยละ 58.62 มักจะอ่านข่าวหรือบทความทางการเกษตรในช่วงเวลาช่วงกลางวัน (09.00-12.00 น.) ร้อยละ 41.38 และสถานที่ที่มักจะทำหนังสือพิมพ์ของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างคือที่บ้านร้อยละ 51.61

ตารางที่ 4 แสดงพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ของเกษตรกร (ข้อ 2.2) (N = 100)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
สื่อสิ่งพิมพ์				
11. มีหนังสือพิมพ์ในบ้าน/ หมู่บ้าน				
มี	38	38.00		
ไม่มี	62	62.00		
12. เกษตรกรได้อ่านหนังสือพิมพ์				
ได้อ่าน	40	40.00		
ไม่ได้อ่าน	60	60.00		
13. หนังสือพิมพ์ที่เกษตรกรอ่าน			N=59*	
ไทยรัฐ			35	59.32
ข่าวสด			1	1.69
เดลินิวส์			22	37.30
อื่น ๆ (มติชน)			1	1.69
14. คอลัมน์/ เรื่องที่อ่านในหนังสือพิมพ์			N=155*	
เศรษฐกิจ	21	21.00	21	13.55
การเมือง	31	31.00	31	20.00
สิ่งแวดล้อม	9	9.00	9	5.81
บันเทิง	12	12.00	12	7.74
การเกษตร	29	29.00	29	18.71
กีฬา	14	14.00	14	9.03
การศึกษา	5	5.00	5	3.23
อาชญากรรม	20	20.00	20	12.90
นวนิยาย	12	12.00	12	7.74
อื่น ๆ (อ่านเฉพาะพาดหัวข่าว)	2	2.00	2	1.29
15. เกษตรกรอ่านข่าว/บทความทางการเกษตร				
อ่าน	29*	29.00		
ไม่อ่าน	71	71.00		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
16. ลักษณะการอ่านข่าวสารทางการเกษตร			N=29*	
นาน ๆ ครั้ง (1 – 2 วัน/สัปดาห์)			10	34.48
เกือบทุกวัน (3 – 4 วัน/สัปดาห์)			11	37.93
สม่ำเสมอ (5 – 7 วัน/สัปดาห์)			6	20.69
อื่น ๆ (ทุกครั้งที่ได้อ่านหนังสือพิมพ์)			2	6.90
17. เวลาที่ใช้ในการอ่านเฉลี่ยต่อวัน				
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง			17	58.62
ประมาณ 1 ชั่วโมง			11	37.93
ประมาณ 1 – 2 ชั่วโมง			1	3.45
18. เวลาที่อ่านข่าว/บทความทางการเกษตร				
ก่อนไปทำงาน (04.00 – 08.00 น.)			4	13.79
ช่วงกลางวัน (09.00 – 12.00 น.)			12	41.38
ช่วงพักกลางวัน (12.00 – 13.00 น.)			5	17.24
ช่วงหลังเลิกงาน (16.00 น. เป็นต้นไป)			8	27.59
19. สถานที่อ่านข่าว/บทความทางการเกษตร			N=31*	
บ้าน			16	51.61
ห้องสมุด			2	6.45
ร้านค้า			11	35.49
อื่น ๆ (องค์การบริหารส่วนตำบล)			2	6.45
20. ในบ้านหรือหมู่บ้านมีนิตยสาร/วารสาร				
มี	19	19.00		
ไม่มี	81	81.00		
21. เกษตรกรอ่านวารสาร/นิตยสาร				
ได้อ่าน	19	19.00		
ไม่ได้อ่าน	81	81.00		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
22. <u>คอลัมน์/ เรื่องที่อ่านในวารสาร/ นิตยสาร</u>			N=29*	
เศรษฐกิจ			5	17.24
การเมือง			2	6.90
สิ่งแวดล้อม			1	3.45
บันเทิง			2	6.90
การเกษตร			15	51.72
กีฬา			2	6.90
อาชญากรรม			1	3.45
นวนิยาย			1	3.45
23. <u>ได้อ่านข่าวเกษตรในวารสาร/ นิตยสาร</u>				
อ่าน	15	15.00		
ไม่ได้อ่าน	85	85.00		
24. <u>ลักษณะการอ่าน</u>			N=15*	
นาน ๆ ครั้ง (1 – 2 วัน/ สัปดาห์)			9	60.00
เกือบทุกวัน (3 – 4 วัน/ สัปดาห์)			1	6.67
อื่น ๆ (ทุกเดือน, เดือนละ 1 – 2 ครั้ง)			5	33.33
25. <u>เวลาที่ใช้ในการอ่าน</u>				
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง			8	53.34
ประมาณ 1 ชั่วโมง			5	33.33
ประมาณ 1 – 2 ชั่วโมง			2	13.33
26. <u>ช่วงเวลาที่ย่านข่าวเกษตรในนิตยสาร</u>				
ก่อนไปทำงาน (04.00 – 08.00 น.)			1	6.67
ช่วงกลางวัน (09.00 – 12.00 น.)			3	20.00
ช่วงพักกลางวัน (12.00 – 13.00 น.)			2	13.33
ช่วงหลังเลิกงาน (16.00 น. เป็นต้นไป)			9	60.00
27. <u>สถานที่อ่านข่าว/บทความทางการเกษตร</u>				
บ้าน			15	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
28. วารสาร/ นิตยสารที่อ่านประจำ			N=19*	10.54
เทคโนโลยีชาวบ้าน			2	15.79
เทคโนโลยีเกษตร 2000			3	5.26
โลกเกษตรอุตสาหกรรม			1	5.26
สวนเกษตร			1	5.26
เคหการเกษตร			1	15.79
เพื่อนเกษตร			3	5.26
เกษตรพัฒนา			1	36.84
อื่น ๆ (วารสารสัตว์น้ำ, สัตว์เศรษฐกิจ)			7	

2.3 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุของเกษตรกร (ตารางที่ 5)

ผลจากการวิจัยเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามในจังหวัดฉะเชิงเทราจำนวน 100 คน พบว่า ที่บ้านของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวิทยุร้อยละ 75 ไม่มีวิทยุร้อยละ 25 และเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างได้รับฟังรายการต่าง ๆ ทางวิทยุร้อยละ 52 ไม่ได้รับฟังร้อยละ 48 รายการทางวิทยุส่วนใหญ่ที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างรับฟังจะเป็นรายการข่าวร้อยละ 28.81 และรองลงมาเป็นรายการทางด้านการเกษตร ร้อยละ 22.03

สำหรับรายการวิทยุทางการเกษตร มีเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้รับฟังรายการวิทยุทางการเกษตรถึงร้อยละ 74 รับฟังเพียงร้อยละ 26 แต่ในส่วนของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่รับฟังรายการวิทยุทางการเกษตร พบว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความถี่ในการรับฟังนาน ๆ ครั้ง (1-2 วัน/สัปดาห์) ร้อยละ 46.15 รองลงมารับฟังเกือบทุกวัน (3-4 วัน/สัปดาห์) ร้อยละ 26.92 ในแต่ละครั้งที่ฟังเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างใช้เวลาในการรับฟังรายการวิทยุทางการเกษตรน้อยกว่า 1 ชม. มีร้อยละ 57.69 รองลงมารับฟังประมาณ 1 ชม. ร้อยละ 30.67 ซึ่งเวลาที่รับฟังส่วนใหญ่จะเป็นช่วงเวลาดอนเช้า ตั้งแต่ 04.00-06.00 น. ร้อยละ 23.08 รองลงมาเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างรับฟังช่วงเวลา 06.00-08.00 น. ร้อยละ 19.23 เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะรับฟังรายการวิทยุทางการเกษตรดังกล่าวที่บ้านร้อยละ 88.46 และรองลงมาจะนำวิทยุไปฟังที่ทำงาน ในไร่่นา ร้อยละ 7.96

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 แสดงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุของเกษตรกร (ข้อ 2.3) (N=100)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
สื่อวิทยุ				
29. ที่บ้านของเกษตรกรมีวิทยุ				
มี	75	75.00		
ไม่มี	25	25.00		
30. เกษตรกรได้ฟังรายการต่าง ๆ ทางวิทยุ				
ได้ฟัง	52	52.00		
ไม่ได้ฟัง	48	48.00		
31. ประเภทรายการวิทยุที่ฟัง			N=118*	
รายการข่าว	34	34.00	34	28.81
สารคดี	3	3.00	3	2.54
เพลง	23	23.00	23	19.49
ธรรม/ ละครวิทยุ (อย่างละ 4 เท่ากัน)	8	8.00	8	6.80
การเกษตร	26	26.00	26	22.03
กีฬา	2	2.00	2	1.69
การเมือง	14	14.00	14	11.86
เศรษฐกิจ	8	8.00	8	6.78
32. เกษตรกรได้ฟังรายการวิทยุเกษตร				
ได้ฟัง	26*	26.00		
ไม่ได้ฟัง	74	74.00		
33. ลักษณะการฟังรายการวิทยุเกษตร			N=26*	
นาน ๆ ครั้ง (1 – 2 วัน/ สัปดาห์)			12	46.15
เกือบทุกวัน (3 – 4 วัน/ สัปดาห์)			7	26.92
สม่ำเสมอ (5 – 7 วัน/ สัปดาห์)			6	23.08
อื่น ๆ (ไม่แน่นอน)			1	3.85
34. เวลาที่ใช้ในการฟังวิทยุเกษตร				
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง			15	57.69
ประมาณ 1 ชั่วโมง			8	30.67
มากกว่า 2 ชั่วโมง			3	11.54

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
35. ช่วงเวลาที่ฟังรายการวิทยุเกษตร				
04.00 – 06.00 น.			6	23.08
06.00 – 08.00 น.			5	19.23
08.00 – 10.00 น.			2	7.69
10.00 – 12.00 น.			3	11.54
16.00 – 18.00 น.			2	7.69
18.00 – 20.00 น.			2	7.69
20.00 น. ขึ้นไป			2	7.69
ตลอดทั้งวัน			4	15.39
36. สถานที่ที่เกษตรกรรอฟังรายการวิทยุเกษตร				
บ้าน			23	88.46
ที่ทำงาน/ ไร่ นา			2	7.69
ร้านค้า			1	3.85

2.4 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ของเกษตรกร (ตารางที่ 6)

ผลจากการวิจัยเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 100 คน พบว่าที่บ้านของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีโทรทัศน์ถึงร้อยละ 97 และเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างได้รับชมรายการต่าง ๆ ทางโทรทัศน์ร้อยละ 99 เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมรับชมรายการต่าง ๆ ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ร้อยละ 30.25 รองลงมานิยมรับชมรายการต่าง ๆ ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 3 ร้อยละ 21

ผลจากการวิจัยเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารทางด้านการเกษตรจากสื่อโทรทัศน์ส่วนใหญ่รับชมรายการทางโทรทัศน์เป็นประจำ (มากกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์) ร้อยละ 40 และรองลงมา รับชมนาน ๆ ครั้ง (1 ครั้ง/เดือน) ร้อยละ 23.16 เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจะใช้เวลาในการรับชมรายการโทรทัศน์การเกษตรนานประมาณ 30 นาที ร้อยละ 36.84 รองลงมาใช้เวลาชมเพียง 15 นาที ร้อยละ 24.21 ช่วงเวลาที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับชม คือ 16.00-18.00 น. ร้อยละ 37.89 รองลงมาชมในเวลา 18.00-20.00 น. ร้อยละ 30.53 รายการโทรทัศน์ส่วนใหญ่ที่ชม คือรายการข่าวทางการเกษตรร้อยละ 12.89 รองลงมาเป็นละครร้อยละ 9.09 สำหรับรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร มีเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างรับชมถึงร้อยละ 95 และนิยมรับชมรายการทางการเกษตรที่บ้านร้อยละ 100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 แสดงพฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ของเกษตรกร (ข้อ 2.4) (N=100)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
สื่อโทรทัศน์				
37. ที่บ้านของเกษตรกรมีโทรทัศน์				
มี	97	97.00		
ไม่มี	3	3.00		
38. เกษตรกรได้ดูรายการทางโทรทัศน์				
ได้ดู	99	99.00		
ไม่ได้ดู	1	1.00		
39. ช่องที่ชอบดูรายการโทรทัศน์เป็นประจำ				
ช่อง 3	50	50.00	50	21.00
ช่อง 5	34	34.00	34	14.29
ช่อง 7	72	72.00	72	30.25
ช่อง 9	33	33.00	33	13.88
ช่อง 11	24	24.00	24	10.08
ช่อง ไอทีวี	24	24.00	24	10.08
ช่อง ยูบีซี	1	1.00	1	0.42
40. รายการโทรทัศน์ที่ชมเป็นประจำ				
			N=737*	
ข่าวในพระราชสำนัก	66	66.00	66	8.96
ข่าวต่างประเทศ	63	63.00	63	8.55
ข่าวการเมือง	83	83.00	83	11.26
ข่าวเศรษฐกิจ	62	62.00	62	8.41
ข่าวกีฬา	62	62.00	62	8.41
ข่าวสิ่งแวดล้อม	29	29.00	29	3.93
ข่าวการศึกษา	29	29.00	29	3.93
ข่าวการเกษตร	95	95.00	95	12.89
ข่าวอาชญากรรม	44	44.00	44	5.97
ข่าวบันเทิง	48	48.00	48	6.51
ละคร	67	67.00	67	9.09

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
สารคดี	17	17.00	17	2.31
เกมโชว์	22	22.00	22	2.99
มิวสิควิดีโอ	4	4.00	4	0.55
โฆษณา	23	23.00	23	3.12
รายการอาหาร	11	11.00	11	1.49
อาชีพเสริม	12	12.00	12	1.63
41. เกษตรกรดูรายการเกษตรทางโทรทัศน์				
ได้ดู	95	95.00		
ไม่ได้ดู	5	5.00		
42. ลักษณะการดู			N=95*	
นาน ๆ ครั้ง (1 ครั้ง/เดือน)			22	23.16
บางครั้งบางคราว (2 – 3 ครั้ง/เดือน)			18	18.95
สม่ำเสมอ (3 – 4 ครั้ง/เดือน)			17	17.89
เป็นประจำ (มากกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์)			38	40.00
43. เวลาที่ใช้ในการชมโทรทัศน์เกษตร			N=95*	
15 นาที			23	
30 นาที			35	
45 นาที			9	
1 ชั่วโมง			14	
มากกว่า 1 ชั่วโมง			14	
44. ช่วงเวลาที่ดูรายการโทรทัศน์เกษตร			N=95*	
04.00 – 06.00 น.			10	10.53
06.00 – 08.00 น.			9	9.47
08.00 – 10.00 น.			1	1.05
10.00 – 12.00 น.			2	2.11
12.00 – 14.00 น.			1	1.05
14.00 – 16.00 น.			3	3.16
16.00 – 18.00 น.			36	37.89

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
18.00 – 20.00 น.			29	30.53
20.00 น. ขึ้นไป			4	4.21
45. สถานที่ดูรายการโทรทัศน์เกษตร บ้าน			N=95*	
			95	100.00

หมายเหตุ : *ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ, **จำนวนผู้ที่ได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคล

ตอนที่ 3 ความรู้และทัศนคติของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ

3.1 ความรู้และทัศนคติของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล (ตารางที่ 7)

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคลส่วนใหญ่มีความเห็นว่า บุคคลที่มีส่วนช่วยในการแนะนำความรู้ใหม่ ๆ ทางการเกษตรให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับปรุงวิธีการผลิต คือ เจ้าหน้าที่เกษตรของภาครัฐมีร้อยละ 18.57 รองลงมาเป็นเพื่อนบ้านร้อยละ 15.71 และเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างได้นำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากสื่อบุคคลไปปรับใช้ในการผลิตของตนร้อยละ 80 ในเรื่องของการปลูกพืชเกี่ยวกับการใช้เมล็ดพันธุ์ใหม่ ๆ ร้อยละ 18.97 และรองลงมาได้นำไปใช้ในเรื่องการใส่ปุ๋ยและการทำปุ๋ยร้อยละ 20.69 เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างบางส่วนไม่เคยนำความรู้การเกษตรที่ได้จากสื่อบุคคลไปปรับใช้เลยร้อยละ 20 เพราะเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างไม่กล้าเสี่ยงและเห็นว่าไม่ตรงกับความต้องการหรือตรงกับงานที่ตนเองทำมีร้อยละ 5

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบให้เจ้าหน้าที่การเกษตรของภาครัฐหรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรเข้าไปเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรมีร้อยละ 51 และไม่ชอบให้เข้าไปเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรมีร้อยละ 8 จากการเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรจากเจ้าหน้าที่ของภาครัฐหรือหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 38 เห็นว่า มีส่วนผลักดันและเป็นแรงกระตุ้นให้ตนเองสามารถพัฒนากระบวนการและวิธีการผลิตของตนเองได้ มีเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 21 เห็นว่าไม่มีส่วนผลักดันหรือเป็นแรงกระตุ้นให้เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างนำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากสื่อบุคคลไปพัฒนากระบวนการผลิตและวิธีการทางการเกษตรของตนเองได้

ตารางที่ 7 แสดงถึงความรู้และทัศนคติของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล
(N=100)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
1. บุคคลที่มีส่วนช่วยในการแนะนำความรู้ใหม่ ๆ ทาง การเกษตรให้สามารถนำความรู้ไปปรับปรุงการผลิตมากที่สุด			N=70*	
ไม่ระบุ			13	18.57
คนในครอบครัว			7	10.00
ญาติพี่น้อง			7	10.00
เพื่อนบ้าน			11	15.71
ผู้ใหญ่บ้าน			8	11.43
เจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐ			13	18.57
ร้านค้าทางการเกษตร			3	4.29
พนักงานขายทางการเกษตร			3	4.29
องค์การบริหารส่วนตำบล			1	1.43
อื่นๆ (สมาชิกกลุ่มสหกรณ์)			4	5.71
2. เคยนำความรู้การเกษตรจากสื่อบุคคลไปใช้				
เคย			56	80.00
ไม่เคย			14	20.00
3. ได้นำความรู้จากสื่อบุคคลไปใช้ในด้าน			N=116*	
การปลูกพืช			22	18.97
การเลี้ยงสัตว์			11	9.48
การประมง			20	17.24
โรคและการป้องกันกำจัดโรค			14	12.07
แมลงและการกำจัดศัตรูพืช			10	8.62
การควบคุมระบบการให้น้ำ			8	6.90
การใช้ปุ๋ยและการทำปุ๋ย			24	20.69
การบำรุงรักษาดิน			7	6.03

หมายเหตุ : *จำนวนผู้ที่ได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคล,**ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
4. เกษตรกรไม่เคยนำความรู้จากสื่อบุคคลไป ปรับใช้ในการผลิตเพราะ				
ไม่กล้าเสี่ยง	2	5.00		
ต้องลงทุนสูง	1	1.00		
ไม่เหมาะกับสภาพพื้นที่	1	1.00		
ไม่ตรงกับความต้องการ	2	5.00		
ไม่ได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคล	30	30.00		
ไม่ระบุ	64	64.00		
5. เจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานต่าง ๆ เข้าไปเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรทำนรู้ลึก				
ชอบ	51	51.00		
ไม่ชอบ	8	8.00		
ไม่ได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคล	30	30.00		
ไม่ระบุ	11	11.00		
6. ความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากบุคคลมีส่วนกระตุ้นเกษตรกรให้เกิดขบวนการผลิต				
ใช่	38	38.00		
ไม่ใช่	21	21.00		
ไม่ได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคล	30	30.00		
ไม่ได้รับ	11	11.00		

หมายเหตุ : *ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3.2 ความรู้และทัศนคติของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ (ตารางที่ 8)

ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ ส่วนใหญ่เห็นว่าชาวหรือบทความทางการเกษตรในสื่อสิ่งพิมพ์ได้ให้ความรู้ใหม่ ๆ กับกลุ่มตัวอย่างมากขึ้นร้อยละ 26 และเห็นว่าไม่ได้ให้ความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ส่วนใหญ่ได้นำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากสื่อสิ่งพิมพ์ไปปรับใช้ร้อยละ 17 ในเรื่องของการทำประมงร้อยละ 23.53 รองลงมาคือเรื่องของการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 14.71 นอกจากนี้ยังมีกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์ถึงร้อยละ 57.80

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 แสดงความรู้และทัศนคติของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
1. เกษตรกรได้รับความรู้ใหม่ ๆ จากสื่อสิ่งพิมพ์				
ใช่	26	26.00		
ไม่ใช่	5	5.00		
ไม่ได้เปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์	63	63.00		
ไม่ระบุ	6	6.00		
2. เกษตรกรเคยนำความรู้ทางการเกษตรจากสื่อสิ่งพิมพ์ไปใช้				
เคย	17	17.00		
ไม่เคย	14	14.00		
ไม่ได้เปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์	63	63.00		
ไม่ระบุ	6	6.00		
3. เกษตรกรเคยนำความรู้ไปใช้ทางด้าน			N=34*	
การปลูกพืช			5	14.71
การเลี้ยงสัตว์			5	14.71
การประมง			8	23.53
โรคและการป้องกันกำจัดโรค			3	8.82
แมลงและการกำจัดศัตรูพืช			3	8.82
การควบคุมระบบการให้น้ำ			3	8.82
การใช้ปุ๋ยและการทำปุ๋ย			4	11.77
การบำรุงรักษาดิน			3	8.82
4. เกษตรกรไม่เคยใช้ความรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์			N=109*	
เนื้อหายากเกินไป			1	0.98
ต้องลงทุนสูง			4	3.67
ไม่เหมาะกับสภาพพื้นที่			5	4.59
ไม่ตรงกับความต้องการ			9	8.26
ไม่ได้เปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์			63	57.80
อื่น ๆ (ไม่ระบุ)			27	24.13

หมายเหตุ : *ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 ความรู้และทัศนคติของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุ (ตารางที่ 9)

ผลการวิจัยจากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง 100 คน พบว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเปิดรับความรู้ทางการเกษตรจากสื่อวิทยุร้อยละ 74.00 มีเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับความรู้ทางการเกษตรจากสื่อวิทยุเพียงร้อยละ 23 และเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในส่วนนี้ที่ได้รับข่าวสารทางด้านการเกษตรจากสื่อวิทยุ เห็นว่ารายการต่าง ๆ ทางด้านการเกษตรจากสื่อวิทยุได้ให้ความรู้ใหม่ ๆ มากขึ้น ร้อยละ 23.00 ส่วนเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่ฟังรายการวิทยุการเกษตรได้นำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับไปปรับใช้ร้อยละ 17.00 ซึ่งเป็นในเรื่องของการปลูกพืชร้อยละ 31.82 รองลงมาเป็นเรื่องของการใช้ปุ๋ยและการทำปุ๋ยร้อยละ 18.18

ตารางที่ 9 แสดงความรู้และทัศนคติที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุของเกษตรกร (N=100)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
1. เกษตรกรได้รับความรู้ใหม่ ๆ จากสื่อวิทยุ				
ใช่	23	23.00		
ไม่เปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุ	74	74.00		
ไม่ระบุ	3	3.00		
2. เกษตรกรเคยนำความรู้ทางการเกษตรจากสื่อวิทยุไปใช้				
เคย	17	17.00		
ไม่เคย	6	6.00		
ไม่ได้เปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุ	74	74.00		
ไม่ระบุ	3	3.00		
3. เกษตรกรเคยนำความรู้ไปใช้ทางด้าน			N=44*	
การปลูกพืช			14	31.82
การเลี้ยงสัตว์			5	11.36
การประมง			5	11.36
โรคและการป้องกันกำจัดโรค			6	13.63
แมลงและการกำจัดศัตรูพืช			2	4.55
การควบคุมระบบการให้น้ำ			2	4.55
การใช้ปุ๋ยและการทำปุ๋ย			8	18.18
การบำรุงรักษาดิน			2	4.55

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
4. เกษตรกรไม่เคยใช้ความรู้จากสื่อวิทยุเพราะ			N=101*	
ไม่ระบุ			19	18.81
ต้องลงทุนสูง			2	1.98
ไม่เหมาะกับสภาพพื้นที่			2	1.98
ไม่ตรงกับความต้องการ			4	3.96
อื่น ๆ (ไม่ได้รับข่าวสารจากสื่อวิทยุ)			74	73.27

หมายเหตุ : *ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3.4 ความรู้และทัศนคติของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์(ตารางที่ 10)

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ พบว่าส่วนใหญ่เห็นว่ารายการต่าง ๆ ทางด้านการเกษตรจากสื่อโทรทัศน์ได้ให้ความรู้ใหม่ ๆ กับเกษตรกรมากขึ้นร้อยละ 91 และบางส่วนเห็นว่ารายการต่าง ๆ ทางด้านการเกษตรจากสื่อดังกล่าวไม่ได้ให้ความรู้ใหม่ ๆ กับเกษตรกรร้อยละ 3 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้นำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากสื่อโทรทัศน์ไปปรับใช้ร้อยละ 63 ในเรื่องของการปลูกพืชร้อยละ 21.13 และรองลงมาได้นำไปปรับใช้ในเรื่องของการใช้ปุ๋ยและการทำปุ๋ยร้อยละ 19.01 และเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างบางส่วนไม่เคยนำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากสื่อโทรทัศน์ไปปรับใช้เลยร้อยละ 32 โดยที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความเห็นว่าไม่ตรงกับความต้องการและงานของตนเองร้อยละ 11

ตารางที่ 10 แสดงถึงความรู้และทัศนคติที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ของเกษตรกร

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
1. เกษตรกรได้รับความรู้ใหม่จากสื่อโทรทัศน์			N=102*	
ไม่ระบุ			3	2.94
ใช่			91	89.22
ไม่ใช่			3	2.94
ไม่เปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์			5	4.90

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
2. <u>เกษตรกรเคยนำความรู้ทางการเกษตรจาก</u> <u>สื่อโทรทัศน์ไปใช้</u>				
เคย	63	63.00		
ไม่เคย	32	32.00		
ไม่ได้เปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์	5	5.00		
3. <u>เกษตรกรเคยนำความรู้ไปใช้ทางด้าน</u>			N=142*	
การปลูกพืช			30	21.13
การเลี้ยงสัตว์			14	9.86
การประมง			16	11.27
โรคและการป้องกันกำจัดโรค			17	11.97
แมลงและการกำจัดศัตรูพืช			15	10.56
การควบคุมระบบการให้น้ำ			10	7.04
การใช้ปุ๋ยและการทำปุ๋ย			27	19.01
การบำรุงรักษาดิน			8	5.63
อื่น ๆ (การใช้จุลินทรีย์)			5	3.52
4. <u>เกษตรกรไม่เคยใช้ความรู้จากสื่อโทรทัศน์</u>				
เพราะ	63	63.00		
ไม่ระบุ	2	2.00		
เนื้อหายากเกินไป	4	4.00		
ไม่กล้าเสี่ยง	5	5.00		
ต้องลงทุนสูง	5	5.00		
ไม่เหมาะกับสภาพพื้นที่	11	11.00		
ไม่ตรงกับความต้องการ	5	5.00		
ไม่ได้เปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์	5	5.00		
อื่น ๆ (ไม่มีพื้นที่ที่จะทำ/ยังไม่ถึงฤดูกาลปลูก				

หมายเหตุ : *ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อประเภทต่าง ๆ ของเกษตรกร

4.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อบุคคลทางการเกษตรของเกษตรกร(ตารางที่ 11)

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคล ส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาต่าง ๆ ทางด้านการเกษตรที่สื่อบุคคลนำมาเสนอมีความเหมาะสมร้อยละ 52.00 และคิดว่าไม่เหมาะสมร้อยละ 10.00 เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาใด ๆ ในเรื่องของการได้รับข่าวสารด้านการเกษตรจากสื่อบุคคลร้อยละ 40.00 รองลงมามีปัญหาบ้างในเรื่องที่ไม่มีเวลาในการรับฟังข่าวสารจากสื่อบุคคลร้อยละ 8.18

ตารางที่ 11 แสดงปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อบุคคลทางการเกษตรของเกษตรกร

(N=100)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
1. ข่าวสารการเกษตรที่ได้รับจากสื่อบุคคล				
เหมาะสม	52	52.00		
ไม่เหมาะสม	10	10.00		
ไม่ได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคล	30	30.00		
ไม่ระบุ	8	8.00		
2. ปัญหาของเกษตรกรในการรับข่าวจากสื่อบุคคล			N=110*	
ไม่ได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคล			30	27.27
ไม่ระบุ			11	10.00
ไม่มีปัญหาใด ๆ			44	40.00
อธิบายไม่ชัดเจน ฟังไม่เข้าใจ			4	3.64
ไม่สะดวกในการเดินทางไปฟัง			2	1.82
เนื้อหาไม่น่าสนใจ			3	2.73
ไม่มีเวลา			9	8.18
ใช้ภาษาวิชาการหรือศัพท์ต่างประเทศ			2	1.82
อื่น ๆ (ข่าวที่ได้รับเข้าไปหรือไม่ได้มาบอก, ไม่น่าเชื่อถือ,ไม่ชอบ)			5	4.54

หมายเหตุ : *ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

4.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ทางการเกษตรของเกษตรกร(ตารางที่ 12)

ผลการวิจัยจากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 37 คน ที่ได้รับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหา ข่าวสารต่าง ๆ ด้านการเกษตรที่สื่อสิ่งพิมพ์นำมาเสนอมีความเหมาะสมร้อยละ 28.00 และเห็นว่าไม่เหมาะสมร้อยละ 5.00 ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในเรื่องของการได้รับข่าวสารด้านการเกษตรจากสื่อสิ่งพิมพ์ร้อยละ 24.50 แต่มีกลุ่มตัวอย่างบางส่วนมีปัญหาในเรื่องของการกระจายตัวของสื่อสิ่งพิมพ์ในหมู่บ้านของกลุ่มตัวอย่างเองเช่นไม่มีหนังสือพิมพ์ขายร้อยละ 2.94

ตารางที่ 12 แสดงปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ทางการเกษตรของเกษตรกร

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
1. <u>ข่าวสารการเกษตรที่ได้รับจากสื่อสิ่งพิมพ์</u>				
เหมาะสม	28	28.00		
ไม่เหมาะสม	5	5.00		
ไม่ได้เปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์	63	63.00		
ไม่ระบุ	4	4.00		
2. <u>ปัญหาของเกษตรกรในการรับข่าวจากสื่อสิ่งพิมพ์</u>			N=102*	
ไม่ได้รับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์			63	61.76
ไม่ระบุ			5	4.90
ไม่มีปัญหาใด ๆ			25	24.50
ราคาของหนังสือพิมพ์แพงเกินไป			1	0.98
ต้องไปอ่านที่อื่นไม่สะดวกในการเดินทางไป			2	1.96
ไม่มีเวลา			2	1.96
ไม่มีหนังสือพิมพ์ขาย			3	2.94
อื่น ๆ (เนื้อหาเกินความเป็นจริง)			1	0.98

หมายเหตุ : *ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

วิจารณ์ผลการวิจัย

จากข้อสังเกตของผู้วิจัยพบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดฉะเชิงเทรามีพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสารและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา และไม่มีทักษะในการอ่านเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิติมา สุรสุนธิ (2541) และดวงจันทร์ สุทธาโรจน์ (2539) ซึ่งกล่าวว่าทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถติดตามข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ได้อย่างสม่ำเสมอ และการกระจายตัวของสื่อสิ่งพิมพ์ในหมู่บ้านมีไม่ทั่วถึง ทำให้เกษตรกรหาความรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์ได้ยาก เกษตรกรส่วนใหญ่จึงไม่นิยมเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ นอกจากนี้ยังเป็นผลทำให้เกษตรกรนำความรู้ที่ได้รับจากข่าวหรือบทความทางด้านการเกษตรในสื่อสิ่งพิมพ์ไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพการเกษตรของตนเองน้อย เพราะมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์นาน ๆ ครั้ง และไม่สม่ำเสมอหรือไม่เลยทำให้เกษตรกรมีทัศนคติในเชิงลบต่อสื่อสิ่งพิมพ์ และบางครั้งข้อมูลข่าวสารที่เกษตรกรได้รับจากสื่อสิ่งพิมพ์ ไม่ตรงกับความต้องการที่จะนำมาใช้ในขณะนั้น หรือไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สภาพปัจจัยหลาย ๆ อย่างของเกษตรกรเอง อีกทั้งบางครั้งเรื่องที่อ่านเจอก็ไม่ได้มีการตัดเก็บไว้เพราะไม่ได้ตรงกับความต้องการในช่วงเวลานั้น เมื่อจำเป็นต้องใช้ก็ไม่สามารถหาข้อมูลเหล่านั้นได้ ทัศนคติในการเปิดรับข่าวของเกษตรกรจึงขึ้นอยู่กับความต้องการที่มีความสนใจหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานอาชีพของตนเท่านั้น เช่นเกษตรกรสนใจอ่านวารสารสัตว์น้ำและสัตว์เศรษฐกิจเนื่องมาจากเกษตรกรประกอบอาชีพเกี่ยวกับการทำประมง สำหรับเกษตรกรที่ไม่มีปัญหาในการรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรเหล่านั้นเป็นคนที่นิสัยรักการอ่านเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว และไม่มีปัญหาในเรื่องของการอ่าน แต่เกษตรกรที่ไม่ได้มีนิสัยรักการอ่านก็จะเลือกเปิดรับสื่ออื่นที่สามารถเข้าใจได้ง่ายและรวดเร็วกว่าแทน ส่วนปัญหาที่ไม่มีหนังสือพิมพ์ขายในหมู่บ้าน อาจเกิดจากการคมนาคมขนส่งที่เป็นไปด้วยความยากลำบาก สื่อสิ่งพิมพ์จึงไม่สามารถกระจายตัวครอบคลุมได้ทั่วทุกพื้นที่ ทำให้เกษตรกรไม่สามารถได้รับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ได้อย่างสม่ำเสมอและติดตามได้ยากลำบาก

4.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อวิทยุทางการเกษตรของเกษตรกร(ตารางที่ 13)

จากการวิจัยพบว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง 100 คนส่วนใหญ่ที่ได้รับข่าวสารทางด้านการเกษตรจากสื่อวิทยุ มีความเห็นว่าเนื้อหาทางด้านการเกษตรที่สื่อวิทยุนำมาเสนอมีความเหมาะสมร้อยละ 17.00 และเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับระยะเวลาของรายการร้อยละ 17.00 เช่นกัน เกษตรกรมีความเห็นว่าระยะเวลาของรายการวิทยุทางการเกษตรที่เหมาะสมควรจะเป็น 30 นาที มีร้อยละ 8.00 และเห็นว่าควรจะเป็น 60 นาที ร้อยละ 5.00 มีเกษตรกรเพียงบางส่วนเท่านั้นที่เห็นว่าเนื้อหาทางด้านการเกษตรที่สื่อวิทยุนำมาเสนอไม่เหมาะสมร้อยละ 3.00 และเนื้อหาไม่เหมาะสมกับระยะเวลาของรายการ

ร้อยละ 2.00 เกษตรกรที่ได้รับข่าวสารทางด้านการเกษตรจากสื่อวิทยุ ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการในการรับฟังร้อยละ 12.00 นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรบางส่วนที่ไม่ค่อยมีเวลาฟังอย่างตั้งใจ มีร้อยละ 4.00

ตารางที่ 13 แสดงปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อวิทยุทางการเกษตรของเกษตรกร

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
1. <u>ข่าวสารการเกษตรที่ได้รับจากสื่อวิทยุ</u>				
เหมาะสม	17	17.00		
ไม่เหมาะสม	3	3.00		
ไม่เปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุ	74	74.00		
ไม่ระบุ	6	6.00		
2. <u>ความเหมาะสมของเนื้อหากับระยะเวลา</u>				
เหมาะสม	17	17.00		
ไม่เหมาะสม	2	2.00		
ไม่เปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุ	74	74.00		
ไม่ระบุ	7	7.00		
3. <u>ความยาวรายการวิทยุเกษตรที่เหมาะสม</u>				
15 นาที	3	3.00		
30 นาที	8	8.00		
45 นาที	2	2.00		
60 นาที	5	5.00		
อื่น ๆ (ไม่เปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุ)	74	74.00		
ไม่ระบุ	8	8.00		
4. <u>ปัญหาในการรับข่าวสารจากสื่อวิทยุ</u>				
ไม่เปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุ	74	74.00		
ไม่ระบุ	6	6.00		
ไม่มีปัญหา	12	12.00		
เนื้อหาไม่ชัดเจน ฟังแล้วไม่เข้าใจ	2	2.00		
ฟังไม่ชัด อยู่ในจุดอับคลื่นสัญญาณ	2	2.00		
ไม่มีเวลา ไม่ได้ตั้งใจฟัง	4	4.00		

หมายเหตุ : * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจารณ์ผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับสื่ออื่น ๆ ที่ศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิติมา สุรสนธิ (2541) ที่วิจัยไว้ว่าในปัจจุบันเกษตรกรมีวิทยุแทบทุกครัวเรือน แต่ไม่ได้ใช้เพื่อฟังข่าวสารอย่างในอดีต เนื่องมาจากสื่อวิทยุในสมัยนี้ได้มุ่งเน้นทางด้านธุรกิจและความบันเทิงมากกว่าการให้ความรู้แก่ผู้ฟัง อีกทั้งเกษตรกรส่วนใหญ่จะต้องหาคลื่นและรายการในการรับฟังข้อมูลข่าวสารด้วยตนเอง เกษตรกรส่วนใหญ่จะไม่สามารถจำคลื่นและชื่อของรายการวิทยุทางการเกษตรได้ ที่สำคัญไม่มีภาพ ทำให้ได้รับความสนใจน้อยกว่าสื่ออื่น ๆ จึงมีเกษตรกรจำนวนน้อยที่รับฟังข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อวิทยุและไม่ได้ฟังอย่างสม่ำเสมอเพราะไม่มีเวลาเปิดฟัง ซึ่งขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ เลอศักดิ์ สายแก้วมา (2536) และในจำนวนที่รับฟังเกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้เวลาในการฟังไม่ถึง 1 ชั่วโมง ช่วงเวลาที่ฟังส่วนใหญ่ คือ ช่วงเช้าก่อนที่จะไปทำงานเพราะเกษตรกรมีกิจวัตรประจำวันในการทำภารกิจตอนเช้า การเปิดวิทยุฟังในระหว่างการทำภารกิจอยู่ โดยไม่ต้องหยุดทำกิจกรรมนั้น ๆ จึงเป็นการใช้เวลาที่คุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2542) จะเห็นได้ว่าเกษตรกรในอดีตนิยมเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุมากกว่าในปัจจุบัน ถ้าเปรียบเทียบกับผลการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2521) แต่สอดคล้องกันในส่วนของความนิยมที่เกษตรกรมีต่อการเลือกเปิดรับฟังรายการ ซึ่งทั้งในอดีตและปัจจุบันรายการข่าวจากวิทยุจะได้รับความสนใจจากเกษตรกรมากที่สุด เพราะความรวดเร็วของข่าวสารที่วิทยุสามารถส่งได้ไกลและเข้าไปได้ทั่วถึงทุกพื้นที่ นอกจากนี้ในประเด็นของการที่เกษตรกรได้รับความรู้ใหม่ ๆ จากการฟังข่าวสารการเกษตรจากสื่อวิทยุ แต่ไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์เท่าที่ควร เป็นเพราะในขณะที่รับฟังนั้น เกษตรกรไม่ได้ลงมือปฏิบัติจริง การรับฟังเพียงอย่างเดียวไม่สามารถส่งผลให้จดจำและเข้าใจวิธีการทั้งหมดได้ในเวลาอันรวดเร็ว เนื่องจากการเปิดรับข่าวสารการเกษตรจากสื่อวิทยุมีไม่บ่อยนัก และความรู้ที่ได้รับส่วนใหญ่ไม่ตรงกับความต้องการของเกษตรกร ในเรื่องที่เกษตรกรสนใจและต้องการฟังอาจไม่ใช่ช่วงเวลาเดียวกับที่เกษตรกรรับฟังข่าวสารจากทัศนคติดังกล่าวทำให้เกษตรกรไม่นิยมเปิดรับข่าวสารทางด้านการเกษตรจากสื่อวิทยุ รวมไปถึงการที่เกษตรกรบางส่วนไม่มีเวลามากพอที่ฟังวิทยุอย่างตั้งใจเพื่อจับประเด็นในเนื้อหา ในการเสนอข่าวสารการเกษตรทางวิทยุ จึงต้องทำให้รายการสั้น กระชับรัดและได้สาระรวดเร็ว เพื่อความสะดวกในการรับฟังและง่ายต่อการจดจำ และสามารถนำไปปรับใช้ในอาชีพของตนได้

4.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อโทรทัศน์ทางการเกษตรของเกษตรกร (ตารางที่ 14)

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ ส่วนใหญ่เห็นว่าความรู้ทางการเกษตรที่สื่อโทรทัศน์นำมาเสนอมีความเหมาะสมร้อยละ 80.00 ไม่เหมาะสม ร้อยละ 12.00 เนื้อหาที่นำเสนอเหมาะสมกับระยะเวลาของรายการร้อยละ 76.00 ไม่เหมาะสมร้อยละ 16.00 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระยะเวลาที่เหมาะสมในการนำเสนอควรจะเป็นรายการละ 30 นาที มีร้อยละ 37.00 และรองลงมาควรจะเป็น 60 นาที ร้อยละ 28.00 เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการชมรายการโทรทัศน์การเกษตรจากสื่อโทรทัศน์มีร้อยละ 61.90 แต่บางครั้งพบว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างบางรายมีปัญหาในเรื่องของการรับภาพจากเครื่องรับโทรทัศน์ เช่น ภาพไม่ชัดเนื่องจากสภาพพื้นที่บ้านของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างอยู่ในจุดอับคลื่นสัญญาณและไม่มีสถานีทวนสัญญาณ บางครั้งอาจขึ้นกับตัวเกษตรกรเองไม่มีเวลาดูหรือเวลาว่างไม่ตรงกับที่รายการออกอากาศมี ร้อยละ 14.29

ตารางที่ 14 แสดงปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อโทรทัศน์ทางการเกษตรของเกษตรกร (N=100)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
1. <u>ข่าวสารการเกษตรที่ได้รับจากสื่อโทรทัศน์</u>				
เหมาะสม	80			
ไม่เหมาะสม	12			
ไม่เปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุ	5			
ไม่ระบุ	3			
2. <u>ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ระยะเวลา</u>				
เหมาะสม	76			
ไม่เหมาะสม	16			
ไม่เปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุ	5			
ไม่ระบุ	3			
3. <u>ความยาวรายการโทรทัศน์เกษตรที่เหมาะสม</u>				
15 นาที	16			
30 นาที	37			
45 นาที	11			
60 นาที	28			
อื่น ๆ (ไม่เปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์)	5			
ไม่ระบุ	3			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
4. ปัญหาในการรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์			N=105*	
ไม่มีปัญหา			65	61.90
เนื้อหาไม่ชัดเจน ดูแล้วไม่เข้าใจ			3	2.86
ภาพไม่ชัด อยู่ในจุดอับคลื่นสัญญาณ			15	14.29
ไม่มีเวลาดู			15	14.29
ไม่ได้รับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์			5	4.76
ไม่ระบุ			2	1.90

หมายเหตุ : *ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

วิจารณ์ผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยพบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด เนื่องมาจากสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีทั้งภาพเคลื่อนไหวและเสียงประกอบเสมือนผู้ชมได้เข้าไปอยู่ร่วมในสถานการณ์นั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญญา วีระวิทยเลิศ (2536) จึงสร้างความน่าสนใจให้เกิดขึ้นและเกิดการติดตามในข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอในช่วงเวลาตอนเย็นหรือค่ำ ซึ่งเป็นช่วงที่เกษตรกรส่วนใหญ่ว่างจากการทำงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เลอศักดิ์ สายแก้วมา (2536) แต่เกษตรกรมีเวลาในการรับชมน้อยเพราะเนื้อหาที่น่าสนใจมีความเป็นวิชาการสูง กอปรกับความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงานและต้องการเวลาส่วนใหญ่ในการพักผ่อนหรือรับชมรายการบันเทิงอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้ผ่อนคลายได้ดีกว่ารายการที่เป็นวิชาความรู้ เกษตรกรเห็นว่าข่าวสารการเกษตรจากสื่อโทรทัศน์มีความเหมาะสมทั้งเนื้อหา และเหมาะสมกับระยะเวลาในการนำเสนอ เพราะปัจจุบันรูปแบบในการนำเสนอรายการเกษตรทางสื่อโทรทัศน์ ต้องคำนึงถึงเรื่องของเวลาเป็นสำคัญ รายการจึงควรมีความกระชับ น่าสนใจ และสามารถกระตุ้นด้วยภาพของเกษตรกรตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ การได้เห็นถึงกระบวนการและขั้นตอนการทำ วิธีการผลิตต่าง ๆ ทำให้เกษตรกรเกิดความคล้อยตามได้ง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิติมา สุรสนธิ (2541) เพราะสื่อที่มีภาพเคลื่อนไหวและเสียงประกอบเป็นสื่อที่สามารถถ่ายทอดความรู้สึก และอารมณ์ได้ดีกว่าสื่ออื่น ๆ จากทัศนคติในเชิงบวกของเกษตรกรที่มีต่อสื่อดังกล่าว มีผลทำให้เกษตรกรได้นำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากสื่อโทรทัศน์ไปปรับใช้ในอาชีพของเกษตรกรมากพอสมควร ส่วนเกษตรกรบางรายที่ไม่เคยนำความรู้จากสื่อโทรทัศน์ไปปรับใช้เพราะไม่ตรงกับความต้องการในขณะนั้นหรือไม่ตรงกับงานที่ปฏิบัติ เช่นการปลูกพืชคนละชนิดกับความรู้ที่ได้รับ หรือไม่มีพื้นที่กับเงินทุนเพียงพอที่จะเปลี่ยนสายการผลิต ถึงแม้ว่าสื่อโทร

ทัศน์จะเป็นสื่อที่เกษตรกรนิยมเปิดรับข่าวสารมากที่สุด แต่ข้อจำกัดของสื่อโทรทัศน์ในเรื่องของการส่งสัญญาณภาพ สถานีถ่ายทอดหรือทวนสัญญาณมีไม่ทั่วถึงก็เป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรในบางพื้นที่มีปัญหาในเรื่องของการรับภาพจากสถานีโทรทัศน์ และบางส่วนของเกษตรกรไม่มีเวลาในการรับชมรายการทางด้านการเกษตรเพียงพอ เพราะเวลารว่างและเวลาออกอากาศของรายการไม่ตรงกัน อีกทั้งสาระทางการเกษตรบางเรื่องต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจและเวลาพอสมควรในการศึกษาหรือทำความเข้าใจ รวมทั้งบางครั้งเกษตรกรไม่มีแรงจูงใจมากพอที่จะรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรมากกว่าการพักผ่อนหย่อนใจในเวลารว่าง ต้องการพักผ่อนและคลายเครียดด้วยรายการบันเทิงและกีฬาที่มีให้เลือกมากมายและไม่ต้องเสียเวลาคิด เวลาเดินทางและทำความเข้าใจก็สามารถรับรู้ได้ เกษตรกรจึงนิยมดูรายการบันเทิงจากสื่อโทรทัศน์มากเช่นกัน

ตอนที่ 5 ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อสื่อต่าง ๆ ในการถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตร (ตารางที่ 15)

ในส่วนของสื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ และสื่อโทรทัศน์ได้แสดงผลการวิจัยในเรื่องของทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อสื่อต่าง ๆ ในการถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตร จากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 100 คน พบว่าในการเผยแพร่ข่าวสารทางการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่ชอบสื่อโทรทัศน์มากที่สุดร้อยละ 69.00 และเห็นว่าสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่น่าเชื่อถือมากที่สุดร้อยละ 64.00 นอกจากนี้เกษตรกรส่วนใหญ่มีความเห็นที่สัมพันธ์และสอดคล้องกันว่าสื่อโทรทัศน์มีประโยชน์มากกว่าทุกสื่อในการเผยแพร่ข่าวสารทางการเกษตรถึงร้อยละ 62.00 และสื่อโทรทัศน์มีความเหมาะสมมากที่สุดในการเผยแพร่ข่าวสารทางการเกษตรในหมู่บ้านของตนเองร้อยละ 44.00

สื่อที่เกษตรกรชอบมากที่สุดรองลงมา คือ สื่อบุคคลร้อยละ 21.00 โดยให้ความเห็นว่าเป็นสื่อที่มีความน่าเชื่อถือร้อยละ 28.00 และสื่อบุคคลเป็นสื่อที่มีประโยชน์ในการเผยแพร่ข่าวสารทางการเกษตรร้อยละ 30.00 และเหมาะสมมากที่สุดในการเผยแพร่ข่าวสารทางการเกษตรในหมู่บ้านของตนเองร้อยละ 33.00 เพราะสื่อบุคคลใกล้ชิดกับเกษตรกร สามารถสอบถามปัญหาที่สงสัยและไม่เข้าใจได้

ตารางที่ 15 แสดงถึงทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อสื่อต่าง ๆ ในการถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตร
(N=100)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
1. <u>สื่อที่เกษตรกรนิยมมากที่สุดในการเผยแพร่</u>				
<u>ข่าวสารทางการเกษตร</u>				
สื่อบุคคล	21	21.00		
สื่อสิ่งพิมพ์	3	3.00		
สื่อวิทยุ	7	7.00		
สื่อโทรทัศน์	69	69.00		
2. <u>สื่อที่น่าเชื่อถือมากที่สุดในการเผยแพร่ข่าว</u>				
<u>สารทางการเกษตร</u>				
สื่อบุคคล	28	28.00		
สื่อสิ่งพิมพ์	1	1.00		
สื่อวิทยุ	7	7.00		
สื่อโทรทัศน์	64	64.00		
3. <u>สื่อที่มีประโยชน์มากที่สุดในการเผยแพร่ข่าว</u>				
<u>สารทางการเกษตร</u>				
สื่อบุคคล	30	30.00		
สื่อสิ่งพิมพ์	2	2.00		
สื่อวิทยุ	6	6.00		
สื่อโทรทัศน์	62	62.00		
4. <u>สื่อที่เหมาะสมมากที่สุดในการเผยแพร่ข่าว</u>				
<u>สารทางการเกษตรในหมู่บ้านของเกษตรกร</u>				
สื่อบุคคล	33	33.00		
สื่อสิ่งพิมพ์	2	2.00		
สื่อวิทยุ	4	4.00		
สื่อโทรทัศน์	44	44.00		
ทุกสื่อรวมกัน	17	17.00		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจารณ์ผลการศึกษา

ผลจากงานวิจัยพอจะประเมินในภาพรวมได้ว่า การที่เกษตรกรส่วนใหญ่ชอบรับชมรายการจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด เพราะเป็นสื่อที่เข้าใจง่าย มีข้อจำกัดในการเปิดรับชมน้อย เช่นคนที่ไม่มีทักษะในการอ่านหนังสือก็สามารถรับชมได้ การรับชมสะดวกสามารถทำได้ที่บ้านไม่ต้องเดินทางไปไหนก็สามารถได้รับข่าวสารได้ดีและชัดเจน สื่อโทรทัศน์มีทั้งภาพเคลื่อนไหว สีสรรและเสียง ได้สร้างความรู้สึกละเอารมณ์ร่วมให้กับผู้ชมเสมือนได้เข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้นจริง และเป็นสื่อที่สามารถสร้างอรรถรส ความรู้สึกที่คล้อยตามได้ดีกว่าสื่ออื่น ๆ นอกจากนี้สื่อโทรทัศน์ยังเป็นสื่อที่เกษตรกรส่วนใหญ่มีความเชื่อถือมากที่สุด เนื่องจากสามารถเห็นตัวอย่าง เห็นกระบวนการและขั้นตอน การใช้เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรต่าง ๆ ได้ชัดเจน รวมทั้งตัวอย่างบุคคลที่ประสบความสำเร็จ ทำให้เกษตรกรสามารถจดจำรายละเอียดบางอย่างที่สนใจได้บ้างภายในช่วงเวลาสั้น ๆ สามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านของการผลิตที่เหมาะสมกับงานของตนเอง ทำให้สร้างผลผลิตที่เพิ่มขึ้น เป็นการพัฒนาภาคการผลิตที่ส่งผลถึงด้านเศรษฐกิจและการยกระดับการครองชีพของตนเองและชุมชน

เกษตรกรส่วนใหญ่มีเวลาว่างในช่วงเย็นหลังจากเลิกงานในฟาร์ม นิยมใช้เวลาในการพักผ่อนอยู่กับบ้านโดยการรับชมรายการต่าง ๆ จากสื่อโทรทัศน์ นอกจากจะได้รับความเพลิดเพลินและยังได้รับความรู้อีกด้วย เกษตรกรจึงเห็นว่าสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่เหมาะสมในการเผยแพร่ข่าวสารทางการเกษตรภายในหมู่บ้านของตนเองมากกว่าสื่ออื่น ๆ และในปัจจุบันสื่อโทรทัศน์จัดเป็นสื่อมวลชนที่ทันสมัยเข้าถึงได้ทุกครัวเรือนไม่แพ้สื่อวิทยุกระจายเสียงหรือบางครั้งอาจจะมากกว่าด้วยซ้ำในปัจจุบัน เพราะเครื่องรับโทรทัศน์ปัจจุบันมีราคาถูก จึงเข้ามามีบทบาทในการสื่อสารด้านต่าง ๆ ได้มากและรวดเร็ว จึงเป็นสื่อทางเลือกใหม่ที่เกษตรกรสนใจและนิยมรับข่าวสาร สารระ ความบันเทิงและความรู้ทางการเกษตร อีกทั้งความน่าสนใจของข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอด้วยภาพเคลื่อนไหว สี สัน เสียงอธิบาย ประกอบทำให้เกษตรกรคล้อยตามและเชื่อถือ พอที่จะทำตามหรือนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพของตนได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Scharmm (1960) ที่พบว่า การเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อโทรทัศน์ ได้ก่อให้เกิดความชอบในสื่อดังกล่าวขึ้นในตัวของเกษตรกร ส่งผลให้เกษตรกรมีทัศนคติที่ดีต่อสื่อโทรทัศน์ และทำให้เกษตรกรรู้สึกว่าข่าวสารที่ได้รับจากสื่อดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือได้ ซึ่งคล้าย ๆ กับงานวิจัยของ Hovland (1953) ที่กล่าวว่าหลังจากเกษตรกรได้นำความรู้ที่ได้รับจากสื่อโทรทัศน์ไปปรับใช้ จึงทำให้เกิดการยอมรับในสื่อโทรทัศน์ถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้น และต้องการที่จะมีการเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรโดยผ่านสื่อโทรทัศน์ต่อไป สื่อที่เกษตรกรชอบรองลงมา คือ สื่อบุคคล แต่เนื่องจากเกษตรกรจะมีเวลาว่างในช่วงตอนเย็นถึงค่ำ และมักจะใช้เวลาไปเพื่อการพักผ่อนอยู่ที่บ้านและชมรายการโทรทัศน์มากกว่า จึงไม่มีเวลาและไม่สะดวกในเรื่องของการเดินทางไปพบปะ ประชุมและสัมมนา พุดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ทางการเกษตรกันมากนัก นอกจากจะมีเพื่อนบ้านหรือบุคคลอื่นเข้าไปหาหรือ หรือพุดคุยกับเกษตรกรที่บ้านเองซึ่งเป็นบางครั้ง

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ และทัศนคติที่มีต่อการปรับปรุงวิธีการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทราใน 10 อำเภอและอีก 1 กิ่งอำเภอ จำนวนกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร 100 รายนั้น พบจะสรุปผลได้ดังนี้ เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง อายุสูงสุด 82 ปี ต่ำสุด 18 ปี มีอายุเฉลี่ยประมาณ 47 ปี มีอายุอยู่ในช่วง 34-50 ปีมากที่สุด การศึกษาสูงสุดระดับชั้นประถมศึกษา ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ สถานภาพสมรสแล้ว มีสมาชิกในครอบครัวมากที่สุด 24 คนและน้อยที่สุด 1 คน เฉลี่ยมีสมาชิกในครอบครัว 5 คน มีสมาชิกที่เป็นแรงงานเกษตรมากที่สุด 20 คน และน้อยที่สุด 1 คน เฉลี่ยในแต่ละครอบครัวมีสมาชิกที่เป็นแรงงานเกษตรประมาณ 2 คน เกษตรกรส่วนใหญ่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง มีพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุด 150 ไร่ และน้อยที่สุดคือ ไม่มีที่ทำกิน เกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 23 ไร่ ส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวนมากที่สุดเช่น ทำสวนมะม่วงและทำสวนยาง เกษตรกรมีรายได้จากการประกอบอาชีพเกษตรต่อปีต่อครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมามากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป การที่เกษตรกรมีรายได้ค่อนข้างต่ำเนื่องจากราคาผลผลิตตกต่ำ เช่น มันสำปะหลัง, กุ้ง การทำนาประสบกับภาวะการขาดแคลนน้ำ เนื่องจากสภาพภูมิอากาศ และการเกิดโรคระบาดของกุ้ง เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร และมีเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรบ้างเช่น สมาชิกกลุ่มธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.) สหกรณ์บ้านบางคล้า สหกรณ์บางน้ำเปรี้ยว เกษตรกรส่วนใหญ่เคยประสบปัญหาด้านการเงินและแก้ปัญหาโดยการกู้เงินจากแหล่งเงินกู้ แหล่งเงินกู้ของเกษตรกรส่วนใหญ่คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.)

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้และทัศนคติที่มีต่อการปรับปรุงวิธีการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรที่ได้รับความรู้จากสื่อต่าง ๆ จำแนกสื่อที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น 4 ประเภท คือสื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง และสื่อวิทยุโทรทัศน์ ได้แสดงผลการวิจัยไว้ดังนี้

1. สื่อบุคคล เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารการเกษตรจากสื่อบุคคลซึ่งเป็นเพื่อนบ้านและญาติพี่น้อง โดยมีความเห็นว่าคุณรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากเพื่อนบ้านและเจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด ซึ่งได้มาโดยการพูดคุยในเวลาหลังเลิกจากภารกิจประจำวัน สถานที่ที่ใช้พูดคุยกันคือที่บ้านของเกษตรกรเอง ส่วนข่าวสารที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล เกษตรอำเภอ หรือเจ้าหน้าที่การเกษตรของรัฐมีน้อยมาก และมีไม่บ่อยครั้งนักอาจจะเฉลี่ยปีละครั้งหรือแล้วแต่มีโครงการ
2. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้ผลการวิจัยดังนี้ ในหมู่บ้านของเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีหนังสือพิมพ์ และส่วนที่มีหนังสือพิมพ์เกษตรกรได้อ่านเป็นส่วนน้อย ที่นิยมคือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐส่วนใหญ่สนใจอ่านเกี่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่เว้นกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กับข่าวการเมืองและอ่านข่าวสารการเกษตรบ้าง มีเกษตรกรส่วนน้อยที่อ่านทุกวัน ในเวลาน้อยกว่า 1 ชม. และมักจะอ่านข่าวหรือบทความการเกษตรที่บ้านในช่วงเวลาช่วงกลางวัน (09.00-12.00 น.)

3. สื่อวิทยุได้ผลการวิจัยดังนี้ บ้านของเกษตรกรส่วนใหญ่มีวิทยุ เกษตรกรได้รับฟังรายการต่าง ๆ ทางวิทยุมากกว่ากลุ่มที่ไม่ฟังนิดหน่อย รายการวิทยุที่เกษตรกรส่วนใหญ่ฟังจะเป็นรายการข่าว รองลงมาเป็นการเกษตร ซึ่งมีเกษตรกรรับฟังน้อย และในสถานที่ฟังก็มีความถี่ในการรับฟังแบบนาน ๆ ครั้ง แต่ครั้งที่ฟังใช้เวลาในการฟังน้อยกว่า 1 ชม. เวลาที่ฟังมักจะเป็นตอนเช้า ตั้งแต่ 04.00-06.00 น. และจะรับฟังอยู่ที่บ้านเป็นส่วนใหญ่

4. สื่อโทรทัศน์ได้ผลการวิจัยดังนี้ ที่บ้านของเกษตรกรส่วนใหญ่มีโทรทัศน์และได้รับชมรายการทางโทรทัศน์เกือบร้อยละ 95 ส่วนใหญ่รับชมจากทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 และสถานีโทรทัศน์สีช่อง 3 รายการการเกษตรที่ชมเป็นประจำส่วนใหญ่จะมากกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์ ใช้เวลารายการละประมาณ 30 นาที ช่วง 16.00-18.00 น. ซึ่งเป็นรายการข่าวทางการเกษตรมีเกษตรกรรับชมถึงร้อยละ 95 สถานที่ชมรายการทางการเกษตรคือที่บ้านเป็นส่วนใหญ่

ความรู้และทัศนคติของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ

1. ความรู้และทัศนคติของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล เกษตรกรส่วนใหญ่ที่ได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคลเห็นว่า สื่อบุคคลที่มีส่วนช่วยในการแนะนำความรู้ใหม่ ๆ ทางการเกษตรให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับปรุงวิธีการผลิต คือเพื่อนบ้านและเจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐ เกษตรกรได้นำความรู้การเกษตรที่ได้รับไปปรับใช้ในการผลิตเป็นส่วนใหญ่ในเรื่องของการปลูกพืชการใช้เมล็ดพันธุ์ใหม่ ๆ การใช้ปุ๋ยและการทำปุ๋ย มีเกษตรกรบางส่วนไม่เคยนำไปปรับใช้เลย เพราะไม่กล้าเสี่ยงและเห็นว่าไม่ตรงกับความต้องการ เกษตรกรส่วนใหญ่ขอให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ จากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ เข้าไปเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรและคิดว่ามีส่วนผลักดัน เป็นแรงกระตุ้นให้เกษตรกรสามารถพัฒนากระบวนการผลิตของตนได้

2. ความรู้และทัศนคติของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ มีเกษตรกรที่ไม่ได้เปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าเกษตรกรที่เปิดรับ เพราะการกระจายตัวของสื่อสิ่งพิมพ์ในท้องถิ่นมีน้อย ส่วนเกษตรกรที่เปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ ส่วนใหญ่เห็นว่าข่าวหรือบทความทางด้านการเกษตรในสื่อสิ่งพิมพ์ได้ให้ความรู้ใหม่ ๆ กับเกษตรกรมากขึ้นและได้นำความรู้ทางด้านการเกษตรที่ได้รับไปปรับใช้ในเรื่องของการทำปริมัง เรื่องของการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์

3. ความรู้และทัศนคติของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยเปิดรับความรู้ทางการเกษตรจากสื่อวิทยุ และเป็นกลุ่มที่ไม่ได้นำความรู้ทางการเกษตรจากสื่อวิทยุไปปรับใช้ ส่วนเกษตรกรที่ได้รับฟังข่าวสารการเกษตรจากสื่อวิทยุเห็นว่ารายการต่าง ๆ ทางด้าน

การเกษตรจากสื่อวิทยุได้ให้ความรู้ใหม่ ๆ กับเกษตรกรมากขึ้น และได้นำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ใน เรื่องของการปลูกพืช การใช้ปุ๋ยและการทำปุ๋ย

4. ความรู้และทัศนคติของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นว่ารายการต่าง ๆ ทางด้านการเกษตรจากสื่อโทรทัศน์ได้ให้ความรู้ใหม่ ๆ กับ เกษตรกรมากขึ้น และได้นำความรู้ที่ได้รับจากสื่อโทรทัศน์ไปปรับใช้ใน เรื่องของการปลูกพืช การใช้ปุ๋ย และการทำปุ๋ย มีเกษตรกรบางส่วนไม่เคยนำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากสื่อโทรทัศน์ไปปรับใช้ โดยให้ความเห็นว่าไม่ตรงกับความต้องการของตนเอง

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อประเภทต่าง ๆ ของเกษตรกร

1. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อบุคคลทางการเกษตรของเกษตรกร เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาใด ๆ ในเรื่องของการได้รับข่าวสารการเกษตรจากสื่อบุคคล ข่าวสารการเกษตรจากสื่อ บุคคลส่วนใหญ่ที่นำมาเสนอมีความเหมาะสมมากกว่าไม่เหมาะสม และมีปัญหาบ้างเล็กน้อยในเรื่องที่ ตัวเกษตรกรเองไม่มีเวลาในการรับฟังข่าวสารจากสื่อบุคคลหรือการพบปะพูดคุยกับนักวิชาการ เจ้าหน้าที่เกษตรตำบล อำเภอและบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ทางการเกษตรของเกษตรกร เกษตรกร ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในเรื่องของการได้รับข่าวสารการเกษตรจากสื่อสิ่งพิมพ์ จะมีปัญหาบ้างในเรื่อง ของการกระจายตัวของสื่อสิ่งพิมพ์ในหมู่บ้านของเกษตรกรเอง เช่น ไม่มีหนังสือพิมพ์ขาย และเห็นว่า ข่าวสารการเกษตรจากสื่อสิ่งพิมพ์ที่นำมาเสนอมีความเหมาะสมปานกลาง

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อวิทยุทางการเกษตรของเกษตรกร เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการในการรับฟัง ส่วนเกษตรกรที่ได้รับข่าวสารการเกษตรจากสื่อวิทยุเห็นว่าข่าวสาร การเกษตรที่นำมาเสนอมีความเหมาะสมทั้งในด้านของเนื้อหาและระยะเวลาของรายการพอสมควร ความยาวที่เหมาะสมของรายการวิทยุเกษตรควรจะเป็น 30 นาที มีเพียงเกษตรกรบางส่วนเท่านั้นที่ไม่ ค่อยมีเวลาฟังอย่างตั้งใจ

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อโทรทัศน์ทางการเกษตรของเกษตรกร เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการรับชมรายการเกษตรจากสื่อโทรทัศน์และเห็นว่าความรู้ทางการ เกษตรที่สื่อโทรทัศน์นำมาเสนอมีความเหมาะสมมากทั้งเนื้อหาและระยะเวลาของรายการ ความยาว ของรายการควรจะเป็น 30 นาที ปัญหาที่เกิดจากการรับชมรายการจากสื่อโทรทัศน์ของเกษตรกร คือการรับภาพไม่ชัดเนื่องจากสภาพพื้นที่บ้านของเกษตรกรอยู่ในจุดอับคลื่นสัญญาณและไม่มีสถานี ทวนสัญญาณและบางครั้งตัวเกษตรกรเองไม่มีเวลาดูหรือว่างไม่ตรงกับเวลาที่รายการออกอากาศ

ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อสื่อต่าง ๆ ในการถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตร

ในส่วนของสื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ และสื่อโทรทัศน์นี้ ผลการวิจัยในเรื่องของทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อสื่อต่าง ๆ ในการถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตร จากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 100 คน พบว่าในการเผยแพร่ข่าวสารทางการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่ชอบสื่อโทรทัศน์มากที่สุดและเห็นว่าสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่น่าเชื่อถือมากที่สุด นอกจากนี้เกษตรกรส่วนใหญ่มีความเห็นที่สัมพันธ์และสอดคล้องกันว่าสื่อโทรทัศน์มีประโยชน์มากกว่าทุกสื่อในการเผยแพร่ข่าวสารทางการเกษตรและสื่อโทรทัศน์มีความเหมาะสมมากที่สุดในการเผยแพร่ข่าวสารทางการเกษตรในหมู่บ้านของตนเอง เพราะแทบทุกครัวเรือนเกษตรกรในปัจจุบันมีเครื่องรับโทรทัศน์กันแล้ว

สื่อที่เกษตรกรชอบมากที่สุดคือสื่อบุคคลโดยให้ความเห็นว่าเป็นสื่อที่มีความน่าเชื่อถือถ้าเป็นนักวิชาการเกษตรที่มีความรู้ หรือญาติพี่น้องจะให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ในการประกอบอาชีพทางการเกษตรเพราะสื่อบุคคลได้ใกล้ชิดกับเกษตรกร สามารถสอบถามปัญหาที่สงสัยและไม่เข้าใจได้

สรุปผลการวิจัยในภาพรวมได้ว่า การที่เกษตรกรส่วนใหญ่รับข่าวสารการเกษตรจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุดเพราะเป็นสื่อที่เข้าใจง่าย เกษตรกรมีเครื่องรับโทรทัศน์แทบทุกครัวเรือน มีข้อจำกัดในการเปิดรับชมน้อย คนที่ไม่มีทักษะในการอ่านหนังสือก็สามารถรับชมได้ การรับชมสะดวกสามารถทำได้ที่บ้านไม่ต้องเดินทางไปที่ไหนก็สามารถรับข่าวสารได้ดีและชัดเจน สื่อโทรทัศน์มีทั้งภาพเคลื่อนไหว สีสรรและเสียง สร้างความรู้สึกคล้อยตามและอารมณ์ร่วมให้กับผู้ชมเสมือนได้เข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้นจริงได้ดีกว่าสื่ออื่น ๆ และยังเป็นสื่อที่เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ความเชื่อถือมากที่สุด เนื่องจากเป็นรายการสารคดีให้เห็นกระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ ได้ชัดเจน ทำให้เกษตรกรสามารถจดจำรายละเอียดที่สนใจได้ในเวลาสั้น ๆ และการชมรายการโทรทัศน์ถือเป็นการพักผ่อนอย่างหนึ่งหลังเลิกงาน ซึ่งนอกจากจะได้รับความเพลิดเพลินและยังได้รับความรู้อีกด้วย เกษตรกรจึงเห็นว่าสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่เหมาะสมในการเผยแพร่ข่าวสารทางการเกษตรภายในหมู่บ้านของตนเองมากกว่าสื่ออื่น ๆ และในปัจจุบันสื่อโทรทัศน์จัดเป็นสื่อมวลชนที่ทันสมัยเข้าถึงได้ทุกครัวเรือนและเกือบทุกภูมิภาคของประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- เกศินี จุฑาวิจิตร. 2540. การสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : เพชรเกษมการพิมพ์.
- ขนิษฐา วิเศษสาร. 2536. จิตวิทยาการสื่อสาร. โครงการตำราคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ณรงค์ สมพงษ์. 2530. สื่อเพื่องานส่งเสริมและเผยแพร่. ฝ่ายสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ : งานการพิมพ์ สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม.
- ทำนอง สิงคาลวณิช. 2519. การเกษตรกับปัจจัยแวดล้อม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รวมมิตรไทย.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. 2542. การสื่อสาร-รณรงค์เชิงยุทธศาสตร์. : ลินคอร์น โปรโมชัน.
- นิรนาม. 2542. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. โครงการพัฒนาสื่อการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา. กรุงเทพฯ : พิมพ์ที่ บริษัทคอมพิวเตอร์ จำกัด.
- ประมะ สตะเวทิน. 2540. ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ : พิมพ์ที่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ครั้งที่ 9.
- ประจวบ อินอืด. 2529. พฤติกรรมศาสตร์. เอกสารประกอบคำบรรยาย โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการทางสื่อมวลชน เรื่องการสำรวจทัศนคติเพื่อประสิทธิภาพในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์.
- ปัญญา หิรัญรัมย์. 2529. ความรู้พื้นฐานการส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพฯ : พิมพ์ที่ บริษัทสารมวลชน จำกัด.
- พูนทรัพย์ สิทธิพรหม. 2539. การสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. ภาคการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏพระนคร.
- ยุพา สุภากุล. 2540. การสื่อสารมวลชน. : พิมพ์ที่ โอ.เอส. พรินติ้ง เฮาส์.
- เสน่ห์ นครสันติภาพ. 2541. พฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารด้านวัฒนธรรมไทยเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสมเด็จพระเจ้าพระยา. คณะวารสาร ธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสถียร เขยประทับ. 2541. การสื่อสารและการพัฒนา. คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศิกษก บรรลือฤทธิ์. 2543. เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร. โครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสพระบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษา 6 รอบ. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏธนบุรี

ศิริณา จามรมาน และปนัดดา ชำนาญสุข. 2542. มนุษย์กับสังคม. โครงการวิชาการบูรณาการหมวดศึกษาทั่วไป. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร.

Roger , E.M. and F.F. Shoemaker.1971. Communication of Innovation : Cross Culture Approach (New York) : The Free Press.

Shramm , w .1960. Mass media and nation development : The role information in the developing countries California : Stanford University Press.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดฉะเชิงเทรา

ประวัติความเป็นมาของจังหวัด

จังหวัดฉะเชิงเทรา เดิมเรียกว่า เมืองแปดริ้ว เพราะมีที่มาจากชื่อของปลาช่อนที่ได้ในลำน้ำ ในจังหวัดว่ากันว่ามีความใหญ่โตมากเมื่อมาทำปลาตากแห้งจะต้องแระ เป็นชั้น ๆ ได้ถึง 8 ชั้น หรือ 8 ริ้วนั่นเอง อดีตเคยเป็นเมืองจัตวาอยู่ในสังกัดกระทรวงกลาโหม ต่อมาได้มาขึ้นอยู่ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย มีหลวงพ่อดำ เป็นศูนย์รวมของความศรัทธา ประชาชนส่วนใหญ่ตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่ริมแม่น้ำบางปะกง และลำคลองทั่วไป ภาษาที่ใช้ ภาษาไทย

สภาพภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูก มีที่ดอนเป็นบางส่วน สำหรับอำเภอสนามชัยเขต มีเนื้อที่เกือบครึ่งหนึ่งของจังหวัด มีลักษณะเป็นที่ดอน ป่าและเขา และที่ราบแม่น้ำสายสำคัญ คือมีแม่น้ำบางปะกงไหลผ่านอำเภอต่าง ๆ คือ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอบางคล้า อำเภอเมือง อำเภอบ้านโพธิ์ และไหลออกสู่อ่าวไทยที่ อำเภอบางปะกง

อาณาเขต

มีพื้นที่ทั้งหมด 3,344,375 ไร่ เป็นพื้นที่เพื่อการเกษตร ประมาณ 1,859,817 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 55.61 ของพื้นที่จังหวัดทั้งหมด

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดนครนายก และจังหวัดปราจีนบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดชลบุรี อ่าวไทย และจังหวัดจันทบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดสระแก้ว
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดปทุมธานี และกรุงเทพมหานคร

เขตการปกครอง

การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีเทศบาล 2 แห่ง คือ เทศบาลเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา และเทศบาลตำบลบางคล้า และสุขาภิบาล 20 แห่ง 93 ตำบล 858 หมู่บ้าน แบ่งออกเป็น 10 อำเภอและอีก 1 กิ่งอำเภอคือ อ.เมือง อ.บางคล้า อ.บางน้ำเปรี้ยว อ.บางปะกง อ.บ้านโพธิ์ อ.พนมสารคาม อ.สนามชัยเขต อ.ราชสาส์น อ.แปลงยาว อ.ท่าตะเกียบ และกิ่ง อ.คลองเขื่อน (สมยศ คำสวัสดิ์ , 2542)

ภาคผนวก ข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้และทัศนคติที่มีต่อการปรับปรุงวิธีการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม คือเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งมีทั้งสิ้น 11 อำเภอ คืออำเภอเมือง อำเภอบางคล้า อำเภอบางพระกง อำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอพนมสารคาม อำเภอสนมชัยเขต อำเภอราชสาส์น อำเภอแปลงยาว อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอท่าตะเกียบ และกิ่งอำเภอคลองเขื่อน

วิธีการตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความ หรือเติมคำในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โปรดตอบคำถามทุกข้อเพื่อความสมบูรณ์แห่งข้อมูล และกรุณาอ่านคำชี้แจงอย่างละเอียดก่อนลงมือตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามมีทั้งสิ้น 4 ส่วน

- ส่วนที่ 1 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วไปของเกษตรกร
- ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ที่ได้รับของเกษตรกร
- ส่วนที่ 3 ความรู้และทัศนคติของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตร
- ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาสื่อทางการเกษตรของเกษตรกร
- ส่วนที่ 5 การประเมินสื่อในภาพรวมและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของเกษตรกร

แบบสอบถาม

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารกับความรู้และทัศนคติที่มีต่อการปรับปรุง
วิธีการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความหรือเติมคำในช่องว่างตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วไปของเกษตรกร

ชื่อ-สกุล _____ ชื่อหมู่บ้าน _____

บ้านเลขที่ _____ ตำบล _____ อำเภอ _____ จังหวัด _____

		สำหรับเจ้าหน้าที่
		ID ☐
1. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง		1. Sex ☐
2. อายุปี		2. Age ☐
3. การศึกษา () 1. ไม่ได้รับการศึกษา () 2. ประถมศึกษา (ระบุ.....) () 3. มัธยมศึกษา (ระบุ.....) () 4. อนุปริญญา (ระบุ.....) () 5. ปริญญาตรี () 6. อื่นๆ ระบุ		3. Edo ☐
4. ศาสนา () 1. พุทธ () 3. คริสต์ () 2. อิสลาม () 4. อื่นๆ ระบุ.....		4. Religion ☐
5. สถานภาพ () 1. โสด () 3. อื่นๆ ระบุ		5. Status ☐
() 2. สมรส		
6. จำนวนสมาชิกในครอบครัว (รวมผู้ตอบ) คน		6. Memb1 ☐
7. จำนวนสมาชิกครอบครัวที่เป็นแรงงานด้านเกษตร (รวมผู้ตอบ).... คน		7. Memb2 ☐
8. อาชีพเกษตรกรที่ท่านทำอยู่ในปัจจุบัน คือ () 1. ทำนา () 4. ประมง () 2. ทำสวน () 5. ปศุสัตว์ () 3. ทำไร่ () 6. อื่นๆ ระบุ.....		8. Ocu1 ☐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>9. ท่านประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากอาชีพการเกษตรหรือไม่</p> <p>() 1. ไม่มีอาชีพอื่น () 3. ค้าขาย</p> <p>() 2. รับจ้าง () 4. อื่นๆ ระบุ.....</p>	<p>9. Otherocc ☐</p>
<p>10. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรหรือไม่</p> <p>() 1. เป็นสมาชิก</p> <p>โปรดระบุ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>() 2. ไม่เป็นสมาชิก</p>	<p>10. Group ☐</p>
<p>11. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตรของท่านในรอบปีที่ผ่านมา (โดยประมาณ)</p> <p>() 1. ต่ำกว่า 5,000 บาท</p> <p>() 2. 5,001 – 10,000 บาท</p> <p>() 3. 10,001 – 15,000 บาท</p> <p>() 4. 15,001 – 20,000 บาท</p> <p>() 5. 20,000 บาทขึ้นไป</p>	<p>11. Income ☐</p>
<p>12. สภาพการถือครองที่ดินทางการเกษตรของท่านในปัจจุบัน</p> <p>() 1. ไม่มีที่ทำกิน () 3. มีเป็นของตนเอง</p> <p>() 2. เช่าที่ทำกิน () 4. อื่นๆ ระบุ.....</p>	<p>12. Land ☐</p>
<p>13. จำนวนพื้นที่ที่ถือครองทำการเกษตรอยู่ในปัจจุบันทั้งหมดจำนวน</p> <p>.....ไร่</p>	<p>13. Own ☐</p>
<p>14. ในปัจจุบันท่านประสบปัญหาในด้านการเงินบ้างหรือไม่</p> <p>() 1. เคย () 2. ไม่เคย</p>	<p>14. Prob1 ☐</p>
<p>15. ท่านเคยแก้ปัญหาโดยการกู้เงินบ้างหรือไม่</p> <p>() 1. เคย () 2. ไม่เคย</p>	<p>15. Prob2 ☐</p>
<p>16. ท่านเคยกู้เงินจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้หลายข้อ)</p> <p>() 1. ญาติ () 5. ธนาคารของรัฐ</p> <p>() 2. เพื่อนบ้าน () 6. กลุ่มสหกรณ์</p> <p>() 3. ธ.ก.ส () 7. กลุ่มออมทรัพย์</p> <p>() 4. ธนาคารพาณิชย์ () 8. อื่นๆ ระบุ.....</p>	<p>16. Sourc ☐</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา

สื่อบุคคล	
<p>1. ท่านเคยได้รับข่าวสารทางด้านการเกษตรจากบุคคลอื่น ๆ</p> <p>() 1. เคย () 2. ไม่เคย</p> <p>(ถ้า <u>เคย</u> ให้ตอบข้อ 2-11 ถ้า <u>ไม่เคย</u> ให้ข้ามไปตอบข้อ 12)</p>	1. Person1 ☐
<p>2. ถ้าเคยได้พูดคุยกับใครบ้างเกี่ยวกับข่าวสารทางด้านการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>() 1. คนในครอบครัว () 9. องค์กรเอกชน</p> <p>() 2.ญาติพี่น้อง () 10. อบต.</p> <p>() 3. เพื่อนบ้าน () 11. NGO</p> <p>() 4. กำนัน () 12. ครู</p> <p>() 5. ผู้ใหญ่บ้าน () 13. พระสงฆ์</p> <p>() 6. เจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐ () 14. อื่นๆ ระบุ...</p> <p>() 7. ร้านค้าทางการเกษตร</p> <p>() 8. พนักงานขายทางการเกษตร</p>	2. Person2 ☐
<p>3. จากข้อ 2 ท่านคิดว่าความรู้ทางด้านการเกษตรที่ได้รับจากบุคคลใดมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด</p> <p>() 1. คนในครอบครัว () 9. องค์กรเอกชน</p> <p>() 2. ญาติพี่น้อง () 10. อบต.</p> <p>() 3. เพื่อนบ้าน () 11. NGO</p> <p>() 4. กำนัน () 12. ครู</p> <p>() 5. ผู้ใหญ่บ้าน () 13. พระสงฆ์</p> <p>() 6. เจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐ () 14. อื่นๆ ระบุ.....</p> <p>() 7. ร้านค้าทางการเกษตร</p> <p>() 8. พนักงานขายทางการเกษตร</p> <p>(จากบุคคลที่ท่านเลือกใน ข้อ 3 กรุณาตอบในข้อ 4-6)</p>	3. Person16 ☐
<p>4. ท่านได้รับข่าวสารด้านการเกษตรจากบุคคลดังกล่าวบ่อยเพียงไร</p> <p>() 1. ปีละครั้ง () 3. สัปดาห์ละครั้ง</p> <p>() 2. เดือนละครั้ง () 4. อื่น ๆ.....</p>	4. Talk1 ☐

<p>5. ช่วงเวลาใดที่ท่านได้พบปะพูดคุยหรือได้รับข่าวสารทางด้านการเกษตร จากบุคคลดังกล่าว <u>มากที่สุด</u></p> <p>() 1. ก่อนไปทำงาน () 4. หลังเลิกจากงาน () 2. พักกลางวัน () 5. เสาร์-อาทิตย์ () 3. ในขณะที่ทำงาน () 6. อื่น ๆ ระบุ.....</p>	<p>5.Timep1 ☐</p>
<p>6. ท่านมักพูดคุยหรือได้รับข่าวสารทางด้านการเกษตร ณ สถานที่ใด</p> <p>() 1. บ้านของตนเอง () 4. ในไร่นา () 2. หอประชุมประจำหมู่บ้าน () 5. อื่น ๆ ระบุ..... () 3. ร้านค้า</p>	<p>6. Place1p ☐</p>
<p>7. ท่านเคยได้รับข่าวสารทางด้านการเกษตรจากเจ้าหน้าที่เกษตร</p> <p>() 1. เคย () 2. ไม่เคย (ถ้าท่าน <u>เคย</u> ตอบข้อ 8-10 ถ้า <u>ไม่เคย</u> ข้ามไปตอบข้อ 11)</p>	<p>7.Talk2 ☐</p>
<p>8. ลักษณะการได้รับข่าวสารทางด้านการเกษตรจากเจ้าหน้าที่</p> <p>() 1. ปีละครั้ง () 3. สัปดาห์ละครั้ง () 2. เดือนละครั้ง () 4. อื่น ๆ.....</p>	<p>8.Talk3 ☐</p>
<p>9. ช่วงเวลาใดที่ท่านได้พบปะพูดคุยความรู้ทางด้านการเกษตรจาก เกษตรอำเภอหรือเกษตรตำบล <u>มากที่สุด</u></p> <p>() 1. ก่อนไปทำงาน () 4. หลังเลิกจากงาน () 2. พักกลางวัน () 5. เสาร์-อาทิตย์ () 3. ในขณะที่ทำงาน () 6. อื่น ๆ ระบุ.....</p>	<p>9. Time2p ☐</p>
<p>10. สถานที่ ๆ ท่านพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาด้านการเกษตรกับเจ้าหน้าที่ คือ</p> <p>() 1. บ้านของตนเอง () 4. ร้านค้า () 2. บ้านของเจ้าหน้าที่เกษตร () 5. ในไร่นา () 3. หอประชุมประจำหมู่บ้าน () 6. อื่น ๆ ระบุ.....</p>	<p>10. Place6p ☐</p>
<p>สื่อสิ่งพิมพ์</p>	
<p>11. ในหมู่บ้านหรือที่บ้านของท่านมีหนังสือพิมพ์หรือไม่</p> <p>() 1. มี () 2. ไม่มี (ถ้าในหมู่บ้านหรือที่บ้านของท่าน <u>มี</u> หนังสือพิมพ์ ตอบข้อ 12-21 ถ้า <u>ไม่มี</u> หนังสือพิมพ์ ให้ข้ามไปตอบข้อ 22)</p>	<p>11. Newsp ☐</p>
<p>12. (ถ้ามี) ท่านได้อ่านหนังสือพิมพ์บ้างหรือไม่</p> <p>() 1. ได้อ่าน () 2. ไม่ได้อ่าน</p>	<p>12. Readn1 ☐</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ถ้าท่าน ได้อ่าน หนังสือพิมพ์ ตอบข้อ 13 ถ้า ไม่ได้อ่าน ข้ามไปตอบข้อ 23)

13. ท่านอ่านหนังสือพิมพ์ฉบับใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) () 1. ไทยรัฐ () 2. ข่าวสด () 3. เดลินิวส์ () 4. อื่น ๆ ระบุ.....	13. Likenew1 ☐
14. ท่านอ่านหนังสือพิมพ์เรื่องใดเป็นประจำ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) () 1. เศรษฐกิจ () 6. กีฬา () 2. การเมือง () 7. การศึกษา () 3. สิ่งแวดล้อม () 8. อาชญากรรม () 4. บันเทิง () 9. ละครโทรทัศน์ () 5. การเกษตร () 10. อื่น ๆ ระบุ.....	14. Readn2 ☐
15. ท่านอ่านข่าวหรือบทความทางการเกษตรจากหนังสือพิมพ์บ้างหรือไม่ () 1. อ่าน () 2. ไม่อ่าน (ถ้าท่าน <u>ได้อ่าน</u> ตอบข้อ 16-21 ถ้า <u>ไม่ได้อ่าน</u> ข้ามไปตอบข้อ 23)	15. Readagi1 ☐
16. ท่านอ่านข่าว/บทความทางการเกษตรจากหนังสือพิมพ์บ่อยเพียงไร () 1. นาน ๆ ครั้ง (1-2 วัน/สัปดาห์) () 3. สม่ำเสมอ (5-7 วัน/สัปดาห์) () 2. เกือบทุกวัน (3-4 วัน/สัปดาห์) () 4. อื่น ๆ ระบุ.....	16. Alwaysn ☐
17. ท่านใช้เวลาในการอ่านข่าว/บทความการเกษตรเฉลี่ยวันละเท่าไร () 1. น้อยกว่า 1 ชม. () 3. ประมาณ 1-2 ชั่วโมง () 2. ประมาณ 1 ชม. () 4. มากกว่า 2 ชั่วโมงขึ้นไป	17. Time1new ☐
18. เวลาใดที่ท่านอ่านข่าว/บทความทางการเกษตรเป็นประจำ () 1. ก่อนไปทำงาน (04.00 – 08.00 น.) () 2. ช่วงกลางวัน (09.00 – 12.00 น.) () 3. ช่วงพักกลางวัน (12.00 – 13.00 น.) () 4. ช่วงหลังเลิกงาน (16.00 เป็นต้นไป)	18. Time2new ☐
19. สถานที่ที่ท่านใช้มักอ่านข่าว/บทความทางการเกษตรเป็นประจำ () 1. บ้าน () 3. ร้านค้า () 2. ห้องสมุด () 4. อื่น ๆ ระบุ.....	19. Place1new ☐
20. ท่านอ่านข่าวหรือบทความทางการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ใด โปรดระบุ 1. หนังสือพิมพ์ 2. หนังสือพิมพ์ 3. หนังสือพิมพ์	

21. ท่านสนใจอ่านข่าวหรือบทความทางการเกษตรเรื่องใดบ้าง
โปรดระบุ 1.
2.
3.
22. ในหมู่บ้านหรือบ้านของท่าน มีวารสารหรือนิตยสารบ้างหรือไม่
() 1. มี () 2. ไม่มี
(ถ้าในหมู่บ้านหรือบ้านของท่าน มี วารสารหรือนิตยสาร ตอบข้อ 23-32
ถ้า ไม่มี ข้ามไปตอบข้อ 33)
23. (ถ้ามี) ท่านได้อ่านวารสารหรือนิตยสารบ้างหรือไม่
() 1. ได้อ่าน () 2. ไม่ได้อ่าน
(ถ้าท่าน อ่าน ตอบข้อ 25-33 ถ้า ไม่ได้อ่าน ตอบข้อ 34)
24. ท่านได้อ่านวารสารหรือนิตยสารใดเป็นประจำ
โปรดระบุ 1.
2.
3.
25. ท่านอ่านวารสารหรือนิตยสารเรื่องใดเป็นประจำ
() 1. เศรษฐกิจ () 6. กีฬา
() 2. การเมือง () 7. การศึกษา
() 3. สิ่งแวดล้อม () 8. อาชญากรรม
() 4. บันเทิง () 9. ละครโทรทัศน์
() 5. การเกษตร () 10. อื่น ๆ ระบุ.....
26. ท่านเคยอ่านบทความการเกษตรจากวารสารหรือนิตยสารบ้างหรือไม่
() 1. ได้อ่าน () 2. ไม่ได้อ่าน
(ถ้า เคยอ่าน ตอบข้อ 27-32 ถ้า ไม่เคยอ่าน ตอบข้อ 33)
27. ท่านอ่านบทความการเกษตรจากวารสาร / นิตยสารบ่อยเพียงไร
() 1. นานๆ ครั้ง (1-2 วัน/สัปดาห์)
() 2. เกือบทุกวัน (3-4 วัน/สัปดาห์)
() 3. สม่ำเสมอ (5-7 วัน/สัปดาห์)
() 4. อื่นๆ ระบุ.....
22. Journal
23. Read1jou
25. Read3jou
26. Readagr
27. Alwayj

28. ท่านใช้เวลาอ่านบทความจากวารสาร/นิตยสารเฉลี่ยวันละเท่าไร () 1. น้อยกว่า 1 ชม. () 2. ประมาณ 1 ชม. () 3. ประมาณ 1-2 ชั่วโมง () 4. มากกว่า 2 ชั่วโมงขึ้นไป (ระบุชม.)	28. Time1jou ☐
29. ท่านใช้ช่วงเวลาไหนอ่านบทความทางการเกษตรจากวารสาร/นิตยสาร () 1. ก่อนไปทำงาน (04.00 – 08.00 น.) () 2. ช่วงกลางวัน (09.00 – 12.00 น.) () 3. ช่วงพักกลางวัน (12.00 –13.00 น.) () 4. ช่วงหลังเลิกงาน (16.00 เป็นต้นไป)	29. Time2jou ☐
30. สถานที่ที่ท่านมักจะใช้อ่านบทความจากวารสาร / นิตยสาร () 1. บ้าน () 3. ร้านค้า () 2. ห้องสมุดประจำหมู่บ้าน () 4. อื่น ๆ ระบุ.....	30. Placejo1 ☐
31. ท่านอ่านบทความการเกษตรจากวารสาร/นิตยสารใดเป็นประจำ () 1. เทคโนโลยีชาวบ้าน () 6. เมืองเกษตร () 2. เทคโนโลยีเกษตร 2000 () 7. เพื่อนเกษตร () 3. โลกเกษตรอุตสาหกรรม () 8. เกษตรพัฒนา () 4. สวนเกษตร () 9. อื่น ๆ ระบุ..... () 5. เคหการเกษตร	31. Journal1 ☐
32. บทความการเกษตรจากวารสาร/นิตยสารที่ท่านอ่านเกี่ยวกับเรื่องใดโปรดระบุ 1. 2. 3.	
สื่อวิทยุ	
33. ที่บ้านของท่านมีวิทยุหรือไม่ () 1. มี () 2. ไม่มี (ถ้าที่บ้าน มี วิทยุตอบข้อ34- 43 ถ้าไม่มี ข้ามไปตอบข้อ 45)	33. Radio1 ☐
34. ท่านฟังรายการต่าง ๆ ทางวิทยุบ้างหรือไม่ () 1. ฟัง () 2. ไม่ได้ฟัง (ถ้า ฟัง ให้ตอบข้อ 35- 43 ถ้า ไม่ได้ฟัง ข้ามไปตอบข้อ45)	34. Radio2 ☐

35. (ถ้าฟัง) ท่านฟังรายการวิทยุรายการใด / คลื่นใดเป็นประจำ
โปรดระบุ 1. รายการคลื่น
2. รายการคลื่น
3. รายการคลื่น
36. ท่านรับฟังรายการประเภทใดเป็นใดเป็นประจำ
() 1. รายการข่าว () 6. การเกษตร
() 2. สารคดี () 7. กีฬา
() 3. เพลง () 8. การเมือง
() 4. ธรรมะ () 9. เศรษฐกิจ
() 5. ละครวิทยุ () 10. อื่น ๆ ระบุ.....
37. ท่านรับฟังรายการการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงบ้างหรือไม่
() 1. ฟัง () 2. ไม่ได้ฟัง
(ถ้าได้ฟัง ตอบข้อ 38-43 ถ้าไม่ได้ฟัง ข้ามไปตอบข้อ 45)
38. ท่านฟังรายการวิทยุทางด้านการเกษตรบ่อยแค่ไหน
() 1. นานๆ ครั้ง (1-2 วัน/สัปดาห์)
() 2. เกือบทุกวัน (3-4 วัน/สัปดาห์)
() 3. สม่ำเสมอ (5-7 วัน/สัปดาห์)
() 4. อื่นๆ ระบุ.....
39. ท่านใช้เวลาในการฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุเฉลี่ยวันละเท่าไร
() 1. น้อยกว่า 1 ชม. () 3. ประมาณ 1-2 ชั่วโมง
() 2. ประมาณ 1 ชม. () 4. มากกว่า 2 ชั่วโมง(ระบุ ...ชม.)
40. เวลาที่ท่านฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงเป็นประจำ
() 1. 04.00 – 06.00 น. () 6. 14.00 – 16.00 น.
() 2. 06.00 – 08.00 น. () 7. 16.00 – 18.00 น.
() 3. 08.00 – 10.00 น. () 8. 18.00 – 20.00 น.
() 4. 10.00 – 12.00 น. () 9. หลัง 20.00 น.
() 5. 12.00 – 14.00 น. () 10. ตลอดทั้งวัน
41. สถานที่ที่ท่านฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงเป็นประจำ
() 1. บ้าน () 3. ร้านค้า
() 2. ที่ทำงานในไร่นา () 4. อื่น ๆ ระบุ.....
36. Radio4
37. Agired1
38. Agired2
39. Time1red
40. Time2red
41. Place1ra

42. ท่านฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุรายการใด / คลื่นใดเป็นประจำ

- โปรดระบุ 1. รายการคลื่น
 2. รายการคลื่น
 3. รายการคลื่น

43. รายการการเกษตรที่ท่านสนใจฟังส่วนใหญ่เกี่ยวกับเรื่องใด

- โปรดระบุ 1.
 2.
 3.

สื่อโทรทัศน์

44. ที่บ้านของท่านมีโทรทัศน์บ้างหรือไม่

- () 1. มี () 2. ไม่มี

(ถ้าท่าน มี โทรทัศน์ ตอบข้อ45-54 ถ้าไม่มี ข้ามไปตอบส่วนที่ 3)

45. (ถ้ามี) ท่านได้รับชมรายการทางโทรทัศน์บ้างหรือไม่

- () 1. ได้รับชม () 2. ไม่ได้รับชม

(ถ้าท่าน ได้ชม รายการทางโทรทัศน์ ตอบข้อ 46-54

ถ้า ไม่ได้ชม ข้ามไปตอบ ส่วนที่ 3)

46. ท่านชมรายการต่าง ๆ ทางโทรทัศน์ช่องใดเป็นประจำ

- () 1. ช่อง 3 () 5. ช่อง 11
 () 2. ช่อง 5 () 6. ไอทีวี
 () 3. ช่อง 7 () 7. ยูบีซี
 () 4. ช่อง 9 () 8. อื่น ๆ ระบุ.....

47. ท่านชมโทรทัศน์รายการใดเป็นประจำ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. ข่าวในพระราชสำนัก () 10. ข่าวบันเทิง
 () 2. ข่าวต่างประเทศ () 11. ละคร
 () 3. ข่าวการเมือง () 12. สารคดี
 () 4. ข่าวเศรษฐกิจ () 13. เกมโชว์
 () 5. ข่าวกีฬา () 14. มิวสิควิดีโอ
 () 6. ข่าวสิ่งแวดล้อม () 15. โฆษณา
 () 7. ข่าวการศึกษา () 16. ทำอาหาร
 () 8. ข่าวการเกษตร () 17. อาชีพเสริม
 () 9. ข่าวอาชญากรรม () 18. อื่น ๆ ระบุ

44. Talavi1

45. Talavi2

46. Talavi3

47. Fabuta1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>48. ท่านได้ชมรายการโทรทัศน์การเกษตรบ้างหรือไม่</p> <p>() 1. ได้ชม () 2. ไม่ได้ชม</p> <p>(ถ้าท่าน <u>ได้ชม</u> ตอบข้อ 49-54 ถ้า <u>ไม่ได้ชม</u> ข้ามไปตอบใน ส่วนที่ 3)</p>	<p>48. Agrital1 ☐</p>
<p>49. ท่านรับชมรายการด้านการเกษตรทางโทรทัศน์บ่อยเพียงไร</p> <p>() 1. นานๆ ครั้ง (1 ครั้ง/เดือน)</p> <p>() 2. บางครั้งบางครั้ง (2-3 ครั้ง/เดือน)</p> <p>() 3. สม่ำเสมอ (3-4 ครั้ง/เดือน)</p> <p>() 4. เป็นประจำ (มากกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์)</p> <p>() 5. อื่น ๆ ระบุ.....</p>	<p>49. Agrital2 ☐</p>
<p>50. เวลาที่ท่านใช้ในการชมโทรทัศน์การเกษตรเฉลี่ยวันละเท่าใด</p> <p>() 1. 15 นาที () 4. 1 ชั่วโมง</p> <p>() 2. 30 นาที () 5. มากกว่า 1 ชม.</p> <p>() 3. 45 นาที (ระบุ.....ชม.)</p>	<p>50. Time1ta ☐</p>
<p>51. ท่านชมรายการโทรทัศน์การเกษตรในช่วงเวลาใด มากที่สุด</p> <p>() 1. 04.00 - 06.00 น. () 6. 14.00 - 16.00 น.</p> <p>() 2. 06.00 - 08.00 น. () 7. 16.00 - 18.00 น.</p> <p>() 3. 08.00 - 10.00 น. () 8. 18.00 - 20.00 น.</p> <p>() 4. 10.00 - 12.00 น. () 9. หลัง 20.00 น.</p> <p>() 5. 12.00 - 14.00 น. ระบุ.....</p>	<p>51. Time2ta ☐</p>
<p>52. สถานที่ที่ท่านใช้ชมรายการโทรทัศน์การเกษตรเป็นส่วนใหญ่ คือ</p> <p>() 1. บ้าน () 4. บ้านเพื่อนบ้าน</p> <p>() 2. ในตลาด () 5. อื่น ๆ ระบุ.....</p> <p>() 3. ร้านค้า</p>	<p>52. Place1ta ☐</p>
<p>53. รายการโทรทัศน์การเกษตรที่ท่านชมเป็นประจำ คือ</p> <p>โปรดระบุ 1. รายการ ช่อง</p> <p>2. รายการ ช่อง</p> <p>3. รายการ ช่อง</p>	
<p>54. รายการโทรทัศน์การเกษตรที่ท่านชมประจำเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง</p> <p>โปรดระบุ 1.</p> <p>2.</p> <p>3.</p>	

<p>6. เจ้าหน้าที่ที่ให้ความรู้มีส่วนกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาการผลิตของท่าน
() 1. ใช่ เพราะ.....
() 2. ไม่ใช่ เพราะ.....
(ถ้าได้รับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ ให้ตอบข้อ 7-11 แต่ถ้า <u>ไม่ได้รับ</u> ให้ตอบข้อ 12)</p>	6. Opin2per ☐
<u>สื่อสิ่งพิมพ์</u>	
<p>7. ท่านได้รับความรู้การเกษตรใหม่ ๆ จากสื่อสิ่งพิมพ์เพิ่มมากขึ้น
() 1. ใช่ () 2. ไม่ใช่</p>	7. Knownews ☐
<p>8. ท่านเคยนำความรู้การเกษตรที่ได้รับจากสื่อสิ่งพิมพ์ไปประยุกต์ใช้
() 1. เคย () 2. ไม่เคย
(ถ้าท่าน <u>เคย</u> ตอบข้อ 9 ถ้า <u>ไม่เคย</u> ตอบข้อ 10)</p>	8. app1news ☐
<p>9. ถ้า <u>เคย</u> ท่านนำไปประยุกต์ใช้ในเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
() 1. การปลูกพืช () 6. การควบคุมระบบการให้น้ำ
() 2. การเลี้ยงสัตว์ () 7. การใช้ปุ๋ยและทำปุ๋ย
() 3. การประมง () 8. การบำรุงรักษาดิน
() 4. โรคและการป้องกันกำจัดโรค () 9. อื่น ๆ ระบุ.....
() 5. แมลงและการกำจัดศัตรูพืช</p>	9. app2news ☐
<p>10. ถ้า <u>ไม่เคย</u> นำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ไปปรับใช้ในการผลิต
ทางการเกษตรของท่าน เพราะ
() 1. เนื้อหายากเกินไป () 4. ไม่เหมาะกับสภาพพื้นที่
() 2. ไม่กล้าเสี่ยง () 5. ไม่ตรงกับความต้องการ
() 3. ต้องลงทุนสูง () 6. อื่น ๆ ระบุ.....</p>	10. Noappnew1 ☐
<p>11. ท่านชอบอ่านข่าวหรือบทความทางการเกษตรในหนังสือพิมพ์ใด
โปรดระบุ 1.
2.
3.</p>	
<p>12. ท่านชอบอ่านบทความทางการเกษตรในวารสารหรือนิตยสารใด
โปรดระบุ 1.
2.
3.
(ถ้าท่าน <u>ได้รับ</u>ข่าวสารจากสื่อวิทยุ ตอบข้อ 13-17 แต่ถ้า
<u>ไม่ได้รับ</u> ข้ามไปตอบข้อ 18)</p>	

<p>() 3. การประมง () 8. การบำรุงรักษาดิน</p> <p>() 4. โรคและการป้องกันกำจัดโรค () 9. อื่น ๆ ระบุ.....</p> <p>() 5. แมลงและการกำจัดศัตรูพืช</p>	
<p>21. ถ้าท่านไม่เคย นำความรู้ที่ได้จากการดูโทรทัศน์ไปประยุกต์ใช้ในการผลิตทางการเกษตรของท่าน เพราะ (ตอบได้หลายข้อ)</p> <p>() 1. เนื้อหายากเกินไป () 4. ไม่เหมาะกับสภาพพื้นที่</p> <p>() 2. ไม่กล้าเสี่ยง () 5. ไม่ตรงกับความต้องการ</p> <p>() 3. ต้องลงทุนสูง () 6. อื่น ๆ ระบุ.....</p>	<p>21. Noapptv1 ☐</p>
<p>22. ท่านชอบชมรายการโทรทัศน์การเกษตรรายการอะไร / ทางช่องใด</p> <p>โปรดระบุ 1. รายการ.....ช่อง.....</p> <p>2. รายการ.....ช่อง.....</p> <p>3. รายการ.....ช่อง.....</p>	
<p>23. สื่อที่ท่านชอบมากที่สุด ในการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ทางการเกษตร</p> <p>() 1. สื่อบุคคล () 3. สื่อวิทยุ</p> <p>() 2. สื่อสิ่งพิมพ์ () 4. สื่อโทรทัศน์</p>	<p>23. Media1 ☐</p>
<p>24. ท่านคิดว่าสื่อประเภทใด น่าเชื่อถือมากที่สุด ในการเปิดรับข่าวสาร</p> <p>() 1. สื่อบุคคล () 3. สื่อวิทยุ</p> <p>() 2. สื่อสิ่งพิมพ์ () 4. สื่อโทรทัศน์</p>	<p>24. Media2 ☐</p>
<p>25. ท่านคิดว่าสื่อใด มีประโยชน์ ต่อการผลิตทางการเกษตร มากที่สุด</p> <p>() 1. สื่อบุคคล () 3. สื่อวิทยุ</p> <p>() 2. สื่อสิ่งพิมพ์ () 4. สื่อโทรทัศน์</p>	<p>25. Media3 ☐</p>
<p>26. ท่านคิดว่าสื่อใด มีความเหมาะสม ในการเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรให้กับหมู่บ้านของท่าน มากที่สุด</p> <p>() 1. สื่อบุคคล () 4. สื่อโทรทัศน์</p> <p>() 2. สื่อสิ่งพิมพ์ () 5. ทุกสื่อรวมกัน</p> <p>() 3. สื่อวิทยุ () 6. อื่น ๆ ระบุ.....</p>	<p>26. Media4 ☐</p>

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อทางการเกษตรของเกษตรกร

(ถ้าท่าน ได้รับ ข่าวสารจากสื่อบุคคลตอบข้อ 1-2 แต่ถ้า ไม่ได้รับ ตอบข้อ 3)

1. ท่านคิดว่าเนื้อหาต่างๆ ทางด้านการเกษตรที่สื่อบุคคลที่มานำเสนอ มีความเหมาะสมในการรับฟังของท่านหรือไม่
1. Appor1
- () 1. เหมาะสม เพราะ.....
- () 2. ไม่เหมาะสม เพราะ.....

2. ท่านมีปัญหาในการรับข่าวจากสื่อบุคคลในเรื่องใด(ตอบได้มากกว่า 1)
2. Probper1
- () 1. ไม่มีปัญหาใด ๆ เลย () 5. ไม่มีเวลา
- () 2. อธิบายไม่ชัดเจน ฟังไม่เข้าใจ () 6. ใช้ศัพท์วิชาการ/ต่างประเทศ
- () 3. ไม่สะดวก เดินทางไปฟัง () 7. อื่น ๆ ระบุ.....
- () 4. เนื้อหาไม่น่าสนใจ

(ถ้า ได้รับ ข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ตอบข้อ 3-4 ถ้า ไม่ได้รับ ตอบข้อ 5)

3. ข่าวสารการเกษตรในสื่อสิ่งพิมพ์มีความเหมาะสมตรงตามความต้องการ
3. Appor1n
- () 1. เหมาะสม เพราะ.....
- () 2. ไม่เหมาะสม เพราะ.....

4. ท่านมีปัญหาในการรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ในเรื่องใดบ้าง
4. Probnew1
- (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1. ไม่มีปัญหาใดๆเลย
- () 2. ราคาของหนังสือพิมพ์แพงเกินไป
- () 3. ต้องไปอ่านที่อื่น ไม่สะดวกในการเดินทาง
- () 4. เนื้อหาไม่ชัดเจน อ่านแล้วไม่เข้าใจ
- () 5. ไม่มีเวลาอ่าน
- () 6. ไม่มีหนังสือพิมพ์ขาย
- () 7. อื่น ๆ ระบุ.....

(ถ้าท่าน ได้รับ ข่าวสารจากสื่อวิทยุตอบข้อ 5-8 แต่ถ้า ไม่ได้รับ ตอบข้อ 9)

5. ข่าวสารการเกษตรในสื่อวิทยุมีความเหมาะสมตรงตามความต้องการ
5. Appro1r
- () 1. เหมาะสม เพราะ.....
- () 2. ไม่เหมาะสม เพราะ.....

6. ข่าวสารการเกษตรที่เสนอในสื่อวิทยุมีความเหมาะสมกับเวลาของรายการ
6. Appro2r
- () 1. เหมาะสม เพราะ.....
- () 2. ไม่เหมาะสม เพราะ.....

<p>7. ความยาวของรายการวิทยุการเกษตรที่เหมาะสม คือ</p> <p>() 1. 15 นาที () 4. 60 นาที</p> <p>() 2. 30 นาที () 5. อื่น ๆ ระบุ.....</p> <p>() 3. 45 นาที</p>	<p>7. Longtimr ☐</p>
<p>8. ปัญหาในการฟังรายการวิทยุการเกษตรของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>() 1. ไม่มีปัญหาใด ๆ เลย () 5. ไม่มีเวลา ไม่ได้ตั้งใจฟัง</p> <p>() 2. เนื้อหาไม่ชัดเจน ฟังไม่เข้าใจ () 6. ไม่ชอบผู้จัดรายการ</p> <p>() 3. อยู่ในจุดอับคลื่นสัญญาณ () 7. อื่น ๆ ระบุ.....</p> <p>() 4. ไม่มีวิทยุเป็นของตนเอง</p> <p>(ถ้าท่าน <u>ได้รับ</u> ข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ตอบข้อ9-14ถ้า<u>ไม่ได้รับ</u>ไม่ต้องตอบ)</p>	<p>8. Probrad1 ☐</p>
<p>9. ข่าวสารการเกษตรในสื่อโทรทัศน์มีความเหมาะสมตรงตามความต้องการ</p> <p>() 1. เหมาะสม เพราะ.....</p> <p>() 2. ไม่เหมาะสม เพราะ.....</p>	<p>9. Appro1tv ☐</p>
<p>10. ข่าวสารการเกษตรที่เสนอในสื่อโทรทัศน์มีความเหมาะสมกับเวลา</p> <p>() 1. เหมาะสม เพราะ.....</p> <p>() 2. ไม่เหมาะสม เพราะ.....</p>	<p>10. Appro2tv ☐</p>
<p>11. ความยาวของรายการโทรทัศน์การเกษตรที่เหมาะสม คือ</p> <p>() 1. 15 นาที () 4. 60 นาที</p> <p>() 2. 30 นาที () 5. 90 นาที</p> <p>() 3. 45 นาที () 6. อื่น ๆ ระบุ.....</p>	<p>11. Longtv ☐</p>
<p>12. ปัญหาในการชมรายการโทรทัศน์การเกษตรของท่าน(ตอบได้มากกว่า1ข้อ)</p> <p>() 1. ไม่มีปัญหาใด ๆ เลย () 5. ไม่มีโทรทัศน์ของตนเอง</p> <p>() 2. ดำเนินรายการไม่น่าสนใจ () 6. ไม่มีเวลาดู</p> <p>() 3. เนื้อหาไม่ชัดเจน ดูแล้วไม่เข้าใจ () 7. เสียงรายการไม่น่าสนใจ</p> <p>() 4. ภาพไม่ชัด อยู่ในจุดอับคลื่น () 8. อื่น ๆ ระบุ.....</p>	<p>12. Probtv1 ☐</p>
<p>13. ท่านต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานของภาครัฐ เอกชนหรือองค์กรต่าง ๆ เกี่ยวกับความรู้ทางด้านการเกษตรในเรื่อง</p> <p>โปรดระบุ 1.</p> <p>2.</p> <p>3.</p>	<p>13. Prob6 ☐</p>

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ช่วยตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้